

[ΑΝΑΙΡΕΣΕΙΣ]

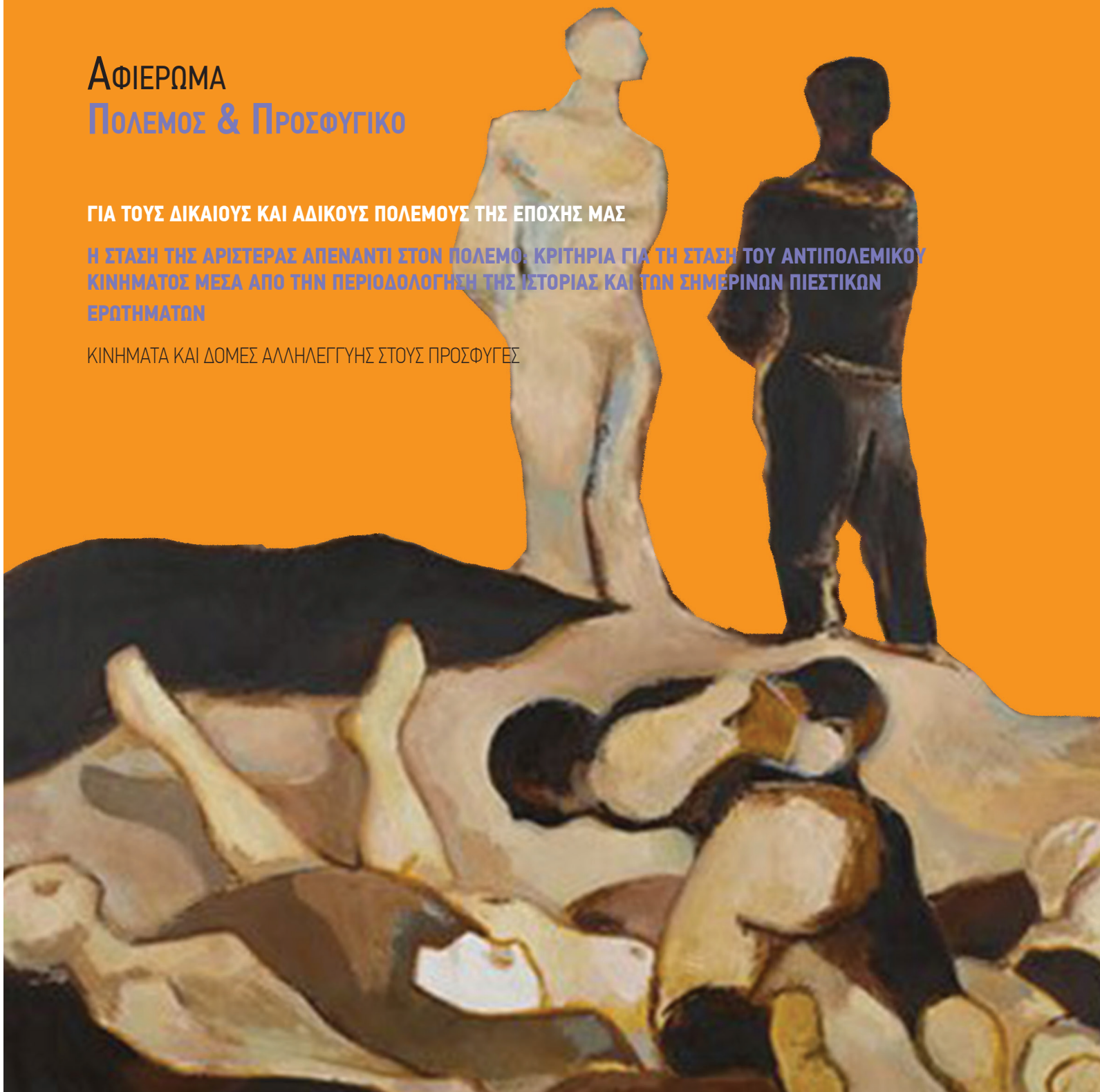
Έντυπο της νεολαίας ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ | τεύχος 29 | Φθινόπωρο 2016 | τιμή 2,5 €

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΠΟΛΕΜΟΣ & ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥΣ ΚΑΙ ΑΔΙΚΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΑΣ

Η ΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΗΜΕΡΙΝΩΝ ΠΙΕΣΤΙΚΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ

ΚΙΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΟΜΕΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΣΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

«Τον πόλεμο τον άρχισαν οι κυρίαρχες τάξεις και θα τον τερματίσει μόνο η επανάσταση της εργατικής τάξης.»

«Πόλεμος και επανάσταση», Β.Ι.Λένιν, «Άπαντα», τόμος 32, σελ 101

Το 29^ο τεύχος των Αναιρέσεων, ξεκινά το ταξίδι του σε μια περίοδο που η μαμή της ιστορίας δείχνει να κυοφορεί ξανά σημαντικές εξελίξεις. Από την εκλογή του Ντόναλντ Τράμπ στην προεδρία των ΗΠΑ ως την ανακατάληψη της Μοσούλης από τους Ιρακινούς και από το μέτωπο της Ανατολικής Ουκρανίας ως τις «γαλέρες του θανάτου» που βυθίζονται καθημερινά στη Μεσόγειο, όλα συνηγορούν πως ένας νέος, ιστορικός κύκλος έχει ανοίξει. Αυτή τη φορά ο παγκόσμιος καπιταλισμός, στην προσπάθειά του να πάρει ανάσα από την οχταετή –πια– κρίση που τον βαραίνει, επιστρατεύει ξανά –ακόμα πιο εντατικά και επικίνδυνα όμως– το δυνατό του χαρτί : την καταστροφή κεφαλαίων μέσω του πολέμου και το ξαναμοίρασμα της γης.

Το έργο, θα πουν πολλοί, είναι γνωστό – οι ηθοποιοί μόνο αλλάζουν. Και ίσως αυτή να είναι μια, εν μέρει, βάσιμη τοποθέτηση. Άλλωστε τα παραδείγματα (η ιστορία, τα αίτια και η εξέλιξη) των δύο Παγκοσμίων Πολέμων είναι πια γνωστά. Θα μετατρέπεται όμως σε μια «επικίνδυνη», για τον κόσμο της εργασίας, άποψη, όσο δεν υπερβαίνει την απλή «χαρτογράφηση» γεγονότων που συμβαίνουν ή μέλλονται να συμβούν, όσο δεν περιγράφει τρόπους αλλά και (ή κυρίως) μέσα για την υπέρβαση της υπάρχουσας κατάστασης-καταστροφής.

Τα τελευταία χρόνια της κρίσης, οι σειρήνες του πολέμου έχουν ηχήσει για τα καλά στη γειτονιά της Ελλάδας : στα βόρεια η μοιρασμένη Ουκρανία που παλεύει ξανά (100 χρόνια μετά) ενάντια στους φασίστες, στα νότια η φλεγόμενη Βόρεια Αφρική και Μέση Ανατολή. Η «παραφροσύνη» του ISIS και οι διαρκείς τουρκικές προκλήσεις (εντός και εκτός

“ΑΝΑΙΡΕΣΕΙΣ”

Έντυπο της νεολαίας Κομμουνιστική Απελευθέρωση

Εκδίδεται από Συντακτική Επιτροπή

Κλεισόβης 9, 106 80 Αθήνα

Τηλ.: 210 33 89 611, <http://www.nka.gr>

e-mail: anaireseis@gmail.com, anaireseis@nka.gr

Ενισχύσεις-Συνδρομές-Πληρωμές:

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ αρ. λογαριασμού: 151 44144 464

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥΣ ΚΑΙ ΑΔΙΚΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΑΣ **4** Η ΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΗΜΕΡΙΝΩΝ ΠΙΕΣΤΙΚΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ **12** ΤΟΥΡΚΙΑ: ΕΝΑ ΧΑΛΙΦΑΤΟ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ **20** ΟΥΚΡΑΝΙΑ: ΚΑΖΑΝΙΠΟΥ ΒΡΑΖΕΙΔΙΧΩΣ ΤΕΛΟΣ **28** ΤΟ ΑΝΤΙΠΟΛΕΜΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΚΑΙ Η ΝΕΟΛΑΙΑ **33** ΦΑΝΤΑΡΟΣ-ΠΟΛΙΤΗΣ ΜΕ ΣΤΟΛΗ Η ΠΟΛΙΤΗΣ-ΠΟΛΕΜΙΣΤΗΣ; ΚΙΝΗΜΑ ΜΑΖΙΚΟ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΕΞΩ ΑΠ’ ΤΟ ΣΤΡΑΤΟ! **40** ΕΕ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ: ΑΠΟ ΤΗ «ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ ΡΟΩΝ» ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΣΠΑ **44** ΤΑ ΔΥΟ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ **50** ΚΙΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΟΜΕΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΣΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ **56** ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΣΕ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ **62**

χώρας), οι ορδές των ξεριζωμένων προσφύγων που γέννησαν οι ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις, έβαλαν βίαια, εικόνες καλά κρυμμένες στα κιτάπια της Αριστεράς, στην καθημερινότητα κάθε νεοέλληνα και πια αποτελούν πεδίο αντιπαράθεσης ικανό να κλονίσει κυβερνήσεις.

Με αφορμή όλα τα παραπάνω, το 29^ο τεύχος των Αναιρέσεων, επιχειρεί να καταπιαστεί με δύο φλέγοντα ζητήματα της περιόδου: τον πόλεμο και το προσφυγικό. Συζητάμε για το χαρακτήρα και το ρόλο του πολέμου στον ολοκληρωτικό καπιταλισμό και αντλούμε συμπεράσματα για τη στάση της αριστεράς σε αυτόν, μελετώντας τη θέση των κομμουνιστικών κομμάτων στον Α' και Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Προσπαθούμε να προσδιορίσουμε το ρόλο του σύγχρονου κράτους και της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης στην πολεμική μηχανή, με τα μάτια στραμμένα στα δύο μεγάλα μέτωπα της γειτονιάς μας: την Τουρκία και την Ουκρανία. Ταυτόχρονα, επιχειρούμε να προσεγγίσουμε την ιδιαίτερη σχέση της νεολαίας με τα αντιπολεμικά κινήματα που ξέσπασαν παγκόσμια τα προηγούμενα χρόνια. Τέλος, καταπιανόμαστε, με ζητήματα που αφορούν τη «διαχείριση των προσφυγικών ροών» αλλά και τις –ανεπαρκείς προς το παρόν– απαντήσεις που έχει δώσει η αριστερά στο πρόβλημα.

*Τις μέρες που γράφονται αυτές οι γραμμές, ο απερχόμενος πρόεδρος των ΗΠΑ Μπάρακ Ομπάμα πρόκειται να επισκεφθεί για «36 ώρες» την Ελλάδα. Στη γλώσσα των πολιτικών συμβολισμών, επικρατεί μια άποψη που χαρακτηρίζει τον εκάστοτε απερχόμενο πλανητάρχη ως «κουστή πάπια» (lame duck) μιας και η δυνατότητά του να επηρεάσει τις παγκόσμιες εξελίξεις, πια, μειώνονται. Ακόμα και αν στην περίπτωση Ομπάμα συνέβαινε όντως αυτό όμως, ο ιδιαίτερος συμβολισμός που θέλει την επίσκεψή του να συμπίπτει με την έναρξη των εκδηλώσεων μνήμης και τιμής για το Πολυτεχνείο δεν παύει να ισχύει, το αντίθετο μάλιστα. Λίγο πριν παραδώσει τη σκυτάλη του, ο άνθρωπος που ταυτίζεται με τις (περισσότερες από ποτέ) δολοφονίες ισπανόφωνων και αφροαμερικανών πολιτών, με τα συντρίμια της Λιβυής και της Συρίας, την ανατροφή του ISIS κ.ά. έρχεται να αφήσει το στίγμα του σε μια χώρα εξαιρετικής γεωστρατηγικής και γεωπολιτικής σημασίας για τις βλέψεις του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού. Έρχεται να επικυρώσει όχι απλά την «καλή διαγωγή του ΣΥΡΙΖΑ», αλλά πολύ περισσότερο, τα νέα σχέδια ιμπεριαλιστικής επιβολής και πολεμικής κλιμάκωσης στην περιοχή.

Η επίσκεψη Ομπάμα θα μας βρεί εκεί ακριβώς που της πρέπει: στο χώρο που γέννησε το σύμβολο της αντιιμπεριαλιστικής πάλης της ελληνικής νεολαίας, στο Πολυτεχνείο. Έτοιμους να το υπερασπιστούμε ξανά.

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ

Η βία είναι η μαμή της ιστορίας. Ο πόλεμος είναι συνυφασμένος με την πορεία των ανθρώπινων κοινωνιών. Όσο αυτές προχωρούν και εξελίσσονται τόσο αυτός αποδεικνύει πως είναι το αναντικατάστατο εργαλείο που ανοίγει τον δρόμο. Είναι το σπαθί που λύνει τους γόρδιους δεσμούς των εθνικών αντιθέσεων και ανταγωνισμών, επιβάλλοντας χωρίς οίκτο και καθυστέρηση τον νόμο του ισχυρού. Είναι το τέρας που караδοκεί όταν εμφανίζονται κάποιοι, κάπου, κάποτε, που επιχειρούν να φέρουν ξανά στο επίκεντρο τον άνθρωπο, την τάξη του και τις πραγματικές τους ανάγκες. Ενίοτε μετατρέπεται και σε όπλο στα χέρια των αδυνάτων, όταν το δίκιο τους νιώσει τόσο δυνατό ώστε να κοιτάξει στα μάτια το άδικο των άλλων, των λίγων. Για την εκδίκηση μα και για το νέο ξεκίνημα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥΣ ΚΑΙ
ΑΔΙΚΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣ ΤΗΣ
ΕΠΟΧΗΣ ΜΑΣ

Ο πόλεμος ήταν πάντα εδώ. Θα συνεχίσει να είναι στη διάρκεια του βιολογικού κύκλου όσων διαβάσουν τούτες τις σκέψεις, όπως και άλλες παρεμφερείς και ασφαλώς πιο αξιόλογες. Το τέλος της ιστορίας – για την ακρίβεια, της ανθρώπινης προϊστορίας– μοιάζει ακόμη πολύ μακρινό, ουτοπικό. Η αντικαπιταλιστική επανάσταση και η οικοδόμηση του κομμουνισμού θα περάσουν αναγκαστικά μέσα από τις φλόγες του πολέμου. Όταν ξεσπάσει, από τις πρώτες κιόλας μέρες του, πολλοί δεν θα μείνουν εδώ για να δουν την κατάληξή του. Θα ζουν μόνο στις θύμψεις των συντρόφων τους, είτε στις σελίδες των θριάμβων τους είτε στις μαύρες και ματωμένες λίστες των «άλλων», που θα έχουν νικήσει.

Είναι δε γεγονός ότι σήμερα, ευτυχώς ή δυστυχώς, όλα τούτα δεν αποτελούν πλέον μια θεωρητική συζήτηση που γίνεται στην ασφάλεια και την πολυτέλεια των σαλονιών ή των κομματικών διαδικασιών. Γιατί σήμερα η ανθρωπότητα ζει μια ακόμη «Εποχή του Πολέμου». Η ένταση των αντιθέσεων στο πλαίσιο του ολοκληρωτικού καπιταλισμού οδηγεί σε πολλαπλασιασμό των συμβατικών πολέμων, εμφύλιων και διακρατικών. Οξύνει τα παλιά μέτωπα και γεννά καινούρια. Χώρες ολόκληρες συνεχίζουν να διαμελίζονται βίαια, τα σύνορα παραβιάζονται ολοένα πιο συχνά ακόμη και για «ψύλλου πήδημα», ενώ εκατομμύρια άνθρωποι αναγκάζονται να ακολουθήσουν τους δρόμους της προσφυγιάς για να σωθούν, δημιουργώντας το μεγαλύτερο ρεύμα μετά το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου.

Πρόκειται αναμφίβολα για συγκρούσεις οι οποίες διαπλέκονται οργανικά με τον αδυσώπητο πόλεμο που έχει κηρύξει το κεφάλαιο κατά της εργασίας. Με τον πόλεμο που έχουν εξαπολύσει τα αστικά κράτη κάθε τύπου, δυτικού και μη, σε βάρος των δημοκρατικών δικαιωμάτων και των λαϊκών ελευθεριών. Έχουν άμεση σχέση με τον άγριο ανταγωνισμό που μαίνεται ανάμεσα στις μεγάλες και μεσαίες ιμπεριαλιστικές δυνάμεις, απότοκο της κρίσης, της ανισόμετρης ανάπτυξης, της συνεχιζόμενης τάσης συρρίκνωσης του μέσου ποσοστού κέρδους και, βεβαίως, της προσπάθειας ξαναμοιράσματος των αγορών.

Ωστόσο, όσο κι αν όλα τα παραπάνω φαινόμενα έχουν σε μεγάλο βαθμό κοινές ρίζες και αποτελούν ουσιαστικά το ένα συνέχεια ή συμπλήρωμα του άλλου, είναι σαφές ότι ούτε είναι ίδια ούτε η σχέση τους είναι αυτονόητη για τη μεγάλη μάζα ούτε, βεβαίως, η μετάβαση από τη μία μορφή στην άλλη γίνεται με γραμμικό τρόπο.

Έτσι, είναι γεγονός ότι στην εποχή μας αναβαθμίζεται – ποιοτικά και ποσοτικά – εκείνη η διάσταση του πολέμου την οποία ένας από τους κορυφαίους θεωρητικούς του, ο Καρλ φον Κλάουζεβιτς, περιέγραφε ως «*συνέχιση της πολιτικής με άλλα μέσα*». Η διαφορετικά, για να τον παραφράσουμε, ως συνέχιση, κλιμάκωση και κορύφωση όλων των άλλων πολέμων που διεξάγονται ταυτόχρονα, με τη χρήση των πιο θανατηφόρων μεθόδων και μέσων, τα οποία προσφέρει αφειδώς η εξέλιξη της τεχνολογίας.

Η αναβάθμιση αυτή συνεπάγεται ταυτόχρονα και αντικειμενικά μια σχετική αυτονόμηση της συγκεκριμένης μορφής πολέμου σε σύγκριση με όλες τις υπολοιπες. Είναι γνωστό, άλλωστε, πως όταν ο δείκτης της ιστορικής εξέλιξης σταθεί

εκεί, η καταστροφική δυναμική πολλαπλασιάζεται – και μάλιστα όχι αθροιστικά, αλλά εκθετικά. Διότι από τη στιγμή που πατιέται η σκανδάλη και γίνεται καθημερινή «συνήθεια» η εικόνα των ερειπίων, ποτισμένη από την οσμή και βουτηγμένη στο χρώμα του αίματος, τα ταμπού καταρρέουν.

Τα πιο άγρια και πρωτόγονα ανθρώπινα ένστικτα κυριαρχούν και μετατρέπονται σε πυρακτωμένη λάβα που δεν σταματά πουθενά – ούτε καν στον θάνατο. Οι πολεμιστές δεν υπακούουν στους γνωστούς κανόνες ούτε υποτάσσονται στη συμβατική ηθική. Είναι μια μάζα ικανή και έτοιμη για όλα, την ψυχολογία της οποίας περιέγραψε έξοχα ένας ακόμη παλαιότερος θεωρητικός, ο Σουν Τζου: *«Όταν το πλήθος γίνει ένα ενιαίο σώμα, είναι αδύνατο τόσο στον γενναίο να προχωρήσει μόνος όσο και στον δειλό να υποχωρήσει μόνος».*

Για όλους αυτούς τους λόγους και για πολλούς ακόμη, ο πόλεμος είναι ένα τόσο ισχυρό και επικίνδυνο μέσο – ειδικά στην πυρηνική εποχή – που αναγκάζει ακόμη και τις ίδιες τις αστικές τάξεις να το χρησιμοποιούν με σχετική φειδώ. Γνωρίζουν καλύτερα από όλους ότι είναι απρόβλεπτο και μπορεί να αποδειχθεί ανεξέλεγκτο. Να έχει συνέπειες που δεν συμπεριελήφθησαν στα σχέδια επί χάρτου των επιτελών της, οι οποίες αντί να ενισχύουν την κυριαρχία του κεφαλαίου, να τη θέτουν σε κίνδυνο και να την υπονομεύουν.

Πρακτικά ο πόλεμος αντιπροσώπευε και συνεχίζει να αντιπροσωπεύει για το κεφάλαιο – όπως άλλωστε και για τους καταπιεσμένους – την ύστατη επιλογή. Είναι ένα μέσο που επιστρατεύεται όταν η κρίση είναι τόσο επίμονη και βαθιά ώστε όλα τα άλλα μέσα (πρακτικά, δηλαδή, οι υπόλοιπες μορφές πολέμων στις οποίες αναφερθήκαμε αρχικά) αδυνατούν να φέρουν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα. Όταν οι αντιθέσεις είναι τόσο μεγάλες και αποκλίνουσες ώστε είναι αδύνατο να οδηγήσουν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων με στόχο ένα αμοιβαία αποδεκτό συμβιβασμό.

Αυτό ακριβώς είναι το πλαίσιο το οποίο τείνει να διαμορφωθεί στις μέρες μας, που σφραγίζονται από τη δομική κρίση διάρκειας του ολοκληρωτικού καπιταλισμού, ο οποίος όσο δυναμώνουν οι κλονισμοί και μειώνονται οι επιλογές του τόσο πιο επιθετικός γίνεται. Μετατρέπεται σε ζόμπι που για να τραφεί δεν αρκείται μόνο στην εκμετάλλευση της σχετικής και της απόλυτης υπεραξίας, αλλά έχει ανάγκη από ζεστό αίμα, από εκατομμύρια θυσίες. Δεν διστάζει να φάει ακόμη και από τις σάρκες του, με τη (μάταιη) ελπίδα τα κατεστραμμένα ζωτικά του όργανα να αναγεννηθούν και να συγκροτήσουν έναν απολύτως υγιή και σφριγηλό οργανισμό.

Τα δεδομένα και οι εξελίξεις έχουν ως συνέπεια ακόμη και αυτή η διαδικασία της καπιταλιστικής παγκοσμιοποίησης, που είχε κάνει κάποιους να προαναγγείλουν πανηγυρικά τη συγκρότηση της νέας πλανητικής αυτοκρατορίας, να ανακόπτεται βίαια. Η επιστροφή στην ασφάλεια και την προστασία των εθνικών συνόρων μοιάζει να συνιστά εκ νέου μια αντικειμενική ανάγκη του κεφαλαίου και των αστικών τάξεων, με σύγχρονους φυσικά όρους. Πρόκειται για ένα αναγκαίο βήμα με στόχο την ανασυγκρότηση των δυνάμεών τους και τη διαμόρφωση νέων συμμαχιών, ενόψει της κλιμάκωσης των αντιπαραθέσεων και των συγκρούσεων, αλλά και της επόμενης «Γιάλας», για τη μεγάλη μοιρασιά των αγορών και των

σφαιρών επιρροής.

Ο οικονομικός προστατευτισμός, που στις μέρες μας εκδηλώνεται ποικιλοτρόπως αλλά πάντως με την φανερή και ευθεία εμπλοκή του κράτους-στρατηγείου, είναι η μία πλευρά του νομίσματος. «Καθώς η οικονομική χιονοθύελλα σαρώνει την παγκόσμια οικονομία, ο παγκόσμιος καπιταλισμός υποχώρησε μέσα στα ιγκλού των οικονομικών και εθνικών κρατών και των συνδεδεμένων με αυτά», όπως έγραφε το 1990 ο μεγάλος ιστορικός Έρικ Χόμπσμπαουμ, στο έργο του «Έθνη και Εθνικισμός».

Υπάρχει, όμως, και η άλλη πλευρά, την οποία σχετικά εύκολα μπορεί να διαπιστώσει οποιοσδήποτε. Εξάλλου, σήμερα καταγράφεται πληθώρα πολεμικών συγκρούσεων μεγάλης χρονικής διάρκειας, που άλλοτε έχουν χαμηλή ένταση και άλλοτε οξύνονται, χωρίς ποτέ ωστόσο να σταματούν, καθώς οι αιτίες που τις προκαλούν παραμένουν παρούσες. Η οικονομική κρίση, σε συνδυασμό με την αποδυνάμωση της παλιάς τάξης πραγμάτων και του υπάρχοντος καταμερισμού, απελευθερώνουν νέες δυνάμεις και τοπικούς ιμπεριαλισμούς, φέρνοντας ταυτόχρονα στην επιφάνεια λογαριασμούς και γραμμάτια του παρελθόντος, προβλήματα, δηλαδή, που είτε «κουκουλώθηκαν» την περίοδο της αποικιοκρατίας και της πρώτης έκρηξης του εθνικισμού είτε επιλύθηκαν με στρεβλό τρόπο.

Στοιχείο αυτής της πλευράς αποτελεί και μια απειλή η οποία μας αφορά άμεσα: Πρόκειται για τον νέο γύρο αντιπαράθεσης ανάμεσα στις αστικές τάξεις της Τουρκίας και της Ελλάδας, με τις αμφισβητήσεις παλαιότερων συνθηκών και συμφωνιών, που αποτύπωναν τους (διμερείς και διεθνείς) συσχετισμούς της προηγούμενης περιόδου. Πρέπει δε να σημειώσουμε ότι η πρωτοβουλία σε αυτή τη φάση ανήκει στην Άγκυρα, όχι, βεβαίως, επειδή είναι ο «κακός» της υπόθεσης, όπως επιμένουν τα σχολικά βιβλία και η κυρίαρχη ιδεολογία στη χώρα, αλλά επειδή έχει βρεθεί σε θέση συγκριτικής ισχύος, που διευκολύνει τις διεκδικήσεις της.

Για να επανέλθουμε όμως στο μεγάλο «κάδρο», απέναντι στην κατάσταση αυτή οι μεγάλες και παγκόσμιας εμβέλειας ιμπεριαλιστικές δυνάμεις δεν παραμένουν αμέτοχες και ουδέτερες ούτε παρακολουθούν τις εξελίξεις από απόσταση ασφαλείας. Ήδη, για του λόγου το αληθές, εμπλέκονται σε συγκρούσεις δι' αντιπροσώπων στα περισσότερα από τα μέτωπα που υπάρχουν σήμερα. Εκεί που όχι μόνο τροφοδοτούν με όπλα, χρήμα και συμβούλους τα αντίπαλα στρατόπεδα, αλλά ενισχύουν και τη δική τους παρουσία, με αποτέλεσμα τα «θερμά επεισόδια» να αποφεύγονται μόνο επειδή οι ίδιες έχουν μέχρι στιγμής επιλέξει να μην εμπλακούν σε μια τέτοια περιπέτεια.

Ουσιαστικά, όμως, πρόκειται για την «πρόβα» ενός Τρίτου Παγκοσμίου Πολέμου, όπου οι δυνάμεις αντίπαλοι μετρούν ο ένας τις δυνάμεις και τις προθέσεις του άλλου, προτού αποφασίσουν να προχωρήσουν στο επόμενο βήμα. Η πρόβα αυτή διεξάγεται πρακτικά σε όλα τα επίπεδα, τόσο στα παραδοσιακά όσο και στα νέα μέτωπα και πρώτα από όλα στο Διαδίκτυο, όπου η σύγκρουση (αν και αόρατη στους πολλούς) είναι ανοιχτή, καθημερινή και ιδιαίτερα σκληρή, μιας και τα επιτελεία γνωρίζουν τη στρατηγική σημασία που θα έχει η κυριαρχία σε αυτό σε κάθε σύγχρονο πόλεμο.

Οφείλουμε, βεβαίως, να παραδεχθούμε ότι αρκετοί, ακόμη και στις τάξεις της επαναστατικής Αριστεράς, θεωρούν το ενδεχόμενο ενός «Τρίτου Παγκοσμίου Πολέμου» σχεδόν απίθανο. Ως βασικό τους επιχείρημα προβάλλουν την τεράστια δύναμη πυρός (πυρηνική και μη) που έχουν σωρεύσει οι ιμπεριαλιστές στα οπλοστάσιά τους, η οποία είναι δύσκολο να ελεγχθεί από τη στιγμή που θα ανοίξει ο Ασκός του Αιόλου – και τότε, δεν θα καταστρέψει μόνο τον αντίπαλο, αλλά και τους ίδιους, μαζί με τον καπιταλισμό τους. Κάνουν ωστόσο λάθος, όπως λάθος αποδείχθηκε πως ήταν και η θεωρία του «υπεριμπεριαλισμού» που διατύπωνε ο Κάουτσκι, πριν από ένα σχεδόν αιώνα.

Η ιστορική εμπειρία δείχνει ότι οι αντικειμενικές συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί, η οξύτητα του ανταγωνισμού ανάμεσα στα διάφορα τμήματα του κεφαλαίου, η ενίσχυση της πιο παρασιτικής μερίδας του σε βάρος της παραγωγικής, η ένταση του οικονομικού εθνικισμού, η επιστροφή και οχύρωση στα εθνικά σύνορα και η ύπαρξη δυνάμεων που τολμούν πλέον να κοιτάξουν στα μάτια και να αμφισβητήσουν την παντοδυναμία της μοναδικής υπερδύναμης που ανέδειξε η κατάρρευση της ΕΣΣΔ αποτελούν κακούς οιωνούς και δημιουργούν εύφορο έδαφος για την επόμενη καταστροφική σύγκρουση, ενδεχομένως και για το ολοκαύτωμα.

Σε κάθε περίπτωση και πέρα από δογματισμούς και βεβαιότητες, οφείλουμε να παραδεχτούμε πως θα ήμασταν αφελείς και ιστορικά αγράμματοι εάν δεν αναγνωρίζαμε ότι ο πόλεμος έχει μπει πια για τα καλά στις ζωές μας, ενώ και το ενδεχόμενο μιας γενικευμένης παγκόσμιας σύρραξης κάθε άλλο παρά μπορεί να αποκλειστεί. Κατά συνέπεια, το αμέσως επόμενο βήμα είναι να τεθεί το μείζον ερώτημα: *τι κάνουμε σε μια τέτοια περίπτωση;*

Για την ακρίβεια, δεν χρειάζεται να περιμένουμε το ξέσπασμα ενός γενικευμένου πολέμου για να καταπιστούμε με την απάντηση. Η ίδια η ζωή, άλλωστε, είναι πιθανό να μας φέρει αντιμέτωπους μαζί του πολύ νωρίτερα και γι' αυτό καλό θα είναι να θυμηθούμε πως «των φρονίμων (και των επαναστατών) τα παιδιά πριν πεινάσουν μαγειρεύουν». Έτσι ώστε, εκτός από το ενδεχόμενο να πιστούμε με τις... πυτζάμες όταν σημάνει η κρίσιμη ώρα, να κλείσουν οι δρόμοι που στο παρελθόν οδήγησαν στο σημείο της προδοσίας των Γερμανών Σοσιαλδημοκρατών και της Δεύτερης Διεθνούς με το να ψηφίζουν τις πολεμικές δαπάνες των εθνικών κυβερνήσεων στο όνομα της «εθνικής ενότητας».

Είναι γεγονός, επίσης, ότι προτού επιχειρήσουμε να απαντήσουμε στο παραπάνω ερώτημα, οφείλουμε να θέσουμε και να συζητήσουμε συλλογικά ένα πρωθύστερο, που υπηρετεί τη διαλεκτική την οποία είχε διατυπώσει ο Λένιν: *«Η διευκρίνιση του χαρακτήρα κάθε πολέμου αποτελεί για τον μαρξιστή απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου να λύσει το ζήτημα της στάσης του απέναντί του».*

Υπάρχουν λοιπόν σήμερα, στην εποχή του ολοκληρωτικού καπιταλισμού, δίκαιοι και άδικοι πόλεμοι ή μήπως θα πρέπει εκ προοιμίου να χαρακτηρίζονται όλοι άδικοι; Και ταυτόχρονα, υπάρχει άραγε περιθώριο και αν ναι σε ποιες περιπτώσεις, συμμαχίας και συμπόρευσης με τμήματα της αστικής τάξης στο πλαίσιο ενός νέου «μετώπου»;

Πρώτα από όλα, με βάση και τις σκέψεις που διατυπώθηκαν εισαγωγικά,

καλούμαστε να συμφωνήσουμε και να διαμηνύσουμε προς κάθε κατεύθυνση ότι οι επαναστάτες δεν έχουν δικαίωμα να απορρίπτουν γενικώς και αδιακρίτως τον πόλεμο ούτε να υποκύπτουν στον δήθεν ουδέτερο πασιφισμό. Ο δεδομένος και βαθύς σεβασμός στην ανθρώπινη ζωή όχι απλώς δεν αποκλείει τη βία, ακόμη και την πολεμική, αλλά σε κάποιες ιστορικές συγκυρίες την επιβάλλει, ακριβώς για να προασπιστεί η ζωή και αξιοπρέπεια σε όλη της τη διάσταση και όχι μόνο τη βιολογική.

Στη συνέχεια, οφείλουμε να αναγνωρίσουμε ότι υπάρχουν δίκαιοι πόλεμοι και στην εποχή μας είτε διεξάγονται ήδη είτε είναι πιθανό να κηρυχθούν μελλοντικά. Δίκαιος είναι, για παράδειγμα, ο εθνικός πόθος και ο αγώνας των 30 εκατομμυρίων περίπου Κούρδων να αποκτήσουν το δικό τους κράτος – και δύο φορές δίκιο έχουν όταν πρόκειται για τη Ροζάβα, όπου το ένοπλο εθνικοαπελευθερωτικό κίνημα μπολιάζεται και με τα αιτήματα της κοινωνικής δικαιοσύνης και της εργατικής-λαϊκής δημοκρατίας. Δίκαιος παραμένει, επίσης, ο αγώνας των Παλαιστινίων για να αποκτήσουν τη δική τους πατρίδα στα κατεχόμενα από το Ισραήλ και άλλες χώρες ιστορικά εδάφη τους.

Στο πλαίσιο αυτών των αγώνων, όπως έχει αποδείξει και η εμπειρία, όχι απλώς είναι αναγκαία, αλλά αποδεικνύεται και αναπόφευκτη η συμμαχία με μερίδες της αστικής τάξης, υπό μία προϋπόθεση: Ότι θα είναι διαρκής και ασυμβίβαστη η σύγκρουση για την ηγεμονία, διότι σε διαφορετική περίπτωση θα κυριαρχήσουν τα αστικά ρεύματα, όπως της Φατάχ στην τελευταία περίοδο του Αραφάτ και ειδικά μετά τον θάνατό του, αλλά και του ημιαυτόνομου Κουρδιστάν στο βόρειο Ιράκ, το οποίο διαφεντεύεται από μια διεφθαρμένη και ξεπουλημένη ολιγαρχία και πολιτική κάστα.

Εξίσου αναγκαίο είναι, επίσης, να ξεκαθαρίσουμε πως η αντικαπιταλιστική επαναστατική Αριστερά θα διαπράξει τεράστιο σφάλμα εάν κλείσει τα μάτια και απαντήσει με ένα αλλαζονικό και ανιστόρητο «δεν με ενδιαφέρει, είναι υπόθεση

Η Ευρώπη μετά τη Βροχή II, Max Ernst 1941

↑
Γκερνίκα, Pablo Picasso 1937

άλλων» απέναντι στην τάση επιστροφής και οχύρωσης στα εθνικά σύνορα από μερίδες του κεφαλαίου και της αστικής τάξης κάθε χώρας, στην οποία ήδη αναφερθήκαμε νωρίτερα. Εάν το κάνει, εάν δεν αναγνωρίσει την τεράστια και «πρωτόλεια» επίδραση που έχει αυτή η τάση στη συλλογική συνείδηση της κοινωνίας, στην εργατική τάξη και τη νεολαία, εάν δεν σγκώσει το γάντι και δεν μπει με αυτοπεποίθηση και με όλα της τα όπλα σε αυτή τη μάχη, τότε θα είναι ουσιαστικά σαν να παραδίδει τους φυσικούς της συμμάχους στην αγκαλιά της Ακροδεξιάς και, τελικά, της αστικής εξουσίας.

Αυτό, βεβαίως, σε καμία περίπτωση δεν σημαίνει ότι θα υποστεί τις σημαίες της και θα υποταχθεί στα πάσης φύσης «εθνικά προσκλητήρια». Ούτε ότι θα καλλιεργήσει αυταπάτες πως σε μία χώρα του ανεπτυγμένου καπιταλισμού όπως η Ελλάδα –που στο πρόσφατο παρελθόν έχει να επιδείξει επιθετικά-επεκτατικά χαρακτηριστικά έναντι των γειτονικών λαών, ενώ διαδραματίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στις διάφορες ιμπεριαλιστικές ολοκληρώσεις (όπως είναι το ΝΑΤΟ και η ΕΕ)– υπάρχουν περιθώρια, όχι απλώς συνεργασίας αλλά έστω και συνεννόησης, μέσα από διάφορα σχήματα, από την απόκρουση των «εθνικών απειλών» μέχρι την ανάγκη «εθνικής παραγωγικής ανασυγκρότησης».

Σε αυτό το επίπεδο, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρείται δίκαιος ένας πόλεμος που θα κρίνει ποια από τις αστικές τάξεις έχει τον πρώτο λόγο και θα πάρει μεγαλύτερο μερίδιο από την πίτα. Δίκαιος μπορεί να χαρακτηριστεί μόνο ο πόλεμος που (είναι σχεδόν βέβαιο ότι) θα συνοδεύσει τον επαναστατικό κλονισμό της αστικής εξουσίας, με τον ένοπλο λαό να αναλαμβάνει την υπεράσπιση των κατακτήσεών του και του μέλλοντός του τόσο από τον εσωτερικό εχθρό όσο και από τις έξωθεν προβοκάτιες, δίνοντας, παράλληλα, το χέρι στους «απέναντι» λαούς.

Σε αυτόν τον δίκαιο πόλεμο, το ποιοι θα είναι μαζί με τον επαναστατημένο

λαό και ποιοι εναντίον του εξαρτάται άμεσα με τον ορισμό του χαρακτήρα του. Ο Λένιν, για παράδειγμα, αναφερόμενος στις διάφορες φάσεις της Γαλλικής Επανάστασης, έγραφε τα εξής το 1916: «Οι πόλεμοι της μεγάλης Γαλλικής Επανάστασης άρχισαν σαν εθνικοί και ήταν τέτοιοι. Οι πόλεμοι αυτοί ήταν επαναστατικοί: υπεράσπισης της μεγάλης επανάστασης ενάντια στον συνασπισμό των αντεπαναστατικών μοναρχιών. Όταν, όμως, ο Ναπολέοντας δημιούργησε τη γαλλική αυτοκρατορία, υποδουλώνοντας μια σειρά από καιρό συγκροτημένα, μεγάλα, βιώσιμα, εθνικά κράτη της Ευρώπης, τότε οι εθνικοί πόλεμοι της Γαλλίας μετατράπηκαν σε ιμπεριαλιστικούς, που γέννησαν με τη σειρά τους εθνικοσπελευθερωτικούς πολέμους ενάντια στον ιμπεριαλισμό του Ναπολέοντα».

Πρόκειται αναμφίβολα για μια έξοχη ανάλυση της τότε συγκυρίας, η οποία δεν μπορεί να «αντιγραφεί» στη σημερινή εποχή, παρά μόνο να λειτουργήσει ως εργαλείο. Διότι, ενώ ο χαρακτήρας των επαναστάσεων εκείνης της εποχής ήταν αστικοδημοκρατικός και η αστική τάξη διαδραμάτιζε φύσει επαναστατικό ρόλο, σήμερα στον ανεπτυγμένο ολοκληρωτικό καπιταλισμό είτε οι επαναστάσεις θα είναι εργατικές είτε θα είναι αντεπαναστάσεις του κεφαλαίου και της αστικής τάξης, με σκοπό να διατηρήσουν την εξουσία τους. Κατ' αναλογία, δηλαδή, η συμμαχία σήμερα με την αστική τάξη στο πλαίσιο ενός «εθνικού πολέμου» (ή ενός «εθνικού σχεδίου») θα ήταν σαν οι επαναστάτες εκείνης της εποχής να επιδίωκαν να βρίσκονται στο ίδιο στρατόπεδο με τους φεουδάρχες...

Εν κατακλείδι, η υποταγή στα εθνικά σχέδια του κεφαλαίου, τόσο γενικότερα όσο και ειδικά υπό το καθεστώς της πολεμικής απειλής, αντιπροσωπεύει σήμερα μια γραμμή θανάσιμα επικίνδυνη, ικανή να δώσει τη χαριστική βολή στο ήδη πληγωμένο όραμα της αντικαπιταλιστικής επαναστατικής ανατροπής και της κομμουνιστικής απελευθέρωσης. Πολύ περισσότερο καθώς μια τέτοια πορεία συνεπάγεται αντικειμενικά, με βάση και τους δεδομένους συσχετισμούς, την ιδεολογική και πολιτική συμμαχία με μια μερίδα τουλάχιστον της εθνικής αστικής τάξης και μάλιστα με τους δικούς της ουσιαστικά όρους.

Αυτό, βεβαίως, επ' ουδενί δεν σημαίνει ότι δεν μπορεί και δεν πρέπει να εκδηλωθεί συστηματική και επίμονη προσπάθεια οικοδόμησης συμμαχιών με τα πιο αδύναμα μεσαία στρώματα, ακόμη και τους μικροεπιχειρηματίες που πλήττονται βάνουσα από την κρίση. Μόνο που αυτό μπορεί να γίνει όχι με βάση τις όποιες αυταπάτες για την επιστροφή στον παλιό καλό καιρό όπου η πίτα έφτανε για όλους, για την οχύρωση στα σύνορα της μητέρας-πατρίδας και την απόκρουση όλων των «εχθρών», αλλά πάνω στον καμβά της αναντίστρεπτης πορείας προς την προλεταριοποίησή τους, με συνδεδετικό ιστό ένα σύγχρονο και ισχυρό εργατικό διεθνισμό.

Για τους αστούς, το έθνος είναι «ένα υποκατάστατο για παράγοντες ολοκλήρωσης σε μια αποσυντιθέμενη κοινωνία. Όταν η κοινωνία αποτύχει, το έθνος εμφανίζεται ως η υπέρτατη εγγύηση», παρουσιάζοντας έτσι και τον πόλεμο ως μια δίκαιη υπόθεση. Οι επαναστάτες, αντιθέτως, δεν έχουν κανένα απολύτως λόγο να σπεύσουν και πολύ περισσότερο να θυσιαστούν ώστε το εκμεταλλευτικό σύστημα εκεί που σάπιζε να ξανατονωθεί. Μπορούν, αντ' αυτού, όταν τους καλέσει για πόλεμο, να του κηρύξουν τον πόλεμο. Ή καλύτερα ακόμη πιο νωρίς.

ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΤΡΙΧΙΑ

Οι πόλεμοι είναι από τα πιο περίπλοκα και αντιφατικά φαινόμενα των ταξικών κοινωνιών. Ασκούν τεράστια επίδραση στη ζωή των λαών αλλάζοντας δραματικά τον ίδιο τον ιστό της καθημερινότητας, καθορίζουν ριζικά την πορεία και την ψυχοσύνθεση των ανθρώπων, μετατοπίζουν ριζικά συνειδήσεις, ξεθεμελιώνουν βεβαιότητες και κανονικότητες, και αναδιατάσσουν εκ βάθρων τους κοινωνικούς πολιτικούς και ιδεολογικούς συσχετισμούς. Ο πόλεμος ως σημαντικό κοινωνικό-ιστορικό φαινόμενο, είναι λογικό να επηρέασε και να αποτέλεσε σημείο τομής και διαχωρισμού συνολικά για την ανθρωπότητα αλλά και για την αριστερά και το εργατικό κίνημα. Άλλωστε είναι τέτοια η οξύτητα και οι γιγάντιες ανακατατάξεις που δημιουργεί ο πόλεμος, όπου όπως αναφέρει ο Γκράμσι «Οι συνθήκες που δημιουργεί ο πόλεμος [...] μπορούν να επιτρέψουν τις παρακάτω μόνο διεξόδους: ή την κατάκτηση της κοινωνικής εξουσίας από μέρους της εργατικής τάξης με τις μεθόδους και τους τρόπους που της ταιριάζουν, είτε μια μακρόχρονη διαδικασία ερήμωσης και διάλυσης του πολιτισμένου κόσμου». [Γκράμσι, 1975:62] Ενδεικτικά είναι τα μεγάλα κοινωνικά και πολιτικά γεγονότα που συνδυαστήκαν με τους δύο μεγαλύτερους πολέμους που γνώρισε έως τώρα η ανθρωπότητα.

Η ΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙ-
ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΜΕΣΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΗΜΕΡΙΝΩΝ ΠΙΕ-
ΣΤΙΚΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ

Α παγκόσμιος πόλεμος και προδοσία της Β' διεθνούς

Αρχικά η έναρξη του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου συνάντησε γενικευμένη ευφορία και πλατιά δημοτικότητα. Η αποφασιστικότητα που έδειξαν οι άρχουσες τάξεις της Ευρώπης να προχωρήσουν σε πόλεμο αναμεταξύ τους, μεταβιβάστηκε με χιλιάδες τρόπους στις μεσαίες τάξεις και σε τμήματα της εργατικής τάξης, μέσα από πατριωτικές ομιλίες και ιστορίες για τις φρικαλεότητες του εκάστοτε αντιπάλου, μέσα από ενθουσιώδεις δηλώσεις μυθιστοριογράφων, ποιητών και φιλοσόφων υπέρ του πολέμου κ.α.. Το κλίμα αυτό επηρέασε καθοριστικά και τα σοσιαλδημοκρατικά κόμματα της εποχής που τάθηκαν υπέρ του πολέμου. Οι γερμανοί και οι Αυστριακοί σοσιαλδημοκράτες, το εργατικό κόμμα στην Βρετανία, ο βετεράνος ρώσος μαρξιστής Πλεχάνοφ και ο Ρώσος αναρχικός Κροπότκιν, όλοι τους έσπευσαν (όχι με τον ίδιο τρόπο) να υποστηρίξουν τους δικούς τους κυβερνώντες έναντι των άλλων. Ο Κιρ Χάρντι από τα ιδρυτικά στελέχη του Εργατικού Κόμματος στη Βρετανία, έγραφε: «*Τα παιδιά μας που έχουν πάει να δώσουν τις μάχες για την πατρίδα δεν πρέπει να αποκαρδιώνονται από οποιαδήποτε διαφωνία στο εσωτερικό*». Το γενικότερο κλίμα ήταν συντριπτικό υπέρ των φιλοπόλεμων –μιλιταριστικών ιδεών. Όποιος διαφωνούσε ήταν ένοχος για πίσώπλατη μαχαίριά στο έθνος¹. Μόλις τον Νοέμβριο του 1914, ο Καρλ Λίμπνεχτ, ένα μοναχικό μέλος της γιγαντιαίας κοινοβουλευτικής ομάδας του SPD, απήφησε την κομματική πειθαρχία, και καταψήφισε τις πολεμικές πιστώσεις, δείχνοντας δημόσια ότι υπάρχει αντιπολίτευση (αν και μειοψηφική) στον πόλεμο. Σε διεθνές επίπεδο μόνο οι ρώσοι μπολσεβίκοι και οι Βούλγαροι «στενοί» σοσιαλιστές, πήραν θέση όχι μόνο απέναντι στον πόλεμο αλλά και μετατροπής του σε εμφύλιο.

Η στάση αυτή των σοσιαλδημοκρατών δεν είναι ανεξήγητη. Δεκαετίες τήρησης των κανόνων της αστικής δημοκρατίας είχαν τα αποτελέσματά τους. Ο εμποτισμός των σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων από τον μεταρρυθμιστικό δρόμο εντός των καπιταλιστικών δομών ήταν τόσο βαθύς όπου οδήγησε στην ταύτιση τους με το αστικό κράτος στις στρατιωτικές συγκρούσεις του, στην ψήφιση των πολεμικών προετοιμασιών και στην τήρηση της κοινωνικής ειρήνης. Η πίστη τους ότι το καπιταλιστικό κράτος υπόκειται σε αναπόφευκτη σταδιακή μετάβαση στο σοσιαλισμό οδηγούσε στην ταύτιση των συμφερόντων του προλεταριάτου με εκείνων του κράτους, και στην προσκόλληση στη «χώρα τους».

Η αντίληψη αυτή ήταν βαθιά ριζωμένη ακόμα και σε όσους είχαν ενστάσεις με τον πόλεμο, το λεγόμενο τότε κέντρο ή ειρηνιστές. Η καουτσική «ορθοδοξία» της εποχής, και το ρεύμα της μισής ρήξης της 2^½ Διεθνούς θεωρούσε τον πόλεμο ένα, μάλλον δυσάρεστο διάλλειμα, σε μια εκ των προτέρων προδιαγεγραμμένη πορεία προς την πρόοδο. Οι επαναστάσεις κατά την δικιά τους αντίληψη, εντάσσονται σε μια οργανική σχεδόν φυσική ωρίμανση της κοινωνικής διαδικασίας όπου δεν χωρούν άλματα, επιβραδύνσεις και επιταχύνσεις ή απότομες αλλαγές πορείας. Γίνονται κατά κάποιον τρόπο –δεν χρειάζεται να τις κάνουμε. Κατ' επέκταση και η Διεθνής, έγραφε ο Κάουτσκι το Νοέμβριο του 1914, «*δεν μπορεί να αποτελέσει*

¹ Απειλή που ένιωσαν ιδιαίτερα στο πετσί τους οι Βιομηχανικοί Εργάτες του Κόσμου και γενικότερα το ανερχόμενο σοσιαλιστικό και εργατικό κίνημα στις Η.Π.Α. όπου στην περίοδο του πολέμου αποδεκατίστηκε από τις διώξεις με βάση τον περιβόητο νόμο περί κατασκοπίας, ο οποίος βρίσκεται ακόμα σε ισχύ. Αναλυτικά σε : [Zinn,2009]

αποτελεσματικό εργαλείο σε περίοδο πολέμου, είναι εργαλείο για καιρούς ειρήνης». [Μπενσάιτ, 2013]

Η στάση αυτή της Β Διεθνούς στην ουσία διασπούσε την εργατική τάξη οριζόντια. Ωθούσε την εργατική τάξη της μιας χώρας να πολεμήσει ενάντια στις εργατικές τάξεις άλλων χωρών, αποτελώντας το κρέας για τα κανόνια των καπιταλιστών. Η ίδρυση της Κομμουνιστικής Διεθνούς μετέτρεψε το οριζόντιο αυτό σχίσμα σε κάθετο, τέμνοντας την εργατική τάξη όχι κατά χώρα πλέον, αλλά σε επαναστατική και ρεφορμιστική. Η ενότητα σε οπορτουνιστική βάση καταστράφηκε, για να κατακτηθεί η προλεταριακή ενότητα «σε ένα ανώτερο επίπεδο». Η τακτική αυτή εξέφραζε την ανάγκη αυτοτελούς έκφρασης των στρατηγικών συμφερόντων της εργατικής τάξης, σε ρήξη με τον μικροαστικό ριζοσπαστισμό με τον οποίο παραδοσιακά συνυπήρχε. Η διαδικασία αυτή βέβαια είχε στο οπλοστάσιο της ένα πλούτο εργαλείων από την σκοπιά της ανώτερης συγκέντρωσης δυνάμεων, ανάμεσα σε αυτές και την προσωρινή συμμαχία, με το ταλαντευόμενο καουτσικό κέντρο στην διεθνή του Τσίμερβαλντ, προδρόμου της Γ' Κομμουνιστικής Διεθνούς (Κομιντερν).

Η φρικιαστική πορεία του πολέμου υπέσκαπτε τις συνθήκες που είχαν επιτρέψει στο εργατικό κίνημα να λειτουργεί κάτω από την ομπρέλα της «δικής του αστικής τάξης». Σε διάστημα λίγων μηνών η εργατική τάξη στην Ευρώπη είδε την ζωή της να αλλάζει θεαματικά. Δεκαετίες αργής βελτίωσης των ζωών τους έδωσαν την θέση τους σε μια εφιαλτική χειροτέρευση του βιοτικού τους επιπέδου. Η πείνα, η εξουθένωση, οι επιστρατεύσεις, το παράλογο του πολέμου αλλά πάνω από όλα το αντιπαράδειγμα της Οκτωβριανής επανάστασης οδήγησε σε μια σταδιακή αλλά θεαματική αλλαγή κλίματος. Ανταρσίες, στάσεις, απεργίες και γενικευμένη δυσπιστία σε όλο το μέτωπο, συμπλήρωναν το μεγάλο άλμα της Οκτωβριανής επανάστασης, όπου το σύνθημα των μπολσεβίκων για ήττα της «δικιάς μας» ιμπεριαλιστικής πατρίδας αποτέλεσε το απαραίτητο νεύρο της επαναστατικής διαδικασίας, έμπρακτη υλοποίηση του πόθου για ειρήνη και δρόμος επίλυσης των άλυτων κοινωνικών και δημοκρατικών διεκδικήσεων.

Εκτός όμως από την οκτωβριανή επανάσταση του 1917, στην συνέχεια άνοιξε ένας ολόκληρος επαναστατικός κύκλος στην ανατολική και κεντρική Ευρώπη (Γερμανία 1918-23, «κόκκινη διετία» 1919-20 στην Ιταλία, Αυστρία και Ουγγαρία το 1919, Βουλγαρία 1923 κτλ) ως απόρροια του πολέμου, των άλυτων κοινωνικών, εθνικών και δημοκρατικών προβλημάτων, και της σοβαρά τραυματισμένης συμμαχίας της αστικής τάξης με τις υποτελείς τάξεις (κατά βάση τα γεγονότα αυτά ξεσπάνε πιο έντονα στις ηττημένες χώρες του πολέμου). Ολόκληροι πυρήνες των νέων κομμάτων δημιουργούνται από τους αιχμάλωτους του ρώσικου στρατού κατά την διάρκεια του πολέμου και την προσέλκυση των μέγιστων δυνατών δυνάμεων από τα παλιά σοσιαλδημοκρατικά κόμματα (π.χ. Ουγγαρία). Η έκβαση όμως του κύκλου αυτού δεν επιβεβαιώνει τις αισιόδοξες προβλέψεις της νεοσύστατης Κομιντέρν περί απλώματος της επανάστασης, καθώς κατά κανόνα σε αυτές τις χώρες μια ισχυρή μειοψηφία της εργατικής τάξης τάσσεται μέσα στις συνθήκες κατάρρευσης με την επανάσταση, αλλά μια μάλλον ασταθής πλειοψηφική τάση τάσσεται με την αντεπαναστατική σοσιαλδημοκρατία ή ακόμα με τον ακραίο και

▲ Ο Καρλ Λιμπνεχτ μιλάει στα συγκεντρωμένα πληθη, Νοέμβρης 1918

φιλοφασιστικό αστικό εθνικισμό. Η μετέπειτα μερική καπιταλιστική σταθεροποίηση (δεν υπήρχαν ακόμη σημάδια της κρίσης του 1929-33), οι προετοιμασίες των κυρίαρχων τάξεων για αντιμετώπιση και η διατήρηση δεσμών μεγάλων τμημάτων της εργατικής τάξης με την σοσιαλδημοκρατία, είχαν ως αποτέλεσμα η νεοσύστατη Κομιντερν να τροποποιήσει την τακτική της και να υιοθετήσει την πολιτική του ενιαίου εργατικού μετώπου, μια πρόταση για κοινή κοινωνική και πολιτική δράση πάνω σε φλέγοντα ζητήματα με αυτοτέλεια της πολιτικής και της στρατηγικής της κάθε συνιστώσας, με απώτερο σκοπό την αποκάλυψη του ρόλου της σοσιαλδημοκρατίας και την απόσπαση εργατικών μαζών από την ηγεμονία της.

Β' παγκόσμιος πόλεμος: αντιφασισμός και αντάρτικα

Δεύτερο μεγάλο σημείο αναφοράς για τα επαναστατικά κομμουνιστικά εγχειρήματα, είναι η κατάσταση που προκύπτει μετά τον Β' ΠΠ στην Ευρώπη και διεθνώς. Για μια ακόμη φορά αυτός ο κύκλος είναι προϊόν του πολέμου, ως ρήξης της ομαλότητας και της συνέχειας στον κοινωνικό σχηματισμό. Η διπλή φύση του Β' ΠΠ ως ιμπεριαλιστικού αλλά και ως αντιφασιστικού ταυτόχρονα πολέμου βάζει σαφώς την σφραγίδα της. Εδώ η σχέση εθνικού-ταξικού τροποποιείται, καθώς δεν αντιτάσσεται απολύτως το ταξικό στο εθνικό, όπως στον Α' ΠΠ. Η μη κατανόηση της παραπάνω αντίφασης οδηγεί μερίδα τροτσκιστικών ρευμάτων, στο όνομα μιας δήθεν «καθαρής» ανάλυσης οδηγεί στην καλύτερη περίπτωση στον ρόλο του παρατηρητή των εξελίξεων. Σε ένα τοπίο κατάρρευσης των κοινωνιών και των εξουσιών από τον πόλεμο, γενικευμένης πείνας και δυστυχίας για τον λαό, τα Κ.Κ. απαντώντας μαχητικά στο φλέγον ζήτημα της εποχής (κατοχή, φασισμός, επιβίωση) θέτουν τους λαούς πρωταγωνιστές μιας πραγματικής παλλαϊκής-κοινωνικής επαναστατικής διαδικασίας, με τον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα τις περισσότερες φορές να αποτελεί τη μορφή, αλλά όχι το περιεχόμενο αυτής της διαδικασίας. Αυτή ήταν η δύναμη αυτής της διαδικασίας, και η αδυναμία έγκειται στην τελική υποταγή της επανάστασης στην πολιτική στρατηγική του ειρηνικού δρόμου, στην υποταγή του κοινωνικοταξικού στο εθνικοαπελευθερωτικό.

Βασικός παράγοντας των ηττημένων ή ματαιωμένων επαναστάσεων στην Δύση, (ανάμεσα τους κύρια είναι η ελληνική «νικηφόρα επανάσταση που χάθηκε») είναι τα πολιτικά αδιέξοδα των κομμουνιστικών κομμάτων της εποχής. Ο πόλεμος εμφανίζεται ως επιλογή κατά βάση του «παρασιτικού» τραπεζικού κεφαλαίου, και όχι ως προϊόν της όξυνσης των ενδοκαπιταλιστικών ανταγωνισμών και της προσπάθειας αστικής διεξόδου από την κρίση με καταστροφή παραγωγικών δυνάμεων. Ο εχθρός ταυτίζεται πλέον με τα πιο ακραία τμήματα του κεφαλαίου, «τα πιο αντιδραστικά, σοβινιστικά, ιμπεριαλιστικά στοιχεία του χρηματιστικού κεφαλαίου» (7ο Συνέδριο Κομιντερν), και όχι με το καπιταλιστικό σύστημα στο σύνολο του. Επόμενη είναι πλέον η αναζήτηση συμμαχιών με «υγιή τμήματα της αστικής τάξης», ή την «εθνική αστική τάξη» ή τις δημοκρατικές αντιφασιστικές δυνάμεις των αστών και μικροαστών ή και με κράτη που απλώς παρατάσσονται δίπλα στην ΕΣΣΔ και απέναντι στους Χίτλερ-Μουσολίνι (αντιφασιστικός συνασπισμός). Έτσι και παρά το ότι μια ορισμένη μίνιμουμ στρατηγική αντιφασιστικής-αντιπολεμικής ενότητας

◀ Αντάρτες στην Γαλλία το 1944

ήταν αναγκαία στη διάρκεια του πολέμου και της επιδρομής των μελανοχιτώνων, τα ΚΚ λυγίζουν το ραβδί προς τα «δεξιά». Υποτιμούν τόσο την ταξική πάλη μέσα στα μπλοκ της Αντίστασης (ακόμη κι όταν έπαιρνε εκρηκτικές διαστάσεις ειδικά σε Γαλλία και Ιταλία) όσο και τον ίδιο τον ιμπεριαλιστικό χαρακτήρα του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου. Η στάση αυτή προκύπτει επίσης από την εξέλιξη της φύσης και του χαρακτήρα της Ε.Σ.Σ.Δ., ήδη ηγεμονικής χώρας στο κομμουνιστικό κίνημα της εποχής, όπου η σταθεροποίηση στο εσωτερικό του ιστορικά ανέκδοτου εκμεταλλευτικού καθεστώτος, οδηγεί σε μια εξωτερική πολιτική που απέχει από την υπεράσπιση και εξάπλωση της επανάστασης και παίρνει τη μορφή εξυπηρέτησης των δικών της κρατικών συμφερόντων. Από αυτή την σκοπιά, διαλύεται η Κομμουνιστική Διεθνής το 1943 και υποτάσσονται οι μεταπολεμικές δυνατότητες εργατικής εξουσίας σε μια σειρά χώρες (και στην Ελλάδα) στις ανάγκες των Συμμάχων αλλά και της ΕΣΣΔ. Από την άλλη βέβαια υπάρχουν και περιπτώσεις όπου το εθνικό-αντιφασιστικό μέτωπο μετατρέπεται σε ταξικό/αντιιμπεριαλιστικό, σε εγχειρήματα όπως η Γιουγκοσλαβία και η Αλβανία στην Ευρώπη και η Κίνα και το Βιετνάμ στην Ασία και ακολουθούν έναν διαφορετικό δρόμο.

Αντί επίλογου

16

Η παραπάνω περιοδολόγηση δεν επιδιώκει να υπονοήσει ότι ο πόλεμος είναι κάτι μακρινό που αφορά κάποιους άλλους ή μian άλλη εποχή. Ίσα ίσα τα ση-

μερινά πολεμικά σύννεφα που πυκνώνουν επιβάλλουν μια ριζικά διαφορετική θεώρηση. Ούτε από την άλλη μπορεί να οδηγήσει σε μονοσήμαντα συμπεράσματα περί αυτόματης σύνδεσης της κοινωνικής επανάστασης με την διεξαγωγή ενός μεγάλου παγκοσμίου πολέμου. Υπάρχουν άλλωστε και διαφορετικά ιστορικά παραδείγματα όπως η Ισπανία του 36-39, ο παγκόσμιος Μάης του 68, ή επαναστατικές εμπειρίες όπως η Κούβα κ.α.. Το ζητούμενο είναι το ποια είναι η αναγκαία στάση του αντιπολεμικού κινήματος στη σύγχρονη εποχή, η οποία θα μπορέσει να διαβάσει την σημερινή εποχή, τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του σύγχρονου πολέμου να αξιοποιήσει την πλούσια εμπειρία του κομμουνιστικού κινήματος και να εκφράσει τα εργατικά συμφέροντα.

Το εργατικό και κομμουνιστικό κίνημα, για να τοποθετηθεί απέναντι σε έναν πόλεμο πρέπει καταρχάς να κάνει *εκτίμηση του συγκεκριμένου χαρακτήρα* του από τη σκοπιά των καταπιεζόμενων μαζών και των συμφερόντων τους για κοινωνική απελευθέρωση. Δεν μπορεί να υπάρξει μια υπερϊστορική φόρμουλα που να απαντάει σε όλες τις περιστάσεις. Ενώ η έκβαση των πραγμάτων δεν μπορεί παρά να θεωρείται ιστορικά καθορισμένη, αυτός ο καθορισμός οφείλει να ιδωθεί ως μια δέσμη δυνατοτήτων, γεμάτη ασυγχρονίες, διασταυρώσεις και εναλλαγές ρυθμού για την πολιτική των επαναστατών. Χρειάζεται επομένως σε κάθε ιστορικά καθορισμένη εποχή να απαντηθεί ποιος είναι ο ταξικός χαρακτήρας του πολέμου, από ποια αιτία ξέσπασε αυτός ο πόλεμος, ποιες τάξεις τον διεξάγουν, ποιες ιστορικές και ιστορικο-οικονομικές συνθήκες τον προκάλεσαν, σε τελική ανάλυση αποτελεί έναν δίκαιο ή άδικο πόλεμο; Πολύ περισσότερο όμως ή κρίση αυτή δεν μπορεί να έχει για τους κομμουνιστές ουδέτερο χαρακτήρα «διαιτητή» των εξελίξεων, Οφείλει να σφραγίζεται από το ερώτημα πως η στάση του αντιπολεμικού κινήματος θα καταφέρει να επιταχύνει την επαναστατική διαδικασία και να οξύνει την κρίση του συστήματος.

Η περιβόητη αξιοποίηση των «αντιθέσεων» αποτελεί ένα κρίσιμο ζήτημα. Η ανισόμετρη ανάπτυξη του καπιταλισμού οδηγεί φυσικά στο να υπάρχουν μικροί και μεγάλοι παίχτες, αδύνατοι κρίκοι και ηγεμόνες. Η διαφορά της ρεφορμιστικής και επαναστατικής στρατηγικής δε βρίσκεται σε αυτή την αναγνώριση (ή στην συσκότιση της στο όνομα του: «*όλοι ίδιοι είναι*») αλλά στο αν θα επιλέξει τη συμμαχία με τον «μικρό» ενάντια στον «μεγάλο» συμπονώντας τον πρώτο ή στο αν θα αναγνωρίσει σε αυτόν, αντίθετα, την αχίλλειο πτέρνα του συστήματος. Αξίζει να αναφέρουμε πώς ο Λένιν τοποθετούσε το ζήτημα, έλεγε: «*Η πρώτη από τις κυρίαρχες χώρες κατέχει, ως υποθέσουμε, τα 3/4 της Αφρικής ενώ η δεύτερη το 1/4. Το αντικειμενικό περιεχόμενο του πολέμου τους είναι το ξαναμοίρασμα της Αφρικής. Ποιας πλευράς την επιτυχία πρέπει να ευχόμαστε;*» Και κατέληγε το συλλογισμό του: «*Δεν είναι δουλειά της σύγχρονης δημοκρατίας ούτε να βοηθήσει την πρώτη χώρα να κατοχυρώσει το «δικαίωμά» της στα 3/4 της Αφρικής ούτε να βοηθήσει τη δεύτερη (έστω κι αν αυτή έχει αναπτυχθεί οικονομικά πιο γρήγορα από την πρώτη) να αποσπάσει αυτά τα 3/4. Η σύγχρονη δημοκρατία θα παραμείνει πιστή στον εαυτό της μόνο στην περίπτωση που δεν θα προσχωρήσει σε καμία ιμπεριαλιστική αστική τάξη, στην περίπτωση που θα πει ότι «και οι δύο τους είναι η μια χειρότερη από την*

άλλη», στην περίπτωση που σε κάθε χώρα θα εύχεται την αποτυχία της ιμπεριαλιστικής αστικής τάξης». Ενδεχόμενη επιτυχής αξιοποίησης των ενδοϊμπεριαλιστικών αντιθέσεων, προϋποθέτει επομένως αφενός την ανεξαρτησία της επαναστατικής πρωτοπορίας της εργατικής τάξης, από τις επιδιώξεις και τους στόχους κάθε ιμπεριαλιστικής συμμαχίας και, αφετέρου, το σταθερό στρατηγικό προσανατολισμό για την επαναστατική ανατροπή της εγχώριας αστικής τάξης τόσο στην περίοδο του πολέμου όσο και στην περίοδο της ειρήνης.

Πως τίθεται σήμερα το ζήτημα της ειρήνης και του τερματισμού του πολέμου; Οι κομμουνιστές δεν είναι εν γένει θιασώτες της βίας και του πολέμου. Κανένας επαναστάτης δεν παίρνει τα όπλα και δεν καταφεύγει στη βία από αγάπη για τα αίματα. Κι αν χρειαστεί να σκοτώσει, το κάνει (πρέπει να το κάνει) σαν θύτης και όχι σαν χασάπης. Ο επαναστάτης πρέπει να είναι σε θέση να κλαίει πάνω από το πτώμα του θύματος του ανέφερε ο Τρότσκι, όπου ανάμεσα στα άλλα διετέλεσε αρχηγός του Κόκκινου Στρατού την περίοδο που κέρδισε 13 ξένους στρατούς που εισέβαλαν στην Σοβιετική Ένωση για να τσακίσουν το νεαρό επαναστατικό εγχείρημα. Η επαναστατική βία επομένως είναι αποτρόπαιη σε επίπεδο ηθικό ή συναισθηματικό αλλά είναι ταυτόχρονα μια πολιτική ανάγκη που ξεπερνάει την ηθική, και για αυτό οι επαναστάτες είναι κατά μια έννοια «τραγικά ιστορικά πρόσωπα» καθώς απεχθάνονται την βία, αναγνωρίζουν όμως την αναγκαιότητα της καθώς όπως έγραφε ο

Βιβλιογραφία:

Γκράμσι Α. (1975), «Τα εργοστασιακά συμβούλια και το κράτος της εργατικής τάξης», Στοχαστής.

Δραγανίγος Α (2016) «Τρεις στιγμές στη Λενινιστική επαναστατική τακτική και την πολιτική των συμμαχιών». Παρατίθεται στο 2ο τεύχος των Τετραδίων Μαρξισμού για την Κομμουνιστική Απελευθέρωση, ΚΨΜ

Λένιν Β.Ι. «Σοσιαλισμός και πόλεμος», «Απαντα», τ. 26, Σύγχρονη Εποχή

Λένιν Β.Ι.: «Κάτω από ξένη σημαία», «Απαντα», τ. 26, Σύγχρονη Εποχή

Λούξεμπουργκ Ρ. «Τι ζητάει ο σπάρτακος». Παρατίθεται στο «Επανάσταση στην Ευρώπη 1917-1923» Γκρούπερ Χ., (1985) Εκδόσεις Κομμούνια.

Μάρξ Κ.: «Το Κεφάλαιο», τ. 1, Σύγχρονη Εποχή Μπενσαίντ Ν. (2013), «ο Μαρξ της εποχής μας», Τόπος.

Ζίνη Η. (2009). «Ιστορία του λαού των Ηνωμένων Πολιτειών»

Οδόφραγμα στο Παρίσι. Στις 28 Μάρτη του 1871, μέσα από τις φλόγες του Γαλλοπρωσικού πολέμου, ανακηρύσσεται πανηγυρικά η πρώτη εργατική επαναστατική κυβέρνηση, η Κομμούνα του Παρισιού.

Μαρξ «Η βία είναι η μαμή κάθε παλιάς κοινωνίας όταν αυτή εγκυμονεί τη νέα. Η ίδια η βία είναι οικονομική δύναμη» [Μαρξ 2008: 776]. Στη μπροσούρα «Σοσιαλισμός και πόλεμος» ο Λένιν υπογραμμίζει ότι: «Από τους πρώτους [σ.σ. πασιφιστές] διαφέρουμε γιατί καταλαβαίνουμε την αναπόφευκτη σύνδεση που υπάρχει ανάμεσα στους πολέμους και την πάλη των τάξεων στο εσωτερικό μιας χώρας, γιατί καταλαβαίνουμε ότι είναι αδύνατο να εξλειφθούν οι πόλεμοι χωρίς την εξάλειψη των τάξεων και τη δημιουργία του σοσιαλισμού, καθώς και γιατί αναγνωρίζουμε στο ακέραιο ότι είναι δικαιολογημένοι, προοδευτικοί και αναγκαίοι οι εμφύλιοι πόλεμοι, δηλαδή οι πόλεμοι της καταπιεζόμενης τάξης ενάντια στην καταπιέζουσα τάξη, οι πόλεμοι των δούλων ενάντια στους δουλοκτήτες, των δουλοπάροικων αγροτών ενάντια στουςτσιφλικιάδες, των μισθωτών εργατών ενάντια στην αστική τάξη».

Ο αγώνας για ειρήνη σήμερα χωρίς επαναστατικό αγώνα είναι μια κούφια, ψεύτικη φράση. Πολύ πριν το δίλλημα σοσιαλισμός ή βαρβαρότητα ξεφτίσει μέσω της διαρκούς επίκλησης του, συγκλόνιζε μέσα από το μανιφέστο του Σπάρτακου: «Ναι με την επαναστατική άνοδο μιας τέτοιας κοινωνίας η γη θα πάψει να ντροπιάζεται από την δολοφονία των ανθρώπων. Και μόνο τότε θα μπορούμε να πούμε: αυτός ο πόλεμος είναι ο τελευταίος. Ο σοσιαλισμός είναι την ώρα τούτη η μόνη ελπίδα της ανθρωπότητας. Πάνω από τα τείχη του καπιταλιστικού κόσμου που γκρεμίζονται πια, λάμπουν τώρα με γράμματα φωτιάς τα λόγια του κομμουνιστικού μανιφέστου: Σοσιαλισμός ή πτώση στην βαρβαρότητα.» [Γκρούπερ, 1985]

ΤΟΥ ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΟΣΧΟΥ

Τις μέρες που γράφεται το παρόν κείμενο, το τούρκικο κράτος και η κυβέρνηση του Ερντογάν παίζουν την τελευταία πράξη στο εσωτερικό κυνήγι μαγισσών που έχουν εξαγγείλει. Στα κρατητήρια, οι ένστολοι υπηρέτες του κρατικού μηχανισμού οδηγούν τους βουλευτές του κόμματος της αντιπολίτευσης HDP στην πυρά, οι ένοπλοι φρουροί ρίχνουν το εργατικό-λαϊκό κίνημα, του λαού της Τουρκίας και ιδιαίτερα τους Κούρδους που εξεγείρονται στους δρόμους. Μπορεί αυτό το σκηνικό να φαίνεται ένα συνεχές έργο στην γειτονική χώρα, όμως σήμερα έχει μια ποιοτική διαφορά: Οι κινήσεις του Ερντογάν εντάσσονται στην ολοκλήρωση ενός σχεδίου θωράκισης της ηγεμονίας της αστικής τάξης της Τουρκίας εντός, έτσι ώστε αυτή να μπορέσει να επεκταθεί εκτός: ένα σχέδιο που εκφράζει τόσο η στροφή της πολιτικής που συντελεί το τούρκικο κράτος και η αστική τάξη, όσο και η βίαιη επεκτατικότητα του Κεφαλαίου μέσα στη δίνη της κρίσης του ολοκληρωτικού καπιταλισμού.

**ΤΟΥΡΚΙΑ: ΕΝΑ ΧΑΛΙΦΑΤΟ ΣΤΗΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ**

Η φιλοδοξία αυτή φαίνεται από τα λόγια και τις πράξεις του τούρκου προέδρου για «ήπτα της Τουρκίας» μέσω της συνθήκης της Λωζάνης, καθώς και ότι «δεν αποδεχθήκαμε με τη θέλησή μας τα σύνορα της χώρας μας». Οι δηλώσεις αυτές έστειλαν μήνυμα εντός και εκτός Τουρκίας για την στροφή που έχει καιρό αναγγελθεί. Ύστερα ακολουθήθηκαν από την παράταξη των τούρκικων στρατευμάτων στην περιοχή του Ιράκ και την μονομερή απόφαση για συμμετοχή στην κατάληψη της Μοσούλης.

Όμως πριν προχωρήσει κανείς στην εκτίμηση του πως τα γεγονότα αυτά θα εξελιχθούν καθώς και πως επεκτείνονται στο δικό μας πεδίο δράσης, πριν σπεύσει να κοιτάξει μόνο τις -υπαρκτές- απειλές του Ερντογάν για τον ελλαδικό χώρο, όπως κάνει ο αστικός τύπος, πρέπει να κοιτάξει τους λόγους αλλά και την ίδια την πορεία της στροφής της Τούρκικης πολιτικής σε αυτό που μπορεί να συνοψιστεί ως: **Νέο-Οθωμανικό δόγμα για την κυριαρχία του Κεφαλαίου εντός και εκτός της Τουρκίας.**

Η τομή για την στροφή αυτής της πολιτικής, υλοποιείται μετά **την αποτυχημένη απόπειρα πραξικοπήματος από τον τούρκικο στρατό**, μέσω της διαχείρισης της ήπτας των στρατιωτικών από το καθεστώς του Ερντογάν. Για να εξετάσει κανείς το τούρκικο πραξικόπημα, σημαντικό είναι να μην το δει αποσπασματικά, σαν «κεραυνό εν αιθρία» στον χείμαρρο των πολιτικών εξελίξεων, αλλά να το τοποθετήσει στην ιστορική εξέλιξη των ενδο-αστικών ανταγωνισμών, και των διαφόρων «στρατοπέδων» που συγκροτούν.

Σημαντική είναι η κατανόηση της εξέλιξης και των ανταγωνισμών του τούρκικου Κεφαλαίου, της κινητήριας δύναμης των εξελίξεων στην κρατική δομή. **Η νέα, καιρό «ανερχόμενη» τούρκικη αστική τάξη, έχει συσσωρεύσει και συγκεντροποιήσει τα τελευταία δέκα χρόνια πολύ σημαντικό μερίδιο κεφαλαίου¹, εκμεταλλευόμενη την ραγδαία ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων στην Τουρκία μέσω της βιομηχανικής ανοικοδόμησης αλλά και την τρομακτική άντληση υπεραξίας που επιτράπηκε από την εκμετάλλευση της εργατικής δύναμης των εργατών στην χώρα. Παράλληλα, το εργατικό κίνημα των λαών της Τουρκίας, το οποίο έχει δώσει ηρωικές και τιτάνιες μάχες απέναντι στην βίαιη επέλαση της αστικής τάξης και το τσάκισμα της εργασίας και των ελευθεριών, έχει υποστεί τα τελευταία χρόνια μια πρωτοφανούς μεγέθους καταστολή για να μπορέσει να «κλειδώσει» ο συσχετισμός δύναμης υπέρ του Κεφαλαίου.** Οι σκηνές αυτής, έχουν φτάσει πολλές φορές στα μάτια και στα αυτιά μας, από τις διαδηλώσεις του Γκεζί, τις πρωτομαγιάτικες διαδηλώσεις αλλά και την βομβιστική δολοφονία μελών του ΕΜΕΡ και του ΗΔΡ σε διαδήλωση, μέχρι το πρόσφατο «κυνήγι» των συνδικάτων μετά το πραξικόπημα. Το κυβερνών κόμμα ΑΚΡ, αλλά και το πολιτικό Ισλάμ, έχουν καταφέρει να ενσωματώσουν με το καρότο ή με το μαστίγιο, τεράστιο κομμάτι του εργατικού κινήματος στις επιδιώξεις τους, να επιβάλλουν την σιγή της «εθνικής ενότητας και ομοψυχίας» με το πιστόλι στον κρόταφο.

Ταυτόχρονα, και σε αντίθεση με την άνοδο αυτή, η ιστορική συνέχεια του

¹ Το ΑΕΠ του 2014 εκτιμάται ότι διαμορφώθηκε σε 800 δισ. δολάρια, ενώ το 2002, όταν η χώρα εξερχόταν από την κρίση του 1998-2002, έφθανε μόλις τα 232,7 δισ. δολάρια. Δηλαδή την περίοδο αυτή αυξήθηκε σωρευτικά κατά 245% («Το Βήμα» 22/02/2015)

Τούρκικου κράτους από την κεμαλική περίοδο, συντηρούσε σε σημαντικό κομμάτι του κρατικού μηχανισμού, αλλά και συνολικά των θεσμών το κοσμικό καθεστώς που έχει τις ρίζες του στην κεμαλική περίοδο. Ιδιαίτερα ο στρατός, σαν βασικός εκπρόσωπος της κοσμικής τάξης², ήταν ένας παράγοντας που ανέκαθεν, από την περίοδο του Κεμάλ, έπαιζε δεσπόζων ρόλο όχι μόνο στις εγχώριες αντιθέσεις αλλά και στη χάραξη της κυρίαρχης πολιτικής του κράτους, ανεξαιρέτως κυβέρνησης. Σημαντικός επίσης ήταν και είναι ο παράγοντας που ακούει στο όνομα Γκιουλεν, του ηγέτη θρησκευτικού τάγματος-επιχειρηματία, που αποτέλεσε βασικό σύμμαχο του Ερντογάν κατά την ανάδειξή του, και εγκολπώνει στις τάξεις του σημαντικό κομμάτι της ισλαμιστικής τάξης της Τουρκίας³. Τόσο το «κοσμικό κράτος» όσο και ο Γκιουλέν και το κομμάτι της τάξης που εκπροσωπούν, αποτελέσαν παράγοντες με τους οποίους ερχόταν διαρκώς σε ρήξη το καθεστώς Ερντογάν, **με κύρια αιχμή την προσπάθεια για αλλαγή του συντάγματος και την συγκέντρωση όλων των κρατικών εξουσιών στο πρόσωπο του προέδρου της Τουρκίας, εμπεδώνοντας ένα δόγμα κοινοβουλευτικού ολοκληρωτισμού που χρειάζεται το χαλιφάτο.**

Ταυτόχρονα, και σαν μοχλός πίεσης αυτής της κατεύθυνσης, υπήρχε σύγκρουση όσον αφορά τον ρόλο της θρησκευτικής ηγεσίας, και του Ισλάμ εν γένει, στην πολιτική πραγματικότητα της χώρας. Η αντιπαράθεση αυτή, κατέληξε πλέον με την κυριαρχία του δόγματος του νεοθωμανισμού και του Ερντογάν ως εκπροσώπου του με το πρωτοφανές «ξήλωμα» ανθρώπων από τον κρατικό μηχανισμό μετά το πραξικόπημα. Οι ενοδοαστικές αντιθέσεις στην Τουρκία έχουν όμως να κάνουν ταυτόχρονα και με το ποια πρέπει να είναι η πολιτική του Τούρκικου κράτους εντός του ιμπεριαλιστικού πλέγματος: **από τη μία το «επιθετικό» νεοθωμανικό δόγμα για ένα Τούρκικο κράτος με δεσπόζων ιμπεριαλιστικό ρόλο, με οικονομική κυριαρχία και επέκταση στην περιοχή της Αφρικής και Μέσης Ανατολής και από την άλλη το «αμυντικό» κεμαλικό δόγμα ενός κλειστού τούρκικου κράτους.**

Εντός των ορίων της Τουρκίας, λοιπόν, είναι φανερό ότι διεξάγεται μια διαπάλη, η οποία και κορυφώθηκε με την διαδικασία του πραξικοπήματος, η οποία μόνο «στημένη» δεν είναι, όπως έτρεξαν να δηλώσουν πληθώρα αστικών ΜΜΕ, αλλά γεννήθηκε από την έκρηξη αυτών των αντιθέσεων. **Ο Ερντογάν ητλημένος αποκάλεσε το πραξικόπημα «δώρο Αλλάχ», καθώς χρησιμοποιώντας το μπορεί πλέον να κλείσει επιτυχώς κάθε εσωτερικό μέτωπο, για να μπορέσει να επιβάλλει τις φιλοδοξίες του χαλιφάτου. Οι κεφαλαιοκράτες που απαρτίζουν τη νέα υπερμεγέθη αστική τάξη, φιλοδοξούν να συγκεντρώσουν στα χέρια τους κάθε ρανίδα κρατικής εξουσίας, έτσι ώστε η διαχείριση να προσαρμοστεί καλύτερα στις ανάγκες για κερδοφορία, αλλά και στις ιμπεριαλιστικές επιδι-**

² Με τον όρο «κοσμικά» χαρακτηρίζονται τα μη-θεοκρατικά καθεστώτα στην Μέση Ανατολή τα υιοθετούν ένα δυτικής έμπνευσης πρότυπο οργάνωσης της κρατικής δομής, με κοινοβουλευτικές δημοκρατίες στις οποίες η ισλαμιστική θρησκεία δεν παίζει τον βασικό ρόλο, αλλά αυτόν τον έχει το κυρίαρχο πολιτικό κόμμα και ο στρατός.

³ Να αναφερθεί ότι το θρησκευτικό κίνημα που στοιχιζόταν πίσω από τον Gulen είχε τέτοια δυναμική που απαριθμούσε παραπάνω από 1.200 ιδιωτικά φροντιστήρια («κατηχητικά») σε 120 χώρες, ενώ πολλά από τα μέλη του κατείχαν επιτελικές θέσεις στην αστυνομία, στον στρατό και στις δικαστικές αρχές της Τουρκίας. Μετά το πραξικόπημα, οι ακολουθητές του «ξηλώθηκαν» από τον κρατικό μηχανισμό.

ώξεις.

Το τελευταίο εσωτερικό «μέτωπο» που βιάζεται να κλείσει ο Ερντογάν, αποτελεί το κουρδικό. Στην περιοχή του βόρειου Κουρδιστάν (κομμάτι του Τούρκικου κράτους) όπου τα τύμπανα του πολέμου έχουν ηχήσει από τον Ιούνιο του 2015 (αμέσως μετά τις πρώτες εκλογές που κατάφερε να σπάσει το ΗΔΡ το φράγμα του 10%), σήμερα βλέπουμε να είναι σε πλήρη εφαρμογή το σχέδιο τσακίσματος του κούρδικου λαού συνολικά. Βαριά άρματα του στρατού χτυπάνε αντάρτες του ΡΚΚ, πολίτες, κατεδαφίζουν ολόκληρες γειτονιές εδώ και 1,5 χρόνο. Σήμερα επιχειρείται και η πολιτική εξόντωση τους με τις συλλήψεις βουλευτών και στελεχών του φιλοκουρδικού κόμματος, δημάρχων και τοπικών φορέων, νόμιμα εκλεγμένων αλλά και απαγόρευση ακόμα και της δημόσιας υποστήριξης του κόμματος ή οποιασδήποτε έκφρασης εναντίωσης στην πολιτική αυταρχισμού της κυβέρνησης

σκίτσο του Πάνου Ζάχαρη

Ερντογάν. Οι κινήσεις αυτές έχουν διπλό στόχο. **Αφενός στοχεύουν στην πλήρη καθυπόταξη της κουρδικής αστικής τάξης**, η οποία βλέποντας τη δυνατότητα δημιουργίας ενός ανεξάρτητου κράτους του Κουρδιστάν, όπως αυτό προωθείται στις περιοχές της Συρίας με τα καντόνια της Ροζάβα, αλλά και λαμβάνοντας την πλήρη στήριξη των ΗΠΑ σε αυτήν τους την προσπάθεια, απέσυραν όλη τη στήριξη που είχαν παρέχει στο ΑΚΡ, συγκροτούμενοι πολιτικά πλέον γύρω από το ΗΔΡ και επαναφέροντας την διεκδίκηση της ανεξαρτησίας. **Αφετέρου, στοχεύουν να πνίξουν στο αίμα το λαϊκό κίνημα απελευθέρωσης του κούρδικου λαού, το οποίο συνδεδεμένο με την δυναμική και την ανάταση του εργατικού κινήματος, πέρασε σε ένα νέο ιστορικό γύρο αντιπαράθεσης με το τούρκικο κράτος, κερδίζοντας επιρροή και έκφραση σε τεράστιο κομμάτι των λαϊκών περιοχών, επηρεάζοντας και την τούρκικη εργατική τάξη.** Ταυτόχρονα το κίνημα αυτό επεκτείνεται και κερδίζει νίκες και στις περιοχές της Ροζάβα, ενώ επαναφέρει την διεθνιστική απάντηση των λαών, με τις ταξιαρχίες που καταυθάνουν από δεκάδες χώρες και πολεμάνε πλαϊί στους κούρδους και τις κούρδισσες μαχητές και μαχητριες. **Η λαϊκή αυτή ανάταση που έχει δημιουργήσει το κούρδικο λαϊκό κίνημα, είναι άκρως απειλητική για το σχέδιο του χαλιφάτου, το οποίο δείχνει τα πιο κοφτερά του δόντια απέναντί του.**

Η κατάληξη της διαπάλης «εντός», συντελεί και στην στροφή στην πολιτική εκτός. Μετά το πραξικόπημα, το δόγμα της επεκτατικής πολιτικής αντικαταστέι την πολιτική των κόκκινων γραμμών του τούρκικου στρατού και της διεθνούς απομόνωσης. Αφού ο Ερντογάν, έχει καταφέρει πλέον μια σχετική σταθεροποίηση πάνω στους εχθρούς του, **επεκτείνει πλέον την ιμπεριαλιστική επιθετικότητα της Τουρκίας, και με αποδιοπομπαίο τράγο το χτύπημα του ISIS διεξάγει μια επίθεση τόσο κατά των Κούρδων, και των ιμπεριαλιστικών δυνάμεων που τους υποστηρίζουν, όσο και κατά πάσης δύναμης που θα αμφισβητήσει στο μέλλον τον ιμπεριαλιστικό σχεδιασμό του Τούρκικου κεφαλαίου.**⁴

Χαρακτηριστική είναι, όπως αναφέρθηκε στην αρχή του κείμενου, η παράταξη στρατευμάτων σε Συρία και Ιράκ, και η συμμετοχή στην επιχείρηση «ανακατάληψης» της Μοσούλης από τα στρατεύματα του ISIS. Η επιχείρηση αυτή ξεκίνησε από τις δυνάμεις του Ιρακινού στρατού και των κούρδων του Ιράκ Πεσμεργκά, υπό την αιγίδα του ΝΑΤΟ και των ΗΠΑ, χωρίς να καλέσουν την «πάντα πρόθυμη» Τουρκία να πάρει μέρος σε αυτήν, όπως και αντίστοιχα στο μοίρασμα της περιοχής στην μετά-ISIS εποχή⁵. Ο τούρκικος στρατός, έχοντας αρχικά ξεκινήσει επι-

⁴ Θυμίζουμε ότι η Τουρκική Εθνοσυνέλευση έδωσε το πράσινο φως, με ευρεία πλειοψηφία, στη συνέχιση των επιχειρήσεων που διεξάγουν οι τουρκικές ένοπλες δυνάμεις στο Ιράκ και τη Συρία για έναν επιπλέον χρόνο. Η απόφαση εγκρίθηκε από τους βουλευτές του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ), του Λαϊκού Δημοκρατικού Κόμματος (CHP) και των εθνικιστών του ΜHP. Οι Τούρκοι στρατιωτικοί θα μπορούν να επιχειρούν εκτός των συνόρων της χώρας τους, ιδίως στο Ιράκ και τη Συρία, έως τα τέλη Οκτωβρίου του 2017. (Δίκτυο Ελευθέρων Φαντάρων Σπάρτακος)

⁵ Το υπουργείο εξωτερικών του Ιράκ απέρριψε τα σχέδια της Τουρκίας για συμμετοχή του στρατού της στις σχεδιαζόμενες επιχειρήσεις στη Μοσούλη. Σύμφωνα με το ρωσικό πρακτορείο ΤΑΣ το ιρακινό υπουργείο δεν έχει σκοπό αυτή η στρατιωτική επιχείρηση για την απελευθέρωση της Μοσούλης (που έχει καταληφθεί από τον Ιούνιο του 2014 από δυνάμεις του ISIS) να μετατραπεί σε ένα περιφερειακό ζήτημα, ούτε θα επιτραπεί η οποιαδήποτε στρατιωτική επιχείρηση να γίνει εκμετάλλευση από ηγεσίες διάφορων χωρών. Να θυμίσουμε ότι στις 4/12/2015, ο Τουρκικός

χειρήσεις την περιοχή της Συρίας με σχεδόν αποκλειστικό στόχο της θέσης των Κούρδων εκεί, πλέον επιβάλλει στο ΝΑΤΟ – στο οποίο συμμετέχει – την διάθεση της να πάρει μέρος στην μάχη της Μοσούλης, να πάρει μέρος δηλαδή στην ανακατάταξη που θα ακολουθήσει στην περιοχή. Ταυτόχρονα, με πρόσχημα τον πόλεμο στο ISIS, του δίνεται η δυνατότητα να αναχαιτίσει τους κούρδους στην περιοχή που αποτελούν όπως φαίνεται βασικό ανταγωνιστή τους, αλλά και να ενισχύσει το σύμμαχο σουνίτικο στοιχείο στο Ιράκ έναντι του κυρίαρχου σιίτικου.

Οι κινήσεις αυτές που αποτελούν την αρχή της υλοποίησης της νεοθωματικής πολιτικής στα έξωθεν της χώρας, συνδέονται με την επιδίωξη της Τουρκίας να αναβαθμίσει τον ιμπεριαλιστικό της ρόλο, και έχουν κοινή αιτία με τον ρόλο των υπολοίπων δυνάμεων στην περιοχή: τον έλεγχο του ορυκτού πλούτου, των πετρεολοπαραγωγικών πηγών αλλά ακόμη περισσότερο τις διόδους μεταφοράς εμπορικών και ενέργειας⁷. **Η επιδίωξη της Τουρκίας να αποκτήσει έλεγχο στην ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής, συνάδει με την φιλοδοξία της αστικής τάξης να μετατραπεί η Τουρκία σε ένα διεθνή ενεργειακό κόμβο που να ελέγχει τις διόδους «περάσματος» των αγωγών, και έτσι να αναγκάσει ιμπεριαλιστικά κράτη και ολοκληρώσεις, όπως η ΕΕ αλλά ακόμη και η Κίνα να εξαρτώνται από αυτήν για την κυκλοφορία της ενέργειας.** Οι κινήσεις αυτές προμηνύουν τις μελλοντικές εξελίξεις, που θα εντείνουν τις αντιθέσεις και τις πολεμικές συρράξεις των δυνάμεων.

Ταυτόχρονα, κάνοντας στροφή από μια κατάσταση διεθνούς απομόνωσης, για να μπορέσει να υλοποιήσει αυτές τις κινήσεις, το Τούρκικο κράτος συνάπτει Στρατός είχε εισβάλλει στη Μοσούλη και πιο συγκεκριμένα στην πόλη Baashiqah που απέχει 32 χλμ. από τη Μοσούλη, με μια δύναμη επιπέδου Συντάγματος, μαζί με άρματα μάχης και πυροβολικό. Ο πρόεδρος του Ιράκ Fuad Masud και ο πρωθυπουργός Haider Al-Abadi είχαν αντιδράσει έντονα. Είχαν μιλήσει για παραβίαση της εθνικής ακεραιότητας του Ιράκ και παραβίαση του Διεθνούς Δικαίου. (ο.π.)

6 Η επιχείρηση «Ασπίδα του Ευφράτη» με την οποία αυτό πραγματοποιείται, αφορά έναν «υβριδικό» πόλεμο, καθόσον συγκεντρώνει στοιχεία συμβατικής και μη συμβατικής σύγκρουσης, ήτοι οι μεσαίες έντασης συμβατικές εκθροπραξίες, διεξάγονται σε συνδυασμό με τακτικές και στοιχεία ανταρτοπόλεμου και αντι-ανταρτοπόλεμου. Εν προκειμένω, οι τουρκικές ένοπλες δυνάμεις με τη συνδρομή ανταρτών του Ελεύθερου Στρατού της Συρίας εξαπέλυσαν επίθεση εναντίον των εξτρεμιστών του ISIS, καθώς επίσης και κατά μαχητών των Δημοκρατικών Δυνάμεων της Συρίας (συσπείρωση συριακών και κουρδικών στρατιωτικών δυνάμεων) («Η Καθημερινή»)

7 Το νήμα αυτής της προσέγγισης πιάνει η γερμανική ηλεκτρονική εφημερίδα «Γερμανικά Οικονομικά Νέα» (Deutsche Wirtschafts Nachrichten), που σε άρθρο της με τίτλο «Ο Πόλεμος στη Συρία δεν γίνεται για το ISIS, είναι πόλεμος του πετρελαίου» δίνει τη δική της ανάλυση για τις εξελίξεις στη Συρία, σημειώνοντας ότι οι πιο σοβαρές συγκρούσεις συμβαίνουν μόνο σε περιοχές των μεγάλων αγωγών ή εκεί που προγραμματίζεται να κατασκευασθούν, όπως γράφει το ρωσικό Sputnik. Ο συντάκτης σημειώνει ότι η Τουρκία στοχεύει στην εκστρατεία της στη Συρία να ελέγξει περιοχές οι οποίες θα αποτελέσουν μεγάλες διαδρομές πετρελαίου και φυσικού αερίου που βρίσκονται ήδη σε λειτουργία και για αυτές που έχουν προγραμματισθεί να δημιουργηθούν. «Δύο από τις πιο σημαντικές αγορές πετρελαίου βρίσκονται στις πόλεις της Συρίας Μανμπίτς και αλ Μπαμπ και οι δύο εντάσσονται στην τοπική κυβέρνηση του Χαλεπίου», αναφέρει η εφημερίδα. «Μέσα από τα εδάφη των δύο πόλεων υπάρχει ένας σημαντικός αγωγός που μεταφέρει πετρέλαιο από το Ιράκ στη Συρία, μέχρι την Ιντλίμπ». Το ίδιο ισχύει και για τις δυτικές πόλεις της Συρίας του Χαλεπίου και την αλ Μπάμπ. Στα ανατολικά, ο ίδιος αγωγός περνά μέσα από τις πόλεις της Ράκα και Ντέιρ αλ Ζορ. Το πετρέλαιο που ρέει μέσα στον αγωγό προέρχεται από την ιρακινή πόλη της Μοσούλης μέσω του Σιντζάρ για το Ντέιρ αλ Ζορ και το δεύτερο σκέλος συνδέει την ιρακινή πόλη αλ Κάιμ στο Ντέιρ αλ Ζορ, όπως αναφέρει το δημοσίευμα. Μέχρι στιγμής στη σύγκρουση στη Συρία, η Τουρκία δεν έχει καμία πρόσβαση στους αγωγούς πετρελαίου, λέει. Με την κατάληψη της πόλης Μανμπίτς της Συρίας, η Άγκυρα θα αποκτήσει πρόσβαση στο συριακό σύστημα αγωγών. (Δίκτυο Ελευθέρων Φαντάρων Σπάρτακος)

◀ Το τουρκικό κράτος κλείνει πάνω από 170 κανάλια και εφημερίδες μετά το πραξικόπημα, αφήνοντας 2500 ανέργους. Ανάμεσα σε αυτές και το Hayat TV φωνή των εργαζομένων και του κινήματος

λυκοσυμμαχίες με τους ιμπεριαλιστές στην περιοχή, με χαρακτηριστική περίπτωση τον «καβγά» Ερντογάν – Πούτιν για την κατάρριψη του ρώσικου SU-24 στα σύνορα Τουρκίας-Συρίας, που σύντομα κατέληξε σε έναν «γάμο» των δύο μεγάλων δυνάμεων. Έτσι η Τουρκία υπόσχεται την ανοχή στο καθεστώς του Άσαντ, «πουλώντας» αν χρειαστεί τις δυνάμεις του Ελεύθερου Συριακού Στρατού που υποστηρίζει, αναχαιτίζοντας την εγκαθίδρυση των Κουρδικών καντονιών της Ροζάβα, που θα δημιουργούσαν αποσχιστικά προβλήματα τόσο στο Συριακό όσο και στο Τουρκικό κράτος, ενώ ταυτόχρονα η Ρωσία ανέχεται την επεκτατικότητα της Τουρκίας στην περιοχή της Μοσούλης.

Το καθεστώς Ερντογάν, δεν πρόκειται απλά για ένα αντί-δημοκρατικό καθεστώς που έχει επιβάλλει στην πράξη τον κοινοβουλευτικό ολοκληρωτισμό, την μόνιμη κατάσταση εκτάκτου ανάγκης και την απόλυτη θωράκιση του κρατικού μηχανισμού. Δεν πρόκειται απλά για μια επιστροφή, «σαν φάρσα» ενός σουλτάνου στο θρόνο του μέσω ενός εθνικού-θρησκευτικού ιδεώδους που έχει εξαπλωθεί σε όλη την Τουρκία. **Πρόκειται για ένα καθεστώς απολύτως αναγκαίο για να μπορέσει σε συνθήκες κρίσης να επεκταθεί η συσσώρευση του Κεφαλαίου, αλλά και οι όροι αναπαραγωγής του.** Και αυτό εκτός από το κλείσιμο των ενδο-αστικών μετώπων όπως περιγράφηκε παραπάνω προϋποθέτει και κάτι ακόμη που το καθεστώς έχει βαλθεί να εξασφαλίσει για πολλά χρόνια: το τσάκισμα κάθε έκφρασης του εργατικού-λαϊκού κινήματος, των διαφόρων καταπιεζόμενων εθνοτήτων, των αντι-ιμπεριαλιστικών, αντι-πολεμικών, διεθνιστικών, δημοκρατικών, κομμουνιστικών δυνάμεων και γενικότερα κάθε έκφραση της τάσης χειραφέτησης των εκμεταλλεζόμενων μαζών. Γιατί μόνο πάνω στα συντρίμια που θα αφήσει ένας αιματηρός ταξικός εμφύλιος στην περιοχή, μπορεί να οικοδομηθεί το σύγχρονο χαλιφάτο του Κεφαλαίου.

Οι λαοί της Τουρκίας, το εργατικό κίνημα, οι κομμουνιστικές, αντι-ιμπεριαλιστικές δυνάμεις, αποτελούν τον μόνο που μπορεί να σταματήσει την επέλαση του χαλιφάτου. Αυτό φανερώνει ο τρόμος του καθεστώτος απέναντι σε κάθε αγωνιστική ανάταση, το χτύπημα κάθε σκιρτήματος του εργατικού-λαϊκού κινήματος. Γιατί η εργατική τάξη είναι αυτή που με τα χέρια της έχτισε όλα τα παλάτια και τα τεμένη που χρησιμοποιούν για να δυναστεύσουν τους λαούς, και είναι η μόνη που μπορεί να τα γκρεμίσει. **Κάτω από την σημαία των δικών της αναγκών, της ειρήνης και του προλεταριακού διεθνισμού, μακριά από τις «ξένες» σημαίες του κάθε δυνάστη και αστού, θα δοθεί η πάλη που μπορεί να απελευθερώσει τους λαούς της Τουρκίας, η πάλη για την εξουσία των εργαζομένων και το σοσιαλισμό-κομμουνισμό.**

ΤΗΣ ΙΩΑΝΝΑΣ ΚΑΡΔΑΡΑ

Πάνω από δύομισι χρόνια έχουν περάσει ύστερα από τα γεγονότα του Φεβρουαρίου του 2014 στην Ουκρανία.

Στη λεωφόρο Ινσιπούτσαγια, εκεί όπου το 2014 οι ελεύθεροι σκοπευτές στόχευαν στο πλήθος από τα διπλανά κτίρια και ξενοδοχεία, περαστικοί κοντοστέκονται καθημερινά χαζεύοντας ανάμεσα στα λουλούδια τις εκατοντάδες φωτογραφίες των νεκρών συμπολιτών τους.

ΟΥΚΡΑΝΙΑ:ΚΑΖΑΝΙ ΠΟΥ

ΒΡΑΖΕΙ ΔΙΧΩΣ ΤΕΛΟΣ

Διαδηλώσεις που βάφτηκαν στο αίμα, η φυγή του Γιανουκόβιτς καθώς και η προσάρτηση της Κριμαίας στη Ρωσία και η έναρξη εχθροπραξιών στην ανατολική περιοχή της χώρας, στο Ντονμπάς, είναι μερικά από τα γεγονότα που χαρακτήρισαν τον Φεβρουάριο του 2014 στην Ουκρανία. Και αν φαινομενικά διατηρείται η συμφωνία εκχειρίδας του «Μινσκ II», στην πραγματικότητα ο πόλεμος, στρατιωτικός και διπλωματικός, συνεχίζεται.

Πάνω από 10.000 άτομα έχουν ήδη χάσει τη ζωή τους, χιλιάδες είναι οι εκτοπισμένοι κι ενώ βαθιάινει η οικονομική κρίση σε μια διχασμένη χώρα όπου οι ολιγάρχες παραμένουν στο προσκήνιο.

Αυτό ωστόσο που διακρίνεται ξεκάθαρα είναι ότι όλο αυτό το διάστημα στην περιοχή έχει αναπτυχθεί ένα ιδιαίτερα μαζικό ακροδεξιό και εθνικιστικό ρεύμα κυρίως στη νεολαία. Κομβικό ρόλο έπαιξε η ειδικά σχεδιασμένη κυβερνητική πολιτική τις τελευταίες δύο δεκαετίες. Μία μεγάλη αντικομμουνιστική εκστρατεία αναπτύχθηκε καθώς η εθνική ουκρανική ιδέα εξισώθηκε με τον αντικομμουνισμό και η αντίληψη ότι ο κομμουνισμός αποτελεί εχθρό της Ουκρανίας διαδόθηκε ταχύτατα. Τα σχολικά εγχειρίδια και ιδιαίτερα τα βιβλία της ιστορίας παρουσίαζαν την ουκρανική κουλτούρα και ταυτότητα να υφίστανται την καταπίεση του σοβιετικού κομμουνισμού και της Ρωσίας. Οι νέοι άνθρωποι διαπαιδαγωγήθηκαν σε ένα σύμπλεγμα κατωτερότητας λόγω του ότι είναι Ουκρανοί, γεγονός που υποβοήθησε την ανάπτυξη μιας επιθετικής εθνικιστικής διάθεσης στη νέα γενιά. Η «εθνική ταυτότητα» ήταν η φόρμουλα για να αποπροσανατολίσει τους ανθρώπους από την απογοήτευσή τους για τα αποτελέσματα της «ανεξαρτησίας» της Ουκρανίας. Στην πραγματικότητα η κοινωνία γινόταν ολοένα και πιο φτωχή. Αυτό ήταν βέβαια η συνέπεια της φιλο – ΕΕ πολιτικής των κυβερνήσεων. Άλλωστε, δόθηκαν πολλά χρήματα και βοήθεια από δυτικές ΜΚΟ για την ανάπτυξη της ουκρανικής «εθνικής κουλτούρας». Σε αυτή την περίοδο λοιπόν οι εθνικιστικές οργανώσεις έλαβαν μεγάλες χρηματοδοτήσεις. Ο εθνικιστικός, αντιρωσικός και αντικομμουνιστικός προσανατολισμός βρήκε εύφορο έδαφος περισσότερο στη δυτική Ουκρανία λόγω ενός διαφορετικού ιστορικού και γλωσσικού υπόβαθρου. Στην κεντρική και Ανατολική Ουκρανία η σύνδεση με τη ρωσική κουλτούρα αλλά και το ρωσικό παρελθόν ήταν πολύ πιο ισχυρή.

Από την άλλη πλευρά το ΚΚ Ουκρανίας φάνηκε τελείως ανέτοιμο να ανταποκριθεί στη νέα κατάσταση και παραδόθηκε άνευ όρων. Σε βαθιά κρίση εδώ και χρόνια, με μια ηγεσία συμβιβασμένη με το οικονομικό και πολιτικό κατεστημένο, θεώρησαν ότι με μια ήπια γραμμή απέναντι στο νέο καθεστώς και το φασισμό θα διασφαλίσουν τη θέση τους. Η σκληρή πραγματικότητα έδειξε ότι κανένας συμβιβασμός με το φασισμό δεν είναι εφικτός. Σήμερα, στην Ουκρανία υπάρχουν κομμουνιστές που παλεύουν κάτω από πολύ δύσκολες συνθήκες προσπαθώντας να συνδυάσουν όλες τις δυνατές μορφές δράσης. Στην Οδησό για παράδειγμα ήταν σημαντική η εμφάνιση της πρωτοβουλίας «Λαϊκή Ενότητα» και οι μετωπικές πρωτοβουλίες του Μποροτμπά που υφίσταται σκληρές διώξεις από το καθεστώς. Στο Ντονμπάς πολλοί κομμουνιστές, παρά το γεγονός ότι έμειναν έκθετοι με τη στάση του ΚΚ Ουκρανίας, έπαιξαν και παίζουν ακόμη κρίσιμο ρόλο στον αντιφασιστικό

αγώνα. Το κάνουν όμως μεμονωμένα χωρίς να εγγράφεται η δράση τους σε ένα συνολικό πολιτικό σχέδιο. Υπάρχουν δυνατότητες να υπάρξει μια αντικαπιταλιστική, αριστερή, ενιαία, πολιτική δύναμη και γι' αυτό χρειάζεται η διεθνιστική στήριξη. Υπάρχουν δυσκολίες και θα ναι μια μακροπρόθεσμη διαδικασία που θα κριθεί κι απ' την έκβαση του αγώνα.

Ρίχνοντας μια ματιά στο 2016, Γερμανία, Γαλλία, Ουκρανία και Ρωσία είχαν Τετραμερή Σύνοδο ώστε να «ξεκολλήσει» η συμφωνία του Μινσκ το 2015, με την οποία προσπάθησαν να τερματίσουν τον πόλεμο στην Ανατολική Ουκρανία. Η συγκεκριμένη συνάντηση των 4 και τα ευρύτερα παζάρια γίνονται στο έδαφος μιας σύγκρουσης που έχει και ενδοαστικό και ενδοϊμπεριαλιστικό χαρακτήρα, ανάμεσα σε κέντρα όπως ΗΠΑ, ΝΑΤΟ, ΕΕ και η καπιταλιστική Ρωσία. Με το λαό, τα τελευταία δυο χρόνια, να είναι αυτός που πληρώνει με το αίμα του και τη ζωή του το σκληρό ανταγωνισμό για τον έλεγχο αγορών, ενεργειακών πηγών, δρόμων μεταφοράς τους και σφαιρών επιρροής. Στα λόγια, οι 4 ηγέτες, που είχαν να συναντηθούν ένα χρόνο, συμφώνησαν ότι πρέπει να γίνουν προσπάθειες για να εφαρμοστεί η λεγόμενη συμφωνία εκεχειρίας του Μινσκ, από το Φλεβάρη του 2015. Η συμφωνία προέβλεπε κατάπαυση πυρός, απομάκρυνση βαρέος οπλισμού από τη λεγόμενη γραμμή αντιπαράθεσης στις Λαϊκές Δημοκρατίες Ντονέτσκ και Λουγκάνσκ.

Οι μάχες ανάμεσα σε ουκρανικά στρατεύματα και υποστηριζόμενους από τη Ρωσία αντάρτες που επιδιώκουν την αυτονομία της περιοχής είχαν ως αποτέλεσμα τον θάνατο περισσότερων από 9.600 ανθρώπων από το 2014, παρά την εκχειρία.

Παρά τα διπλωματικά παζάρια και την πρόσφατη συνάντηση των ηγετών Γερμανίας, Γαλλίας, Ουκρανίας και Ρωσίας στην Ουκρανία συνεχίζονται οι συγκρούσεις. Οι δυνάμεις της αντιδραστικής κυβέρνησης του Κιέβου (στρατός και εθνικιστικά τάγματα) συνεχίζουν το σφυροκόπημα περιοχών που ελέγχουν οι πολιτοφυλακές των Λαϊκών Δημοκρατιών του Ντονέτσκ και του Λουγκάνσκ στην ευρύτερη περιοχή του Ντονμπάς.

Ανάμεσα στα θύματα των τελευταίων συγκρούσεων συγκαταλέγεται και ο διοικητής των πολιτοφυλάκων του Ντονέτσκ, ο 33χρονος Αρσέν Παβλόφ, με την προσωνυμία «Μοτορόλα», που δολοφονήθηκε, όπως ειπώθηκε, από εκρηκτικό μηχανισμό μέσα στο σπίτι του στις 16 Οκτώβρη το βράδυ. Η συγκεκριμένη ενέργεια αποδόθηκε από τις αρχές των πολιτοφυλάκων στις μυστικές υπηρεσίες της Ουκρανίας. Η κηδεία του, έγινε με τιμές «εθνικού ήρωα» και τη συμμετοχή χιλιάδων ανθρώπων στην πόλη του Ντονέτσκ, ενώ η δολοφονία του χαρακτηρίστηκε από την ηγεσία ως πράξη που θα απαντηθεί και θα τιμωρηθούν οι υπαίτιοι. Όπως αναφέρουν οι διεθνιστές εθελοντές του InterUnit «ο διοικητής Μοτορόλα διατήρησε ζωντανό το παράδειγμα του ιστορικού αντιφασιστικού αγώνα του λαού του Ντονμπάς και ήταν, είναι και θα είναι παράδειγμα αξιοπρέπειας και θάρρους όχι μόνο για τους συμπολεμιστές του, αλλά για όλους τους ελεύθερους ανθρώπους της Νοβορωσίας. Με το παράδειγμά του, υψώθηκε στο επίπεδο του «λαϊκού ήρωα», όπως ο θρυλικός διοικητής Μοζγκοβόι, άνθρωποι που τα έδωσαν όλα δηλαδή, ακόμη και τις ζωές τους, για να αντιμετωπίσουν την εγκληματική φασι-

στική επίθεση του καθεστώτος του Κιέβου, πραγματώνοντας με τη στάση τους τις υψηλότερες αξίες της αξιοπρέπειας και της εθνικής περηφάνειας. Η θυσία του για μια τέτοια ηρωική πράξη, όπως και οι θυσίες όλων όσων έπεσαν από την κρατική τρομοκρατία του καθεστώτος του Κιέβου, δεν είναι μάταιη. Πίσω απ' αυτούς, η ελπίδα και ο πόθος μιας ολόκληρης χώρας να πάρει στα χέρια τη μοίρα της θα ισχυροποιηθεί χωρίς δισταγμό.»

Παρατηρώντας τώρα, την δράση των ακροδεξιών οργανώσεων εύκολα διαπιστώνει κανείς ότι παραστρατιωτικές οργανώσεις με ακροδεξιές φασιστικές αντιλήψεις δημιουργούνται συνεχώς. Μία απ' αυτές είναι ο Δεξιός Τομέας που έχει έντονη δράση στην Ανατολική Ουκρανία. Μάλιστα σε ερωτήσεις δημοσιογράφων αν έχουν σχέσεις με την Χρυσή Αυγή στην Ελλάδα απάντησαν ότι είχαν στο παρελθόν.

Εκτός όμως από το Δεξιό Τομέα ιδιαίτερο πρόβλημα αποτελούν τα τάγματα Αζόφ: νεοναζί, οπλισμένοι, που επιχειρούν να ενώσουν διάφορους βετεράνους του πολέμου, μαζί με νεαρούς φασίστες, χούλιγκαν και σκίνχεντ. Συγκεκριμένα, η παραστρατιωτική οργάνωση της άκρας δεξιάς «Τάγμα Αζοφικής» ανακοίνωσε τη δημιουργία πολιτικού κόμματος. Πρόκειται για μια οργάνωση που μάχεται τους φιλορώσους αυτονομιστές στα ανατολικά και δέχεται σφοδρές επικρίσεις, αφού υπάρχουν αναφορές πως νεοναζί από ολόκληρη την Ευρώπη σπεύδουν στην περιοχή για να καταταγούν στις τάξεις της.

Το σίγουρο ωστόσο είναι το εξής: ΗΠΑ- ΕΕ έχουν βάλει σε σημαντικό βαθμό το λιθαράκι τους για την όξυνση των καταστάσεων στην Ουκρανία. Οι ΕΕ και ΗΠΑ είναι περισσότερο σε συγχρονισμό για την Ρωσία και την Ουκρανία. Η Γερμανία ηγήθηκε μιας συναίνεσης εντός της ΕΕ για να διατηρηθούν οι κυρώσεις εναντίον της Ρωσίας, ενώ παράλληλα προωθούσε μια διπλωματική λύση, και οι ΗΠΑ όχι απλώς αποδέχθηκαν την ευρωπαϊκή πρόταση για την ηγεσία, αλλά επίσης την καλωσόρισαν και την διευκόλυναν. Οι ΗΠΑ ήταν ένας σταθερός υποστηρικτής των κυρώσεων και βοήθησε να ενισχυθεί η επίδραση του καθεστώτος των κυρώσεων της ΕΕ.

ΤΗΣ ΝΙΚΟΥ ΜΑΝΤΕΛΑ

Στις περιόδους όξυνσης των ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών και έντασης των πολέμων, η νέα γενιά διαχρονικά ετοιμάζεται να γίνει το «κρέας στα κανόνια» της πολεμικής μηχανής. Είναι η νεολαία που κάθε φορά καλείται να κάνει «όνειρο ζωής» της την ανακατάληψη των «χαμένων πατρίδων», τις «εκστρατείες ενάντια στους εχθρούς του έθνους», την κρατική άμυνα και ασφάλεια, να υιοθετήσει τα ιδεολογήματα των κάθε φορά εθνικισμών και να προσδέσει τα συμφέροντά της στην άμυνα ή την ιμπεριαλιστική επέκταση των συμφερόντων της αστικής τάξης. Ταυτόχρονα, όμως, είναι στη «φύση» της νέας γενιάς να συνάπτει προνομιακή σχέση με το μέλλον. Να αρνείται το μέλλον που της ετοιμάζουν, να είναι στην καρδιά των εκρήξεων και των ανατροπών που κυοφορούν οι αντιθέσεις της εποχής της. Η νεολαία, λοιπόν, από «κρέας στα κανόνια» μετατρέπεται σε «άμμο στα γρανάζια» της πολεμικής μηχανής. Με πολλούς τρόπους και μορφές διαχρονικά πρωτοστατεί με ιδιαίτερη μαχητικότητα στην πάλη ενάντια στον πόλεμο, στα διεθνή κινήματα για την ειρήνη και την αλληλεγγύη των λαών, στο κίνημα μέσα και έξω από το στρατό.

Στο παρόν κείμενο, επιχειρείται μια απόπειρα συνοπτικής παρουσίασης τέτοιων στιγμών αντιπολεμικών κινημάτων που έμελλε να επηρεάσουν την ιστορία.

ΤΟ ΑΝΤΙΠΟΛΕΜΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΚΑΙ Η ΝΕΟΛΑΙΑ

Τα σοβιέτ των ρώσων φαντάρων

Η Οκτωβριανή επανάσταση αναδεικνύει ιστορικά με τον πιο χαρακτηριστικό τρόπο τη σχέση της νεολαίας με την αντιπολεμική πάλη και την εργατική επαναστατική προοπτική. Εν καιρώ πολέμου οι νεαροί φαντάροι, κυρίως προερχόμενοι από τα φτωχά στρώματα των χωρικών και των βιομηχανικών εργατών, δημιουργούν τα σοβιέτ των στρατιωτών και τις στρατιωτικές επιτροπές. Έρχονται σε σύγκρουση με τη στρατιωτική ιεραρχία και συνολικά με έναν από τους αντιδραστικότερους στρατιωτικούς μηχανισμούς εκείνης της εποχής. Οι εκατοντάδες χιλιάδες νέοι που επιστρέφουν από το μέτωπο του πολέμου φέρουν την αγανάκτηση και την οργή απέναντι στις μακροχρόνιες πολεμικές επιχειρήσεις, που σε συνδυασμό με την ραγδαία ένταση της εξαθλίωσης για μεγάλα τμήματα του πληθυσμού αποτελούν την εκρηκτική ύλη στα θεμέλια του καθεστώτος.

Τα συνταρακτικά γεγονότα του Φλεβάρη του 1917 έρχονται να φέρουν στο προσκήνιο την σύγκρουση ανάμεσα στους νέους στρατευμένους χωρικούς και εργάτες με τους αξιωματικούς. Ο τσάρος διατάζει το στρατιωτικό διοικητή της Πετρούπολης να καταστείλει -ο στρατός- τις μαζικές απεργίες και τις συγκρουσιακές διαδηλώσεις του λαού. Οι φαντάροι αντιτίθενται μαζικά στις εντολές των αξιωματικών και αρνούνται να ανοίξουν πυρ. Όλο το επόμενο διάστημα ξεκινούν εξεγέρσεις ενάντια στις διοικήσεις στο στρατό και το ναυτικό. Καθώς ο πόλεμος όμως συνεχιζόταν, η οργή των στρατιωτών μεγάλωνε διαρκώς με την κυβέρνηση να επαναφέρει τη θανατική ποινή εντός των στρατευμάτων. Τα σοβιέτ των στρατιωτών δεν υποχωρούν, ενώ οι Μπολσεβίκοι αυξάνουν ραγδαία την επιρροή τους. Οι τάσεις αυτές οδηγούν στη συγκρότηση της στρατιωτικής επαναστατικής επιτροπής της Πετρούπολης και παίζουν καθοριστικό ρόλο στην έφοδο στα χειμερινά ανάκτορα.

Το μεγάλο αντιπολεμικό κίνημα των ρώσων στρατιωτών αποτελεί οδηγό για τους στρατιώτες που μάχονταν κατά τη διάρκεια του Α' παγκοσμίου πολέμου, σε πολλές χώρες της Ευρώπης. Συγκροτούνται επιτροπές και σοβιέτ στρατιωτών που επιδιώκουν τον τερματισμό του πολέμου και τις πτώσεις των αντιδραστικών κυβερνήσεων που έσερναν τα παιδιά του λαού στα πεδία των μαχών. Η επαναστατική παράδοση των σοβιέτ των στρατιωτών επιδρά σε όλα τα αντιπολεμικά κινήματα του 20ου αιώνα.

Η Μικρασιατική Εκστρατεία

Από αυτή την παρακαταθήκη εμπνέονται οι Έλληνες στρατιώτες που στέλνονται στο μέτωπο κατά τη Μικρασιατική εκστρατεία του 1919-1922, με πρωτεργάτες τους στρατευμένους κομμουνιστές. Οι ιστορικές αναφορές μιλούν για στρατευμένους, νέους κατά πλειοψηφία, που αναλαμβάνουν αντιπολεμική και αντιμικρασιατική δράση κατά τη διάρκεια της εκστρατείας. Όσο παρατεινόταν ο πόλεμος, η αγανάκτηση των στρατευμένων αυξανόταν και τα αντιπολεμικά αισθήματα αποκτούσαν ολοένα και μεγαλύτερη επιρροή, φέρνοντας στο προσκήνιο ένα γνήσιο αντιπολεμικό ταξικό πνεύμα. Οι στρατευμένοι δημιουργούν «αντιπολεμικούς ομίλους» σε όλες σχεδόν τις μονάδες, με διασυνδέσεις που καταλήγουν να

δημιουργούν ειδική αντιπολεμική οργάνωση με δική της καθοδηγητική επιτροπή. Οι σοσιαλιστικές ομάδες και οι όμιλοι νέων που αναλαμβάνουν δράση μαζί με το ΣΕΚΕ κατά τη διάρκεια της επέμβασης στη Μικρά Ασία αλλά και νωρίτερα, στην «Ουκρανική εκστρατεία», καταγγέλλουν την ελληνική αστική τάξη και τη Μεγάλη Ιδέα. Είναι αυτές οι ομάδες και όμιλοι νέων που συμβάλλουν αργότερα καθοριστικά στη δημιουργία της ΟΚΝΕ. Με το τέλος του πολέμου ιδρύονται οι «Ενώσεις Παλαιών Πολεμιστών και Θυμάτων Στρατού», που σε μεγάλο βαθμό αποτελούνταν από νέους εργάτες, αγρότες και φοιτητές. Αναδεικνύουν την πείρα τους από τον πόλεμο και με ιδιαίτερη μαχητικότητα φέρνουν στο προσκήνιο και διεκδικούν τα αιτήματα τους για την κάλυψη των αναγκών των κατεστραμμένων από τον πόλεμο «παλαιών πολεμιστών».

Ο πόλεμος του Βιετνάμ

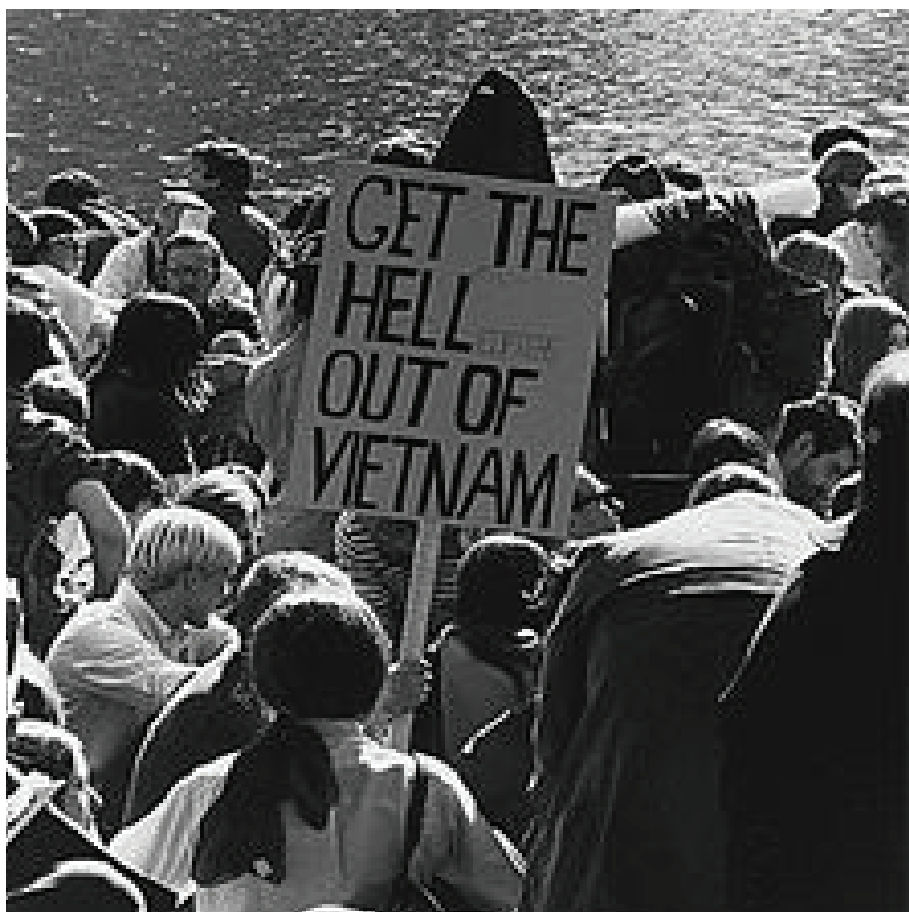
Οι ΗΠΑ, μετά από δέκα χρόνια πολέμου στο Βιετνάμ, τερματίζουν τον πόλεμο βιώνοντας μία από τις σημαντικότερες ήττες στη σύγχρονη ιστορία τους. Ένας από τους παράγοντες που συνετέλεσε καθοριστικά σε αυτή την ήττα, ήταν το μαζικό αντιπολεμικό κίνημα που αναπτύχθηκε στο εσωτερικό των ΗΠΑ με τη νεολαία να πρωτοστατεί.

Ο αναβρασμός και η αμφισβήτηση που επικρατεί στους κόλπους του φοιτητικού κινήματος εκείνη την περίοδο δένει με το φυλετικό κίνημα για τα δικαιώματα των μαύρων και οδηγεί στην ανάπτυξη του κινήματος ενάντια στον πόλεμο του Βιετνάμ. Οι αντιπολεμικές συγκεντρώσεις και δράσεις αποκτούν εκρηκτικές διαστάσεις. Ορόσημο αποτελούν η αντιπολεμική πορεία της 15^{ης} Απριλίου 1967 στη Νέα Υόρκη (πάνω από 300.000 διαδηλωτές) και η τεράστια πορεία στην Ουάσιγκτον που καταλήγει σε περικύκλωση του Πενταγώνου (20 Οκτωβρίου 1967). Τον Οκτώβριο του 1969 πραγματοποιείται η μεγαλύτερη διαδήλωση στην ιστορία των ΗΠΑ με πάνω από 1.000.000 διαδηλωτές στην Ουάσιγκτον να προκαλούν πανικό στο Λευκό Οίκο. Ταυτόχρονα υπό καταλήψεις διαρκείας βρίσκονται κολλέγια και Πανεπιστήμια. Στο Πανεπιστήμιο του Κεντ φοιτητές βάζουν φωτιά στο κτήριο του Πανεπιστημίου που στεγαζόταν το Σώμα Εκπαίδευσης Εφέδρων Αξιωματικών. Η Εθνοφρουρά παρεμβαίνει για να καταστείλει την εξέγερση. Εκατό χιλιάδες άτομα διαδηλώνουν και η φρουρά σκοτώνει 4 φοιτητές. Σύμφωνα με υπολογισμούς περίπου 4.350.000 φοιτητές διαδήλωσαν σε 1350 πανεπιστήμια και 536 κολλέγια έκαναν απεργία.

Σημασία όμως έχει και σε αυτή την περίπτωση να σταθούμε, επίσης, στη δράση των ίδιων των φαντάρων. Αρχικά, η δράση των «Βετεράνων του Βιετνάμ ενάντια στον Πόλεμο», με διαδηλώσεις και με επιστροφή των μεταλλίων που είχαν κερδίσει, ανατροφοδοτεί ριζοσπαστικά και παρέχει νέα ηθική νομιμοποίηση στο αντιπολεμικό κίνημα. Ακόμη, η δίψα των νέων φαντάρων για παύση του πολέμου και επιστροφή στην πατρίδα τους, τους ωθεί σε σαμποτάζ των επιχειρήσεων και έμπρακτη αντιπαράθεση με τη στρατιωτική ηγεσία. Ιδρύονται οργανώσεις των εμπόλεμων φαντάρων και εκδίδονται εφημερίδες που μοιράζονται εντός των στρατευμάτων, παρά τις ανακρίσεις, τα στρατοδικεία και τις παραδειγματικές ποι-

▲ *Αεροφωτογραφία ενός τεράστιου χαραγμένου σήματος ειρήνης σε ένα χωράφι στο Βιετνάμ, το οποίο είχε φτιαχτεί από τους φαντάρους της 101ης Αερομεταφερόμενης μεραρχίας στην περιοχή Όμορφα Νερά, στην Χουέ*

Διαδήλωση ενάντια στον πόλεμο του Βιετνάμ, ►
Ουάσιγκτον 1967

νές. Οι λιποταξίες και οι αρνήσεις στράτευσης αυξάνονται ραγδαία. Πολλές φορές οι φαντάροι που βρίσκονται στο μέτωπο του πολέμου, στρέφουν τα όπλα προς τους ανώτερούς τους. Υπολογίζεται ότι γύρω στους 1.000 αξιωματικούς και υπαξιωματικούς σκοτώθηκαν από τους φαντάρους τους.

Η αντιπολεμική πάλη της νεολαίας στις ΗΠΑ, η δυναμική και η ορμή του φοιτητικού κινήματος των ημερών εκείνων αποτέλεσε πυροδότη που απεγκλώβισε ευρύτερες δυναμικές μέσα στην «καρδιά του κτήνους», έδωσε την πάλη των καταπιεσμένων με την πάλη για την ειρήνη και συνέβαλλε καθοριστικά στη διαμόρφωση ενός από τα πιο επιδραστικά κινήματα για τις επόμενες δεκαετίες.

Το Πολυτεχνείο και το αντιπολεμικό κίνημα της μεταπολίτευσης στην Ελλάδα

Η εποχή του Βιετνάμ, του παγκόσμιου Μάη του 1968, των απελευθερωτικών αγώνων ενάντια στην αποικιοκρατία και τον ιμπεριαλισμό αφήνει ανεξίτηλο το σημάδι της στην πολιτικοποίηση της ελληνικής νεολαίας κατά την διάρκεια της δικτατορίας και της μεταπολίτευσης. Σημαντικές παρακαταθήκες για το νεολοιαιστικό κίνημα της εποχής αποτελούν η παράδοση του αντιφασιστικού εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα του ΕΑΜ, οι αγώνες που ακολούθησαν ενάντια στον Αμερικάνικο ιμπεριαλισμό, η ιστορικών διαστάσεων πάλη για την ειρήνη των προηγούμενων δεκαετιών (με ιστορική στιγμή την πρώτη απαγορευμένη Μαραθώνια Πορεία Ειρήνης που οργανώθηκε με πρωτοστάτη τον Γρηγόρη Λαμπράκη και σημαδεύτηκε από 2.000 συλλήψεις και 300 τραυματισμούς). Όλη αυτή η ιστορική παρακαταθήκη δένει με την αγωνία της ελληνικής νεολαίας την περίοδο της χούντας και διαμορφώνει εν πολλοίς το περιεχόμενο της εξέγερσης του Πολυτεχνείου και εν συνεχεία της μεταπολίτευσης.

Η αντι- NATOϊκή και αντιιμπεριαλιστική πάλη, βρίσκει ιδιαίτερη διείσδυση στη νεολαία και σε πολλές περιπτώσεις παίρνει τη μορφή δυναμικών κινητοποιήσεων. Η χρήση των βάσεων για πολεμικούς σκοπούς προκαλεί επανειλημμένα τη λαϊκή οργή, από τους αραβοϊσραηλινούς πολέμους (1967, 1973) ακόμα. Η εξέγερση του Πολυτεχνείου μαζί με τα αντιδικτατορικά συνθήματα χρωματίζεται ιδιαίτερα και από αντιιμπεριαλιστικά και αντιπολεμικά συνθήματα.

Η πάλη αυτή διαμορφώνει ένα πολιτικό πλαίσιο αναφοράς για το νεολαιίστικο κίνημα καθ' όλη τη διάρκεια της μεταπολίτευσης. Το λαϊκό κίνημα με τη νεολαία να πρωτοστατεί, δεν αφήνει καμία δράση του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού και των ντόπιων εκφραστών τους να μείνει αναπάντητη. Από την παλλαϊκή κατακραυγή που ακολουθεί την αποκάλυψη (το καλοκαίρι του 1974) για την εμπλοκή του NATO και των ΗΠΑ στην τούρκικη εισβολή στην Κύπρο, μέχρι τον ξεσηκωμό απέναντι στην αμερικανική επίθεση στη Λιβύη (το 1976), τα αιτήματα για πλήρη αποχώρηση από το NATO, απομάκρυνση των βάσεων και καμία εμπλοκή της Ελλάδας στους πολέμους των ιμπεριαλιστών αποτελούν βασικούς στόχους του κινήματος. Το 1980 η επιστροφή στο NATO, προκαλεί μαζικές μαχητικές διαδηλώσεις και κινητοποιήσεις σε όλη τη χώρα. Ακολουθούν μεγάλες κινητοποιήσεις για την αποτροπή της εγκατάστασης πυραύλων «Πέρινγκ II» και «Κρουζ». Το 1983, η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ συνυπογράφει τη συμφωνία για την παραμονή των βάσεων -παρά την προεκλογική ρητορία του. Οι διαδηλώσεις του ελληνικού λαού εκείνη την περίοδο αποκτούν πανευρωπαϊκό αντίκτυπο φέρνοντας στο προσκήνιο μία από τις πρώτες συγκρούσεις του νεολαιίστικου και λαϊκού κινήματος με την πολιτική του ΠΑΣΟΚ.

Αλλά και η δεκαετία του 1990 σημαδεύεται από μαζικό αντιπολεμικό κίνημα. Το 1991 στον πόλεμο του Περσικού, οι ΗΠΑ αξιοποιούν για τους πολεμικούς σκοπούς τους τις βάσεις της Σούδας, ενώ, η Ελλάδα στέλνει στον Περσικό δύο φρεγάτες. Μαζικές διαδηλώσεις πραγματοποιούνται, στο πλευρό μάλιστα του νεολαιίστικου και μαθητικού κινήματος που βρίσκεται ήδη στους δρόμους και σε καταλήψεις ενάντια στην εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Σε όλες τις εμπόλεμες καταστάσεις στις οποίες εμπλέκεται η Ελλάδα την επόμενη περίοδο -από τους πολέμους του NATO στη Γιουγκοσλαβία το 1999, το Αφγανιστάν το 2002 και το Ιράκ το 2003- το αντιπολεμικό κίνημα είναι μαζικά παρόν με μαζικές διαδηλώσεις και συγκρούσεις, σε πολλές περιπτώσεις ανυποχώρητα απέναντι στη σκληρή καταστολή.

Όλη την περίοδο μετά την 11^η Σεπτεμβρίου 2001, οι μεγάλες ιμπεριαλιστικές δυνάμεις, με προεξάρχουσες τις ΗΠΑ, ετοιμάζονται για νέες πολεμικές επεμβάσεις στη Μέση Ανατολή, επενδύοντας στην τρομοϋστερία και την ένταση της εθνικιστικής προπαγάνδας. Παρ' όλα αυτά βρίσκουν απέναντί τους ένα αντιπολεμικό κίνημα αποφασισμένο και μαχητικό σε διεθνές επίπεδο, μολιτισμένο ήδη από την εξέγερση του Σιάτλ το 1999 και την Γένοβα του 2001. Εκατοντάδες εκατομμύρια εργαζομένων σε όλο τον κόσμο διαδηλώνουν ενάντια στον πόλεμο.

Η μαζική λαϊκή και νεολαιίστικη συμμετοχή σε αυτές τις διαμαρτυρίες, η αίσθηση ότι η υπόθεση του πολέμου δεν ανατίθεται σε κυβερνήσεις και υπερεθνικούς σχηματισμούς, αλλά είναι υπόθεση του ίδιου του λαού, η αίσθηση δύναμης

που έδινε η ταυτόχρονη διαδήλωση σε χιλιάδες πόλεις του πλανήτη, αφήνει μια πολύ μεγάλη παρακαταθήκη για το μέλλον. Στην Ελλάδα το φοιτητικό κίνημα και ιδιαίτερα το μαθητικό δίνουν τον τόνο σε όλες αυτές τις περιπτώσεις με συνελεύσεις των συλλόγων, καταλήψεις, μαζικές κινητοποιήσεις και με μια πρωτόγνωρη νεολαιίστικη ορμή. Η δημιουργία και η δράση της «Πρωτοβουλίας Αγώνα Θεσσαλονίκη 2003», λειτούργησε σαν το πολιτικό, ανατρεπτικό νεύρο εκείνων των αγώνων, που επιδίωξε να μπολιάσει τους ξεσηκωμούς και το πλατύ κοινωνικό ανατρεπτικό ρεύμα με την αντικαπιταλιστική προοπτική του.

Οι προκλήσεις της σημερινής πραγματικότητας

Σήμερα οι ήχοι των όπλων στην ευρύτερη περιοχή μας ακούγονται πιο δυνατά από ποτέ. Ο ήχος της εξέγερσης στην Ουκρανία φτάνει ως εδώ, μέσω των αποστολών αλληλεγγύης. Το ίδιο συμβαίνει με το Κομπανί, το φλεγόμενο Κουρδιστάν, τη Συρία κλπ.

Η σημερινή νεολαία πρόλαβε να ζήσει την άνοδο του αστικού κοσμοπολιτισμού και τις υποσχέσεις για διαρκή ειρήνη μέσω της περίφημης παγκοσμιοποίησης. Τώρα ζει την κατάρρευσή της, μέσα από την ένταση όλων των ανταγωνισμών, την ένταση των εθνικισμών, τους υπερτοπικούς «groxy» πολέμους, τη γενικευ-

▲ Την περίοδο 1980-85 μέσα στα στρατόπεδα χιζονται αγωνιστικές συλλογικότητες φαντάρων, οι «Επιτροπές Στρατιωτών-Ναυτών-Σμηνιτών»

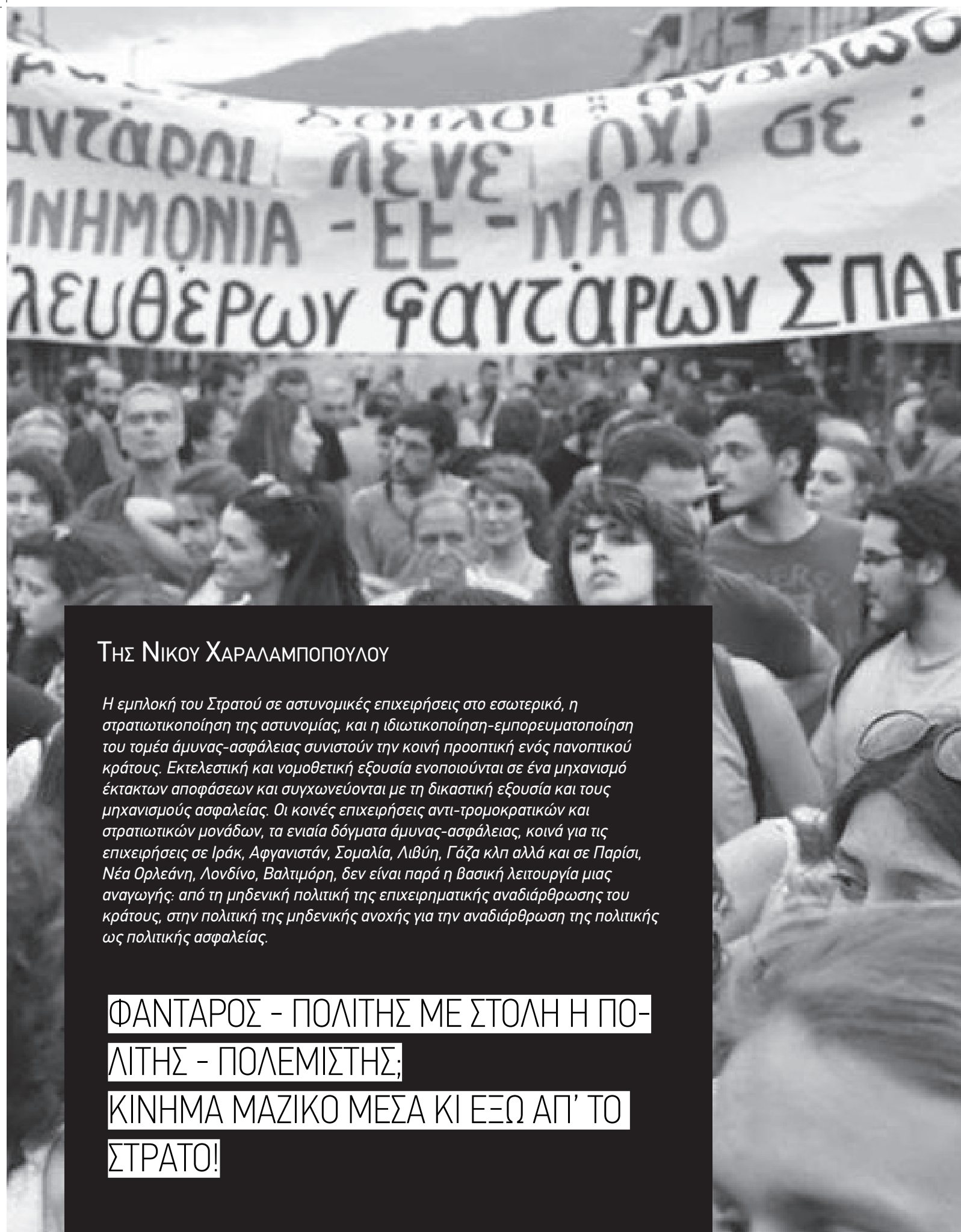

μένη προετοιμασία για νέα κλιμάκωση των πολεμικών αναμετρήσεων. Αυτή η καταπιεστική υλική και πνευματική ατμόσφαιρα, η επαφή με τις φρικαλεότητες του πολέμου και της συνακόλουθης προσφυγιάς, δεν μπορεί παρά να συγκλονίζει τις ευαισθησίες της νέας γενιάς.

Η ιδέα λοιπόν ενός αντιπολεμικού κινήματος δεν είναι μια ιδέα που έρχεται από το σκληρό παρελθόν των πολέμων, ούτε ως δάνειο του αταξικού πασιφισμού, έρχεται από το ακόμα σκληρότερο και απειλητικότερο μέλλον του ολοκληρωτικού καπιταλισμού. Αποτελεί αναγκαιότητα αλλά και πραγματική δυνατότητα η ανάπτυξη ενός ανατρεπτικού αντιπολεμικού κινήματος της νεολαίας στο πλευρό του ευρύτερου λαϊκού κινήματος για την ειρήνη και τη συνεργασία των λαών της περιοχής και όλου του κόσμου, ενάντια στον ιμπεριαλιστικό πόλεμο και τις στρατιωτικές επεμβάσεις, την πολεμική προετοιμασία, τον μιλιταρισμό. Για ένα αντιπολεμικό κίνημα μέσα κι έξω από το στρατό, που τελικά θα παλεύει ενάντια στο σύστημα που γεννά αδιάκοπα όλο και πιο καταστροφικούς πολέμους. Ένα κίνημα που θα επιδιώκει από διεθνιστική σκοπιά ένα μεγάλο αντιπολεμικό αντιιμπεριαλιστικό «μπλοκ Ειρήνης» από την Τουρκία μέχρι την Τυνησία και από την Ελλάδα μέχρι το Κουρδιστάν, τη Συρία και την Παλαιστίνη.

Πρωτοβουλία Αγώνα 2003, από τη συγκέντρωση στο Νέο Μαρμαρά

ΤΗΣ ΝΙΚΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΥ

Η εμπλοκή του Στρατού σε αστυνομικές επιχειρήσεις στο εσωτερικό, η στρατιωτικοποίηση της αστυνομίας, και η ιδιωτικοποίηση-εμπορευματοποίηση του τομέα άμυνας-ασφάλειας συνιστούν την κοινή προοπτική ενός πανοπτικού κράτους. Εκτελεστική και νομοθετική εξουσία ενοποιούνται σε ένα μηχανισμό έκτακτων αποφάσεων και συγχωνεύονται με τη δικαστική εξουσία και τους μηχανισμούς ασφαλείας. Οι κοινές επιχειρήσεις αντι-τρομοκρατικών και στρατιωτικών μονάδων, τα ενιαία δόγματα άμυνας-ασφάλειας, κοινά για τις επιχειρήσεις σε Ιράκ, Αφγανιστάν, Σομαλία, Λιβύη, Γάζα κλπ αλλά και σε Παρίσι, Νέα Ορλεάνη, Λονδίνο, Βαλτιμόρη, δεν είναι παρά η βασική λειτουργία μιας αναγωγής: από τη μηδενική πολιτική της επιχειρηματικής αναδιάρθρωσης του κράτους, στην πολιτική της μηδενικής ανοχής για την αναδιάρθρωση της πολιτικής ως πολιτικής ασφαλείας.

ΦΑΝΤΑΡΟΣ - ΠΟΛΙΤΗΣ ΜΕ ΣΤΟΛΗ Η ΠΟ-
ΛΙΤΗΣ - ΠΟΛΕΜΙΣΤΗΣ;
ΚΙΝΗΜΑ ΜΑΖΙΚΟ ΜΕΣΑ ΚΙ ΕΞΩ ΑΠ' ΤΟ
ΣΤΡΑΤΟ!

Αναλυτές, διαρκώς, μιλούν για την «ισραηλινοποίηση» των δυτικών μητροπόλεων. Είναι ο εύκολος τρόπος να μιλήσουν για μια τεχνική έναντι μιας πολιτικής αντίφασης: Αυτή η πλευρά, δεν είναι παρά η στρατιωτική όψη της γενίκευσης του apartheid σε πλανητική κλίμακα. Ό,τι συμβαίνει στις πόλεις της Γαλλίας ή της Τουρκίας είναι η ακριβής αποτύπωση των πρακτικών του ισραηλινού στρατού στη Δυτική Όχθη και στη Γάζα. Σημεία ελέγχου και check-points μέσα στον αστικό ιστό, ενώ διατηρείται με πλήρη πειθαρχία η ομαλότητα της εμπορευματικής ροής στην πόλη (ο καθένας μπορεί να «πάει στη δουλειά του», αρκεί να είναι «ήσυχος»), και η ταυτόχρονη διεξαγωγή στρατιωτικών επιχειρήσεων με όρους ανταρτοπολέμου απέναντι σε κομμάτια του τοπικού πληθυσμού, που αντιμετωπίζεται ως ασύμμετρη απειλή.

Ακόμα, μεγάλο μέρος της αριστεράς συνηθίζει να αναλύει την κατάσταση εκτάκτου ανάγκης ως μια προσωρινή -εν ιδει παθολογικού συμπτώματος- κατάσταση στον αντίποδα των ομαλών συνθηκών. Έχουμε πάει, όμως, ήδη πιο μακριά. Πρέπει να αναρωτηθούμε τι συμβαίνει όταν η κρατική δομή και η πολεμική της λειτουργία συγχωνεύονται. Όταν η κοινωνική, οικονομική και πολιτική ομαλότητα ενσωματώνουν την ίδια την έκτακτη ανάγκη ως οργανικό στοιχείο της πολιτικής και κοινωνικής ζωής - όπου **η εξαίρεση τείνει να είναι ομαλό μέρος του κανόνα**. Το κύκλωμα ανάμεσα στην οικονομία της ταξικής ειρήνης και στην οικονομία του εθνικού πολέμου βρίσκεται στην αρχετυπική φράση που χρησιμοποιούν τα ιδρυτικά κείμενα της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας: «*Η ασφάλεια είναι η πρώτη προϋπόθεση της ανάπτυξης*».

Οι φιγούρες του μετανάστη, του μουτζαχεντίν, του αντάρτη των πόλεων, του απεργού, του διαδηλωτή και του ποινικού εγκληματία αναπαράγονται και ταυτίζονται από τον κυρίαρχο λόγο, εντός μιας διαρκούς κατάστασης εξαίρεσης, στην απροσδιόριστη εικόνα του ανθρωπολογικού τύπου που απειλεί την ομαλότητα της εικονικής ευημερίας των σύγχρονων δυτικών δημοκρατιών, αντικαθιστώντας την έννοια του προλεταριάτου που ασφυκτικά κάτω από τη βαρβαρότητα της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης. **Η πολιτική ασφάλειας & άμυνας, θέτει μια βασική προϋπόθεση, η οποία δεν αμφισβητείται ακόμα με ταξικούς όρους:** Οι ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις χρειάζονται για την εγκαθίδρυση παγκόσμια της ομαλής ροής του κεφαλαίου, αναγκάιας για την κοινωνική ευημερία του πρώτου κόσμου των καπιταλιστικών μητροπόλεων, και η πολιτική της μηδενικής ανοχής χρειάζεται για την ομαλότητα της κοινωνικής αναπαραγωγής αυτού του κόσμου έναντι ενός πλανητικού ωκεανού κοινωνικών υποκειμένων που αντιδρούν βίαια στις αναδιρθρώσεις της παγκόσμιας αγοράς εργασίας, τη διάλυση κοινωνικών παροχών, την έκρηξη των περιφερειακών πολέμων.

Ο νέος μιλιταρισμός είναι ήδη μια νέου τύπου στρατιωτικοποίηση της κοινωνίας (δίπλα στην καταστολή στους χώρους δουλειάς, την περιστολή των δικαιωμάτων, την καταπίεση των μειονοτήτων) που παράγει τη διπλή ταυτότητα του «πολίτη» δίπλα στην ταυτότητα της «εθνικής ανεξαρτησίας» και «του κυρίαρχου λαού»: Από τη μια, ο πολίτης-καταναλωτής, διατεθειμένος να στηρίξει κάθε ιμπεριαλιστική βαρβαρότητα με θεαματικούς όρους, σιωπηλά συνένοχος των κρατικών εγκλη-

μάτων σε μετανάστες και αποκλεισμένους, υπάκουο μέλος του βιοπολιτικού σώματος που υπερασπίζεται τον «τρόπο ζωής» των «ενταγμένων» και ανέχεται τον αισχρό «υπερεγωτικό πυρήνα» του φασισμού της νεωτερικής δημοκρατίας, αρκεί να μην έχει αυτόνομες πολιτικές βλέψεις. Από την άλλη, ο πολίτης-πολεμιστής, διαλεγμένος από την κάτω πλευρά του κοινωνικού τόξου, καλούμενος να υπηρετήσει τα υψηλά ιδανικά του εθνικού-κρατικού ιδεώδους, αν θέλει να ενταχθεί σε αυτό, ανάμεσα στην πλειοψηφία των κοινωνικών ομάδων που περισσεύουν.

Οι στρατοί αναδιарθρώνονται παγκόσμια. Η αναδιάρθρωση αυτή περνάει με ιδιαίτερο τρόπο και από τον ελληνικό, ενσωματώνοντας όλες τις ιδιαίτερες πλευρές των κοσμογονικών αλλαγών στα εργασιακά μοντέλα, στη γενίκευση της ελασασφάλειας, της παροδικότητας, της δουλειάς με το κομμάτι, της απορρύθμισης κάθε έννοιας μόνιμης και σταθερής δουλειάς. Για την ίδια τη νεολαία, είναι **η πρώτη βαθμίδα εμπέδωσης** τόσο της σύνδεσης του δικαιώματος στην εργασία και του μισθού που δίνει ο εργοδότης με τους «εθνικούς στόχους», όσο και **των δικαιωμάτων του «πολίτη» με τις υποχρεώσεις του «πολεμιστή».**

Αυτή είναι η μοίρα που επιφυλάσσει στον φαντάρο η σημερινή αστική δημοκρατία, στη μορφή του κοινοβουλευτικού ολοκληρωτισμού. Στην δυτική Ουκρανία εργάτες, που ζητούν ανθρώπινες συνθήκες και μισθούς, στέλνονται σαν φαντάροι στο ανατολικό μέτωπο, δίπλα στα φασιστικά τάγματα του δεξιού τομέα, από τα αφεντικά τους στα εργοστάσια που είναι ταυτόχρονα και υπουργοί. Στην Τουρκία οι ίδιοι φαντάροι που διατάζονται να διεξάγουν πόλεμο κατά των Κούρδων αδερφών τους ή να καταστείλουν την αριστερά και τους εργαζόμενους, δέχτηκαν και εκτέλεσαν τις εντολές ενός πραξικοπήματος. Η συμμετοχή τους σε αυτό θα τους καταδικάσει αδιακρίτως, αναδρομικά, ως πραξικοπηματίες. Με ανάλογο τρόπο και αντιστοίχως αυθαίρετα μέσα, βαφτίζεται ήδη, αδιαφοροποίητα, ο λαός που κατέβηκε στο δρόμο υποστηρικτής του καθεστώτος.

Στην Ελλάδα, οι φαντάροι καλούνται να ακολουθούν τη Frontex στην «υποδοχή μεταναστών» και στο κυνήγι προσφύγων. Διατάζονται να στήσουν, να λειτουργήσουν και να φυλάξουν άθλια στρατόπεδα συγκέντρωσης προσφύγων. Διατάζονται να εκτελέσουν πρώτα τον «φιλόανθρωπο» ρόλο του στρατού που ταΐζει και παρέχει για να μπορούν ταυτόχρονα να επιτελέσουν το ρόλο του στρατού που ελέγχει και καταστέλλει. Δίπλα τους, μισθοφόροι διεξάγουν ασκήσεις και αποστολές εκτός συνόρων με NATO-Ευρωστράτο και ακροδεξιές λέσχες εφέδρων εκπαιδεύονται στον «ελεύθερο χρόνο» τους για την ένοπλη συνδρομή στην αντιμετώπιση του εσωτερικού εχθρού.

Όλα αυτά είναι ταυτόχρονα πλευρές του παρόντος και του μέλλοντος, όπου η διάκριση ανάμεσα στον κληρωτό του «λαϊκού στρατού», στο μισθοφόρο του «επαγγελματικού στρατού» και στον «ιδιώτη» που εκπαιδεύεται ένοπλα για την υπεράσπιση του συστήματος εκμετάλλευσης τείνουν να εξαλειφθούν. Είναι η ίδια τάση εξάλειψης των διαφορών ανάμεσα στις επιχειρήσεις του αμερικάνικου στρατού στη Σομαλία και το Αφγανιστάν και στη δράση της εθνοφυλακής ενάντια στους φοιτητές των αμερικάνικων πανεπιστημίων ή στα κινήματα των μαύρων στο νότο και στις μεσοδυτικές πολιτείες. Είναι ο τρόπος που τείνει να μοιάζει η κήρυξη κα-

τάστασης έκτακτης ανάγκης στο γαλλικό κράτος με το γενικευμένο χάος στο Ιράκ.

Οι αναδιρθρώσεις και οι νέες συνθήκες φέρνουν ήδη αλλαγές στη ζωή των φαντάρων: Η θητεία «συμπυκνώνεται». Αγγραφείες και εκπαίδευση γίνονται περισσότερες και πιο ουσιαστικές. Εκμετάλλευση και απλήρωτη εργασία εκλογικεύονται και βαθιάινουν. Εξαπολύεται, με νέα ένταση, εθνικιστική-ρατσιστική προπαγάνδα και αναπτύσσεται νέα για τον «εχθρό-λαό». Η μαζική φτώχεια και οι βαριές περικοπές στα στρατόπεδα φέρνουν σε απελπισία τους φαντάρους («κόβουν» εξόδους και άδειες, παίρνουν μαζικές αναβολές για οικονομικούς λόγους κ.α.). Σε λίγους μήνες θητείας, οι φαντάροι καλούνται να πληρώσουν οι ίδιοι τα πάντα. Ζουν σε ερείπια στρατοπέδων, τους κόβονται οι δωρεάν μετακινήσεις. Καλούνται να διαμορφώσουν στρατόπεδα σε κέντρα κράτησης μεταναστών, παρέχουν βοήθεια σε NATO-ΕΕ-Ισραήλ, συντηρούν πολυεθνικές πολεμικές δυνάμεις, λειτουργούν στρατόπεδα συγκέντρωσης. Καλούνται να συμμετέχουν σε ασκήσεις καταστολής πλήθους, να περιπολούν κατά του κινήματος και να γίνουν σεκιουριτάδες (μαζί με την frontex) στα σύνορα.

Η στρατιωτική θητεία επιχειρείται να μετατραπεί σε εργαστήρι υποταγής της νεολαίας στην εξαθλίωση και εμπέδωσης νέων καταστροφικών «εθνικών οραμάτων», μοχλός για την εφαρμογή του ρόλου του στρατού ως δύναμη κατοχής εντός κι εκτός συνόρων.

Όλα επικαιροποιούν την αναγκαιότητα της αντίστασης και της αμφισβήτησης μέσα σε κάθε εθνικό στρατό-όργανο ταξικής κυριαρχίας με συνέχεια και αλληλεπίδραση με το εργατικό κίνημα. Όλα δείχνουν ότι **δεν είναι απλά δικαίωμα του πολίτη με στολή, αλλά καθήκον του αγωνιστή εργάτη**, η αμφισβήτηση διαταγών και εντολών. Ουσιαστικά αναδεικνύουν με τον πιο δραματικό τρόπο την ανάγκη συγκρότησης κινήματος Μέσα κι Έξω από τον Στρατό. Η ανάπτυξη ενός επαναστατικού ρεύματος αμφισβήτησης της πολεμικής προετοιμασίας και του ρόλου του στρατού από το Δίκτυο Ελεύθερων Φαντάρων Σπάρτακος, πάει μαζί με την υπεράσπιση της ίδιας της ζωής της νεολαίας μέσα από το συρματοπλέγμα. **Είναι η μόνη, ως σήμερα, δράση που μπορεί να πετύχει υλικές νίκες στην καθημερινή ζωή και να προετοιμάσει για τις μεγάλες συγκρούσεις που έρχονται.**

Γι' αυτό και απαιτείται η πλήρης ανάπτυξη ΔΙΚΤΥΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΦΑΝΤΑΡΩΝ και δράσης μέσα στο στρατιωτικό μηχανισμό μαζί με τη μαζική και συνολική αμφισβήτηση των πολιτικών ασφαλείας που είναι χρέος του εργατικού κινήματος απέναντι στον κοινοβουλευτικό ολοκληρωτισμό.

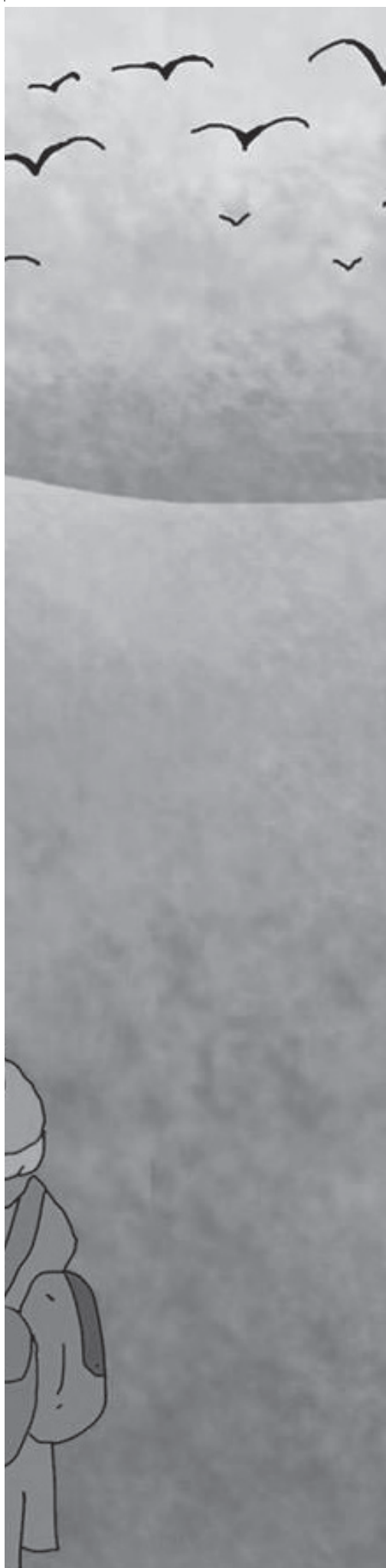

ΤΟΥ ΕΦΗΣ ΠΑΠΑΠΑΥΛΟΥ

Επτά μήνες έχουν περάσει από τη σύναψη της συμφωνίας ΕΕ-Τουρκίας για τη διαχείριση του προσφυγικού, οι τραγικές συνέπειες της οποίας αποτυπώνονται καθημερινά στις ζωές χιλιάδων καταγεγραμμένων προσφύγων. Στη χώρα βρίσκονται πλέον 61.177, εκ των οποίων οι 11.673 έχουν εγκλωβιστεί στα νησιά του βορείου Αιγαίου.

ΕΕ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ:
ΑΠΟ ΤΗ «ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
ΡΟΩΝ», ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙ-
ΣΗ ΕΣΠΑ

Στόχος της συμφωνίας ήταν να παίξει η Τουρκία το ρόλο του προστάτη των ευρωπαϊκών συνόρων εγκλωβίζοντας εκατομμύρια προσφύγων και μεταναστών είτε σε κέντρα κράτησης είτε εκμεταλλεύοντάς τους ως φτηνό εργατικό δυναμικό σε δεκάδες εργοστάσια. Σε αυτή τη συμφωνία, η ΕΕ φάνηκε ιδιαίτερα γενναιοδωρη προς τη Τουρκία με τις παχυλές χρηματοδοτήσεις των 3εκ. ευρώ και διπλωματικές ρυθμίσεις, χωρίς όμως να έχει υλοποιήσει η ΕΕ ακόμα όλες τις δεσμεύσεις. Στα πλαίσια της συμφωνίας, τα σύνορα σφραγίστηκαν, φράχτες χτίστηκαν, οι περιπολίες σε θαλάσσια και χερσαία περάσματα αυξήθηκαν και το μεγάλο τους επίτευγμα ήταν να μειωθούν οι «μεταναστευτικές εισροές» (για την Ελλάδα υπολογίζεται γύρω στους 100 πρόσφυγες και μετανάστες τη μέρα). Κομβικό ρόλο σε αυτό έπαιξε η Φρόντεξ που δρούσε στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, την οποία αντικαθιστά πλέον η νεοσύστατη Ευρωπαϊκή Ακτοφυλακή και Συνοριοφυλακή -που ολοκληρώνει το αντιδραστικό μάρφωμα της ΕΕ και σε στρατιωτικό επίπεδο. Ο νέος αυτός μηχανισμός θα αντλεί προσωπικό από εφεδρεία 1.500 συνοριοφυλάκων που έχουν τεθεί στη διάθεσή του από τα κράτη μέλη της ΕΕ και θα έχει δικαίωμα επέμβασης ακόμα και σε περίπτωση μη συμφωνίας του κράτους-μέλους.

Αυτό έχει οδηγήσει αναπόφευκτα τους πρόσφυγες να αναζητήσουν άλλα περάσματα προς την ΕΕ μέσω της Β. Αφρικής προς την Ιταλία. Τους τελευταίους μήνες αυξάνεται δραματικά ο αριθμός των ναυαγίων στη περιοχή της Μεσογείου, καθώς συνεχίζεται ο πόλεμος στη Συρία όπως και στην ευρύτερη περιοχή, πχ Μοσούλη στο Ιράκ κτλ. Ταυτόχρονα, ολοένα και κλιμακώνεται η εμπλοκή όλων των μεγάλων δυνάμεων που κονταροχτυπιούνται για το ποιος θα είναι ο διαχειριστής του μεταπολεμικού σκηνικού, αποσπώντας το μεγαλύτερο κομμάτι της πίτας.

Η ελληνική κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ παρουσιάζεται ως μεγάλος θιασώτης της συμφωνίας ΕΕ-Τουρκίας καλώντας όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ να τηρήσουν τις υφιστάμενες συμφωνίες και όσα δεν συμμορφώνονται, να εξαιρούνται της χρηματοδότησης από κοινοτικά κονδύλια. Η ελληνική κυβέρνηση έχει εναρμονιστεί πλήρως με όλη την αντιδραστική αντιπροσφυγική ατζέντα και παρόλα αυτά εμφανίζεται ως η «δημοκρατική φωνή» στους κύκλους της ΕΕ, έναν αναλογιστούμε την ανόδο φασιστικών και μισαλλόδοξων ρητορικών σε χώρες της ΕΕ από το επίπεδο γειτονίας με συγκρότηση πολιτοφυλακών σε Αυστρία και Γερμανία έως την αντιπαράθεση στα κοινοβούλια. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η διοργάνωση δημοψηφίσματος στην Ουγγαρία για το αν θα δεχθεί πρόσφυγες, με την ακροδεξιά κυβέρνηση να δηλώνει ότι θα χρησιμοποιήσει το δημοψήφισμα-φιάσκο, στο οποίο η πλειοψηφία των ελάχιστων ψηφισάντων απέρριψε τις ποσοστώσεις της ΕΕ ώστε να προσφύγει κατά των Βρυξελλών. Η συμμετοχή στο δημοψήφισμα ήταν υπερβολικά χαμηλή, μόλις το 40% πήγε να ψηφίσει, ενώ χρειάζεται τουλάχιστον το 50% για να καταστεί το αποτέλεσμά του νομικά δεσμευτικό.

Στα πλαίσια της συμφωνίας ΕΕ-Τουρκίας προβλέπονται επιστροφές προσφύγων τόσο στο φασιστικό καθεστώς του Ερντογαν στην Τουρκία (που έχει ανακηρυχθεί «ασφαλής τρίτη χώρα» παραβιάζοντας διεθνείς συνθήκες προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων), όσο και στις χώρες καταγωγής τους. Σύμφωνα με τις ανακοινώσεις της ΕΛΑΣ, και παρά τις διοικητικές καθυστερήσεις, από τις αρ-

χές του έτους έχουν επιστραφεί: με βάση το διμερές Πρωτόκολλο Επανεισδοχής Ελλάδας – Τουρκίας, 1.139 υπήκοοι τρίτων χωρών, με βάση τη Συμφωνία Επανεισδοχής Ε.Ε. – Τουρκίας, 51 υπήκοοι Τουρκίας, και με βάση την Κοινή Δήλωση Ε.Ε.-Τουρκίας, 695 διαφόρων εθνικοτήτων. Οι «επιστροφές» αυτές βασίζονται κυρίως στις απορριπτικές αποφάσεις χορήγησης ασύλου σε β' βαθμό. Να θυμίσουμε εδώ ότι στις αρχές καλοκαιριού η ελληνική κυβέρνηση πέρασε κατεπείγουσα τροπολογία αλλάζοντας τη σύνθεση των επιτροπών εξέτασης αιτημάτων ασύλου αντικαθιστώντας 2 από τα 3 μέλη με δικαστικούς, διασφαλίζοντας έτσι την καθολική εκπόνηση απορριπτικών αποφάσεων και εξυπηρετώντας τους πολιτικούς στόχους της συμφωνίας.

Ακόμα μεγαλύτερο βάθεμα της συμφωνίας ΕΕ-Τουρκίας αποτελεί η πρόσφατη συμφωνία ΕΕ-Αφγανιστάν για επιστροφή, επανεισδοχή, και επανένταξη προσφύγων στο Αφγανιστάν, κάτι το οποίο θέλουν να συνοδευτεί και με εκστρατείες ευαισθητοποίησης σχετικά με τους κινδύνους της παράτυπης μετανάστευσης. Οι εμπειστές αυτών των πολιτικών φαίνεται να αγνοούν με προκλητικό τρόπο τη συνέχιση του πολέμου, της τρομοκρατίας και της φτώχειας στο Αφγανιστάν μιας και δεν είναι καθόλου τυχαίο το γεγονός ότι οι Αφγανοί είναι η δεύτερη μεγαλύτερη ομάδα μεταναστών προς χώρες της ΕΕ. Αντίστοιχες συμφωνίες προωθούνται και με αφρικανικές χώρες, όπως τον Νίγηρα, τη Νιγηρία, την Αιθιοπία, το Μαλί και τη Σενεγάλη όπου η υπογραφή τους αναμένεται την άνοιξη του 2017. Παράλληλα, αυξάνονται και οι εθελούσιες επιστροφές προσφύγων και μεταξναστών προς τις χώρες καταγωγής τους, καθώς οι συνθήκες διαβίωσης στα κέντρα κράτησης παραμένουν άθλιες και η όποια ελπίδα είχαν να ανοίξουν τα σύνορα και να μεταβούν στις χώρες προορισμού τους, έχει πλέον εξανεμιστεί.

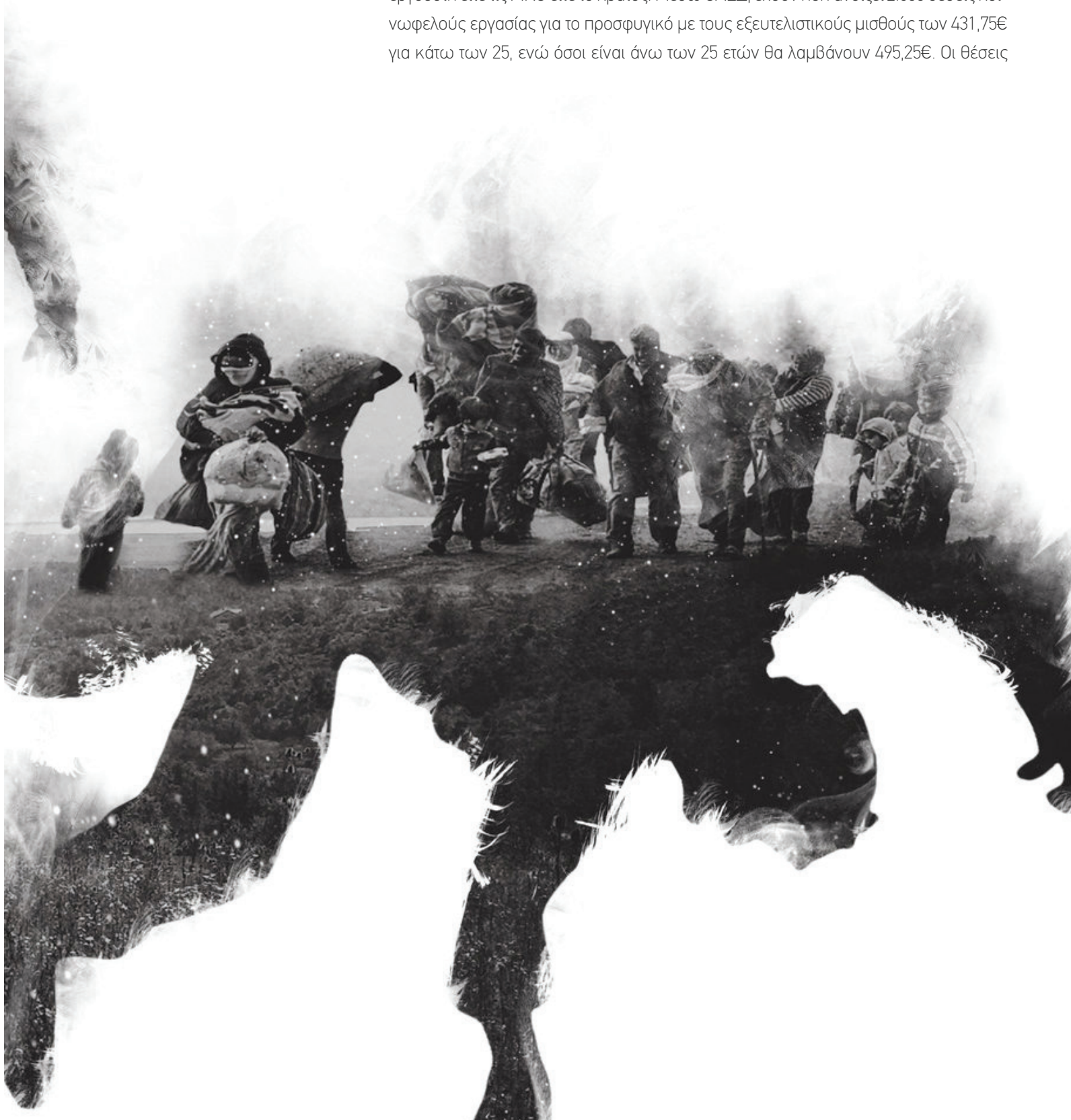
Η κατάσταση στα κέντρα κράτησης δεν έχει βελτιωθεί τους τελευταίους έξι μήνες, στοιβάζοντας τους/τες σε χώρους χωρίς εξαερισμό, κακές συνθήκες υγιεινής με συσσώρευση απορριμμάτων και αποβλήτων, με σχεδόν ανύπαρκτη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, χαμηλής ποιότητας φαγητό και συχνά έχει παρατηρηθεί ανεπάρκεια στη χορήγηση πόσιμου νερού. Πολλοί/ες μένουν ακόμα σε σκηνές στο χώμα, εκτεθειμένοι/ες σε κάθε καιρικό φαινόμενο. Οι απάνθρωπες συνθήκες διαβίωσης έχουν οδηγήσει σε μικρότερης ή μεγαλύτερης έντασης εξεγέρσεις από τους πρόσφυγες, ιδιαίτερα στα χοτ σποτ στα νησιά του Β. Αιγαίου, κάτι που κάνει τις ευρωπαϊκές χώρες να αρνούνται να αποστείλουν εμπειρογνώμονες για καταγραφές διότι φοβούνται τη μη ελεγχόμενη εξέλιξη της κατάστασης. Αυτό έχει ως συνέπεια να καθυστερεί σε πολλαπλά επίπεδα η πλήρης εφαρμογή της συμφωνίας ΕΕ-Τουρκίας, με βασικό άξονα τις επιστροφές πίσω στην Τουρκία.

Στα κέντρα κράτησης τον απόλυτο έλεγχο έχουν πλέον οι ΜΚΟ σε στενή συνεργασία με το υπουργείο μεταναστευτικής πολιτικής, οι οποίες χρηματοδοτούνται αδρά από την Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και από μια σειρά επιχειρηματικών ομίλων. Τον τελευταίο χρόνο έχουν αναλάβει το ρόλο του «πορτιέρη» ελέγχοντας ποιος μπορεί να μπαίνει στα κέντρα, με ποιά ιδιότητα κοκ, ενώ παράλληλα αποτρέπει τους προσφυγες και μετανάστες να διαμαρτυρηθούν για τις άθλιες συνθήκες εντός των κέντρων, εκφοβίζοντας τους ότι θα βρουν το μπελά τους. Το φαγοπότι των ΜΚΟ συνεχίζεται, κατα-

χρώντας τα λεφτά όλων των πολιτών της ΕΕ, με ελάχιστα από αυτά να καταλήγουν στη κάλυψη των αναγκών των ίδιων των προσφύγων. Το κράτος παίζει πλέον διακοσμητικό ρόλο στη διαχείριση των οικονομικών πόρων, χωρίς να παρεμβαίνει ούτε στην υπερκοστολόγηση των ειδών που γίνεται συχνά από τις διοικήσεις των ΜΚΟ.

Οι ελαστικές σχέσεις εργασίας έχουν επεκταθεί και στα κέντρα κράτησης προσφύγων και πλέον αποτελούν καθεστώς για όλους/ες τους/τις εργαζόμενους/ες με εργοδότη είτε τις ΜΚΟ είτε το κράτος. Μέσω ΟΑΕΔ, έχουν ήδη ανοίξει 2.500 θέσεις κοινωφελούς εργασίας για το προσφυγικό με τους εξευτελιστικούς μισθούς των 431,75€ για κάτω των 25, ενώ όσοι είναι άνω των 25 ετών θα λαμβάνουν 495,25€. Οι θέσεις

περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων ειδικότητες διοικητικού και οικονομικού προσωπικού, ψυχολόγων, κοινωνικών λειτουργών, νοσηλευτών, δασκάλων, νηπιαγωγών, βρεφονηπιοκόμων, ηλεκτρολόγων υδραυλικών, βοηθητικού προσωπικού καθαριότητας, βοηθητικού φυλακτικού προσωπικού, οικοδόμων, οδηγών και γενικών καθηκόντων. Άλλες 2.500 θέσεις αναμένεται να ενταχθούν στο πρόγραμμα μέχρι τα τέλη του χρόνου. Το να επιλέγει η κυβέρνηση έναν από τους πιο απεχθείς τρόπους απασχόλησης που υπάρχει σήμερα είναι αν μη τι άλλο συμβολικό της κατάστασης που διαμορφώνεται. Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ επιλέγει να εκμεταλλευτεί την πιο απελπισμένη κοινωνική ομάδα, τους/τις άνεργους/ες για να στελεχώσουν θέσεις με αντικοινωνικό περιεχόμενο. Θέλουν τους/τις εργαζόμενους/ες δούλους και ταυτόχρονα δεσμοφύλακες του ανθρώπινου πόνου στα στρατόπεδα συγκέντρωσης.

Μια άλλη πτυχή της λογικής του κέντρου κράτησης-γκέτο αφορά και την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων, καθώς το κυβερνητικό πλάνο στοχεύει στη δημιουργία σχολείων εντός των κέντρων κράτησης οδηγώντας τα παιδιά αυτά στη πλήρη γκετοποίηση και απομόνωση με καμία δυνατότητα ένταξης στη κοινωνία και κοινωνικοποίησης με συνομήλικούς τους. Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ- ΑΝΕΛ θέλει να τους κρατά αποκλεισμένους/ες από τον ντόπιο πληθυσμό και με τρόπο που τους/τις αντιμετωπίζει ως «προσωρινούς».

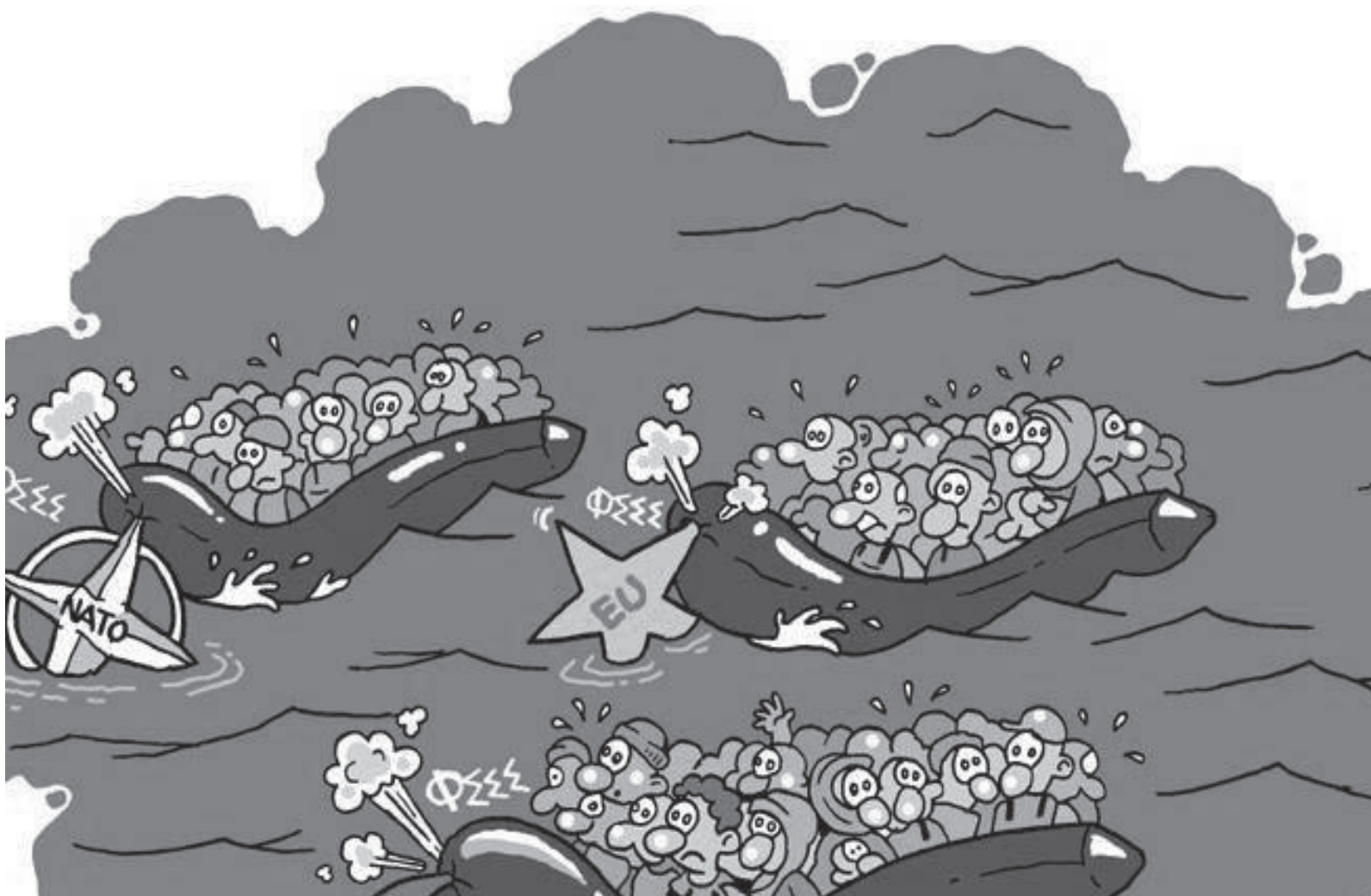
Ο «συντονισμός για το προσφυγικό συλλογικοτήτων, σωματείων και φοιτητικών συλλόγων», με πρωτοβουλία των εκπαιδευτικών σωματείων, έχει αντιπαλέψει από

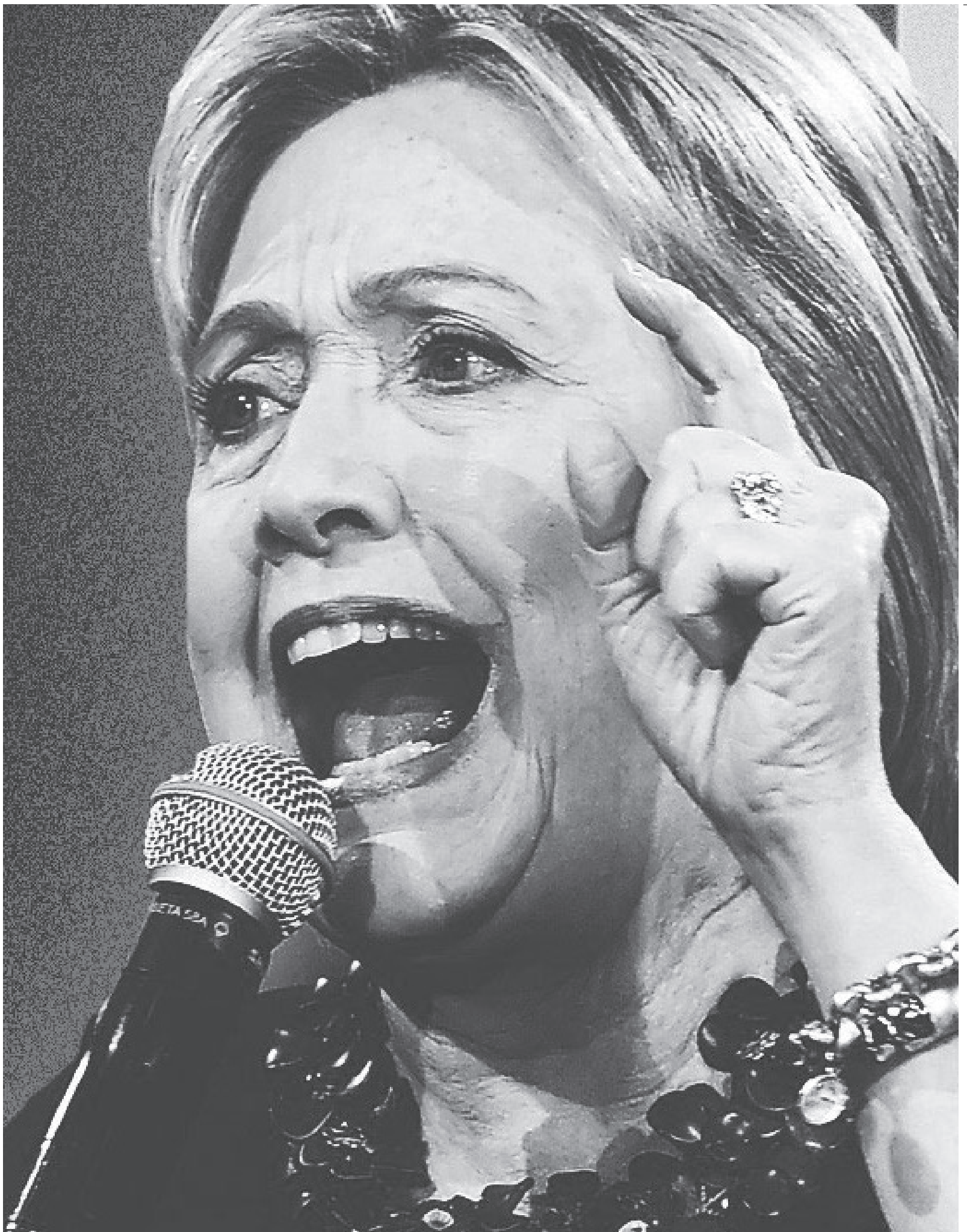

τη πρώτη στιγμή λογικές γκετοποίησης και έχει συμβάλει ενεργά στην εγγραφή των προσφυγόπουλων στα δημόσια σχολεία που βρίσκονται κοντά στον τόπο διαμονής προσφύγων και μεταναστών. Τα πρώτα βήματα έγιναν ήδη από τον Ιούλιο με πρωτοβουλία του συλλόγου εκπαιδευτικών Π.Ε. «Αριστοτέλης», όπου προσφυγόπουλα απο την κατάληψη στέγης στο City Plaza εγγράφηκαν και παρακολουθούν μαθήματα κανονικά στα δημοτικά και γυμνάσια της περιοχής. Στη συνέχεια, έγιναν αντίστοιχες κινητοποιήσεις στα κέντρα κράτησης στον Ελαιώνα και το Σκαρμαγαγκά με πολύ θετικές αντιδράσεις από τους γονείς που δεν θέλουν να μένουν τα παιδιά τους κλεισμένα μέσα σε ένα στρατόπεδο. Σε αυτό το εγχείρημα βέβαια, υπήρξαν έντονες αντιδράσεις από τις διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που προφανώς δεν επιθυμούν την ένταξη των προσφυγόπουλων στη δημόσια εκπαίδευση, ώστε να μην έρθουν σε σύγκρουση με τη φοβικότητα και τη ξενοφοβία της τοπικής κοινωνίας (όπως χαρακτηριστικά συνέβη στο Ωραιόκαστρο, τη Χίο κ.α.).

Οι πολιτικές της ΕΕ που εφαρμόζονται απέναντι στους πρόσφυγες και μετανάστες αποτελούν ένα πρώτο δείγμα διαμόρφωσης μιας κατάστασης που διαγράφεται κάθε έννοια δικαιώματος, ελευθερίας και αξιοπρέπειας και θα πρέπει να μας βρουν όλους και όλες στο πλάι τους. Αλλιώς η εφαρμογή αντιδραστικών πολιτικών ποτέ δεν περιορίστηκε σε μια κοινωνική ομάδα.

Η ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΟΠΛΟ ΜΑΣ ΚΑΙ ΘΑ ΝΙΚΗΣΟΥΜΕ!

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΣΑΛΑΠΑ

Δεσπόζει τον τελευταίο καιρό στη διεθνή επικαιρότητα η επερχόμενη εκλογική αναμέτρηση στις ΗΠΑ. Στο δικομματικό ουσιαστικά σύστημα, το «δίλημμα» διαμορφώνεται ως εξής: Χίλαρυ Κλίντον ή Ντόναλντ Τραμπ. Ας περάσουμε όμως γρήγορα τα προφανή. Ο Τραμπ είναι ακροδεξιός, ρατσιστής, σεξιστής, ομοφοβικός και θέλει να κάνει την Αμερική ξανά μεγάλη κατά τα λεγόμενα του. Η Χίλαρυ από την άλλη είναι εγκληματίας πολέμου και βασικό στέλεχος και εργαλείο της αμερικανικής κυβέρνησης στα αιματοκυλίσματα που έχει προκαλέσει τα τελευταία 15 χρόνια. Ο μιν είναι ένας ερασιτέχνης πολιτικός που λέει ότι αισθάνεται, όπως επαναλαμβάνουν και οι υπερασπιστές του. Η δε Κλίντον, πάντα πολιτικά ορθή, θα μιλήσει με προσοχή χωρίς να προσβάλει μειονότητες οποιουδήποτε είδους, αποτελώντας μια παραδοσιακή δημοκρατική υποψηφιότητα, επαγγελματίας πολιτικός στον δρόμο που χάραξε ο Ομπάμα και ο Αλ Γκορ. Πέρα όμως από αυτές τις μορφολογικές ανισορροπίες, το περιεχόμενο και των δύο ταυτίζεται σε τρομακτικά μεγάλο βαθμό. Και ειδικά στο θέμα των μεταναστών.

ΤΑ ΔΥΟ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ας θυμηθούμε ένα από τα πιο χαρακτηριστικά ενστανανέ του πρώτου ντιμπέιτ των δυο υποψηφίων. Δηλώνει ο Τραμπ ότι υπάρχουν καλοί μουσουλμάνοι και θα πρέπει να βοηθήσουν στην προστασία των ΗΠΑ, αναφέροντας «ύποπτα» περιστατικά από τις κοινότητες τους. Η Χίλαρυ σπεύδει να κατακρίνει τον Τραμπ ως ρατσιστή και απαντά ότι δεν είναι απλά κάποιοι καλοί μουσουλμάνοι, αλλά η πλειοψηφία. Και αυτοί - ω ναι - θα πρέπει να αναφέρουν τα ύποπτα περιστατικά. Με μεγάλη ευκολία λοιπόν και οι δύο τους συμφώνησαν πως είναι θεμιτό μια θρησκευτική-εθνική μειονότητα να στοχοποιηθεί για χάρη της εσωτερικής ασφάλειας. Το πώς αντέδρασε λοιπόν αυτή η μειονότητα έχει επίσης ενδιαφέρον. Σε λεπτά δημιουργήθηκε το hashtag #muslimsreport όπου νεαροί Μουσουλμάνοι ανέφεραν δημοσίως ύποπτα περιστατικά από τις κοινότητες τους. Δεν πήγε ακριβώς όμως όπως τα περίμεναν Χίλαρυ και Τραμπ! Τα περιστατικά κυμαίνονταν από το μη κλείσιμο του θερμοσίφωνα μέχρι το πάτημα της οδοντόκρεμας στην μέση. Οι νέοι της μουσουλμανικής κοινότητας με χιούμορ κατέρριψαν τα σχέδια των δυο υποψηφίων. Προς το παρόν...

Ρεπουμπλικάνοι και δημοκρατικοί εκτός από την ισλαμοφοβία έχουν πολλά παραπάνω που τους ενώνουν. Η αναθεώρηση του μεταναστευτικού νόμου και η συζήτηση που έχει ξεσηκώσει προεκλογικά μας δίνει ενδείξεις της πολιτικής που προτίθενται οι δυο υποψήφιοι να ακολουθήσουν. Ο Τραμπ δηλώνει πως επιθυμεί να χτίσει έναν τοίχο στα σύνορα ΗΠΑ-Μεξικού τον οποίο μάλιστα θα πληρώσει το Μεξικό αλλά επί των ημερών της Χίλαρυ ήταν που ενδυναμώθηκε η περιφρούρηση των νοτίων συνόρων των ΗΠΑ, με αποτέλεσμα την πιο επικίνδυνη και θανατηφόρα διάβαση των μεταναστών από την πάμφτωχη και ρημαγμένη (από τις ΗΠΑ) Λατινική Αμερική. Ο Τραμπ θέλει να απελάσει όλους όσους είναι στην χώρα παράνομα, ενώ η Χίλαρυ «περιορίζεται» σε όσους αποτελούν απειλή για την δημόσια ασφάλεια (με τις γνωστές «ελαστικές» ερμηνείες του όρου). Στο θέμα των προσφύγων οι ρεπουμπλικάνοι ζητούν να γίνεται ακραία αξιολόγηση τους (extreme vetting) ενώ οι δημοκρατικοί θέλουν να δώσουν σε όλους την ευκαιρία να πουν την ιστορία τους, όσο κενή περιεχομένου και αν είναι αυτή η δήλωση. Η μόνη ουσιαστική διαφορά των δύο υποψηφίων είναι εν τέλει η διαδικασία απονομής υπηκοότητας όπου η Χίλαρυ έχει υποσχεθεί να την απλοποιήσει και διευρύνει για μεγαλύτερη μάζα μεταναστών. [1]

Γίνεται ξεκάθαρο πως η σύγκρουση εν όψει των εκλογών δεν βασίζεται στο πολιτικό πρόγραμμα των υποψηφίων, αλλά εξαντλείται σε επίπεδο μορφολογίας και αισθητικής. Είναι η σύγκρουση του αστικού κοσμοπολιτισμού που εκφράζει η υποψήφια των Δημοκρατικών από τη μία, και της φασιστικής ιδεολογίας που σπέρνει ο Τραμπ από την άλλη. Μια σύγκρουση που δεν γίνεται κατανοητή χωρίς την κοινή στόχευση και των δύο κόντρα στα συμφέροντα της εργατικής τάξης που ξυπνά στις ΗΠΑ. Ο αστικός κοσμοπολιτισμός άλλωστε μόνο διεθνισμός δεν είναι, αλλά στην εποχή που διανύουμε είναι η άλλη όψη της αντιμεταναστευτικής πολιτικής.

Η Αμερική δεν είναι η μόνη περίπτωση όπου αναπτύσσονται τα δυο αυτά στρατόπεδα. Αν κοιτάξουμε στο βορρά της αμερικανικής ηπείρου θα βρούμε τον

▲ *Μπορεί το δίλημμα Τραμπ-Χίλαρυ να έκλεισε απότομα για τους Αμερικάνους πολίτες και άδοξα για την Κλίντον αλλά οι μεταξύ τους διαφορές -εάν υπάρχουν- θα συνεχίσουν να εξετάζονται για αρκετό καιρό.*

Τζαστίν Τρουντό, τον πρωθυπουργό του Καναδά που υπερασπίζεται το δικαίωμα των Σιχ να φοράνε περήφανα τα τουρμπάνια τους (2) αλλά πρόκειται να δεχθεί μονάχα 25.000 πρόσφυγες αποκλειστικά από την Συρία μέχρι τον Φεβρουάριο του 2017. Και ούτε έναν παραπάνω! Η αντιπολίτευση εκεί ακολουθεί την ακραία ξενοφοβική ρητορική τύπου Τραμπ και ζητά να μην δεχθεί καν αυτούς!

Η περίπτωση της Γαλλίας είναι επίσης ενδεικτική των δυο αυτών τάσεων. Από τη μια η αντεργατική κυβέρνηση Ολάντ κηρύσσει κατάσταση έκτακτης ανάγκης και κατεβάζει τον στρατό στους δρόμους μπροστά στην απειλή του ισλαμικού φονταμενταλισμού του Ισλαμικού κράτους ενώ παράλληλα εφαρμόζει σκληρή αντι-μεταναστευτική πολιτική με αποκορύφωμα την συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας που στήριξε απόλυτα. Από την άλλη όμως στον δημόσιο λόγο του ο Φρανσουά Ολάντ υποστηρίζει πως νοιώθει το δράμα των προσφύγων, στέκεται πλάι στις μειονότητες, των οποίων το όνομα σπιλώνει η δράση των τζιχαντιστών, και δηλώνει πως θα συνεχίσει να δέχεται ένα μικρό ποσοστό των προσφύγων στην Γαλλία. Επαρκές αριθμό όμως για να αναζωογονήσει τις γαλλικές επιχειρήσεις με πάμφθινο εργατικό δυναμικό, θα συμπλήρωνε κανείς. Και όλα αυτά σε μια χώρα που ποτίζει με μίσος το Εθνικό Μέτωπο (Front National) και η Μαρί Λεπέν, η οποία ευαγγελίζεται μια Ευρώπη με κλειστά σύνορα και ξανά μια μεγάλη ιμπεριαλιστική Γαλλία, λες και σταμάτησε ποτέ να είναι! Για τους πρόσφυγες από την Συρία μάλιστα είχε δηλώσει μετά την επίθεση στο Μπατακλάν πως πρέπει να σταματήσει η Γαλλία να τους δέχεται εξ ολοκλήρου, αφού αυτοί αυξάνουν τον κίνδυνο τρομοκρατικών ενεργειών. Και ας ήταν Γάλλοι πολίτες οι 4 από τους 5 δράστες (3) Κάπου εδώ βέβαια, πρέπει - με τρόπο - να παραδεχτούμε πως η Λεπέν εκφράζει ένα πολύ υπαρκτό ρεύμα στην γαλλική κοινωνία, όπως αποδεικνύεται από την δημοτικότητα της και τα ποσοστά του κόμματός της, τα οποία έχουν αυξηθεί κατακόρυφα στην περίοδο της οικονομικής κρίσης.

Αντίστοιχη κατάσταση έχουμε και στην υπόλοιπη Ευρώπη όμως. Στην Ιταλία από την μια ο «σοσιαλιστής» Ρέντσι και από την άλλη η ξενοφοβική Λέγκα του Βορρά. Στην Σουηδία με τους Σοσιαλδημοκράτες και του Πράσινους στην κυβέρνηση, αλλά τους γιούς του Όντιν παράλληλα να οργανώνουν επιδρομές στα γκέτο των μουσουλμάνων. Και σε παρόμοιο κλίμα κινείται και η υπόλοιπη σκανδιναβική χερσόνησος, όπου η κατάκτηση της πολυπολιτισμικής κοινωνίας αμφισβητείται έντονα τα τελευταία χρόνια, συχνά με επικίνδυνους όρους μέσα από την άνοδο της ακροδεξιάς. Ειδική μνεία πρέπει να γίνει ακόμη στο Ηνωμένο Βασίλειο όπου η ιδέα της αυτοκρατορίας αναβιώνει μέσα από τις αισχροτότες του Φάρατζ. Και εκεί βεβαίως οι εργατικοί απαντούν με μπόλικη αντιρατσιστική επιχειρηματολογία ενώ ταυτόχρονα υποστηρίζουν τους βομβαρδισμούς στην Συρία.

Από την άλλη σε άλλες χώρες είναι πολύ πιο ξεκάθαρα ενωμένο το αστικό μπλοκ και εκφράζεται απερίφραστα ξενοφοβικά και φασιστικά. Ήδη η Ουγγαρία έχει κλείσει τα σύνορα της και έχει περιφράξει ένα πολύ μεγάλο μέρος τους, ενώ ταυτόχρονα πετάει όποιον πρόσφυγα συλλάβει σε κέντρα κράτησης που δεν διαφέρουν και πολύ από το Νταχάου. Στην Ουκρανία έχουμε την νεοναζιστική κυβέρνηση, γέννημα-θρέμμα του Μαιντάν και στην Πολωνία εμφανίζεται όλο και πιο

δυναμικά το κίνημα White Pride που ως άμεσο στόχο του βάζει την απέλαση όλων των ξένων που βρίσκονται στην Πολωνία.

Και στην Ελλάδα; Τι τάσεις αναπτύσσονται από την πλευρά της αστικής τάξης και των επιμέρους πολιτικών που την εκφράζουν απέναντι στους μετανάστες; Από τη μια έχουμε την επί της ουσίας σύμπραξη της Χρυσής Αυγής με τη Νέα Δημοκρατία που ζητάνε καλύτερη φύλαξη στο Αιγαίο και στο Φράκτη του Εύρου, που αρνούνται να δεχθούν τα προσφυγόπουλα στα σχολεία, και έκαναν επιτροπές στη Βικτώρια για να καθαρίσει η πλατεία. Προχωρώντας προς το αυτοαποκαλούμενο κέντρο του ΠΑΣΟΚ και της ΔΗΜΑΡ, από τη μια προσπαίζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και από την άλλη θέλουν καλύτερη φύλαξη των συνόρων, προσπαθώντας –αποτυχημένα- να αναδείξουν τους ίδιους, ως τη φωνή της λογικής, μακριά από τα «άκρα» και επομένως χρήσιμη σε κάθε πιθανή συγκυβέρνηση.

Και η κυβέρνηση της δεύτερης φοράς αριστερά? Η διπολικότητα του Σύριζα αγγίζει σε αυτήν την περίπτωση το ύψιστο σημείο της. Δηλώνει στο πλευρό των προσφύγων και προσπαθεί να δείξει τη φιλανθρωπία του ενώ παράλληλα δηλώσεις στελεχών της κυβέρνησης δείχνουν μια ικανοποίηση ότι επιτελούν το ρόλο τους σαν διεθνιστές. Δε ντρέπονται όμως να στοιβάζουν κατά δεκάδες τους πρόσφυγες σε κοντέινερ (πανάκριβα αγορασμένα από γνωστές εταιρείες που θησαύρισαν από τον πόνο των προσφύγων), ή να τους μαντρώνουν σαν ζώα στα κέντρα "φιλοξενίας". Δεν έχουν ενοχές όταν τους απελαύνουν στην Τουρκία αφού υπέγραψαν την περίφημη συμφωνία που αναγνωρίζει το σουλτανάτο του Ερντογάν σαν ασφαλή τρίτη χώρα. Δε μένουν ξύπνιοι τα βράδια όταν παιδιά πνίγονται στο Αιγαίο και στο Λιβυκό πέλαγος, ειδικά από όταν αύξησαν τις περιπολίες στα θαλάσσια σύνορα. Και παρόλα αυτά έχουν και την απαίτηση, ακόμη και τώρα, στελέχη και μέλη του ΣΥΡΙΖΑ να συμμετέχουν σε αντιφασιστικές πορείες, σε πορείες υπέρ των μεταναστών ακόμη και σε πορείες ενάντια στον φράκτη του Έβρου που δεν θα γκρεμίσουν ποτέ.

Σε παγκόσμια κλίμακα βλέπουμε δηλαδή να αναπτύσσονται δυο τάσεις, δυο πρόσωπα της ίδιας αντιμεταναστευτικής πολιτικής. Δυο τάσεις που εκφράζουν και τις 2 κυρίαρχες τάσεις του κεφαλαίου. Από την μια ο αναδυόμενος στα χρόνια της κρίσης φασισμός εκφράζει την πιο ακραία λογική που θέλει να υποβαθμίσει και να απανθρωποποιεί μερίδες της εργατικής τάξης ώστε να κυριαρχήσει πιο εύκολα στο υπόλοιπο κομμάτι της. Κοινός παρανομαστής των φασιστικών κινήματων στην Ευρώπη και την Αμερική τα τελευταία χρόνια είναι η ισλαμοφοβία, θυμίζοντας επικίνδυνα τον αντισημιτισμό του μεσοπόλεμου. Από την άλλη ο αστικός κοσμοπολιτισμός και η μερίδα του κεφαλαίου που εκφράζει, επιθυμεί αφενός ελεγχόμενο αριθμό μεταναστών ως πηγή φθηνού εργατικού δυναμικού αλλά και σαν άριστη πρώτη ύλη στην κατασκευή εσωτερικών εχθρών αφετέρου. Αυτές οι δύο τάσεις βεβαίως λειτουργούν συμπληρωματικά, καθώς η μία μετατοπίζει δεξιά την κοινωνία και η άλλη έρχεται να νομιμοποιηθεί κάθε φορά σαν μια πιο ανθρώπινη λύση.

Όλα αυτά, βέβαια είναι υπαρκτές τάσεις στην κοινωνία και στην εργατική τάξη, και δεν πέφτουν από τον ουρανό. Η ταξική συμφιλίωση ως κυρίαρχο ιδεο-

Η ΕΕ δεν έκρυψε ποτέ τις εγκάρδιες σχέσεις της με τους Νεοναζί του Δεξιού Τομέα, πρωτεργάτες στα γεγονότα της πλατείας Μαιντάν

Βιβλιογραφία:

Liu L. (2016), «Here's where Hillary Clinton and Donald Trump stand on immigration» παρατίθεται στο : <http://www.businessinsider.com/hillary-clinton-and-donald-trump-immigration-2016-9>

Cotter J. (2016), «Trudeau condemns 'disturbing' racist posters on University of Alberta campus.» Παρατίθεται στο: <https://www.thestar.com/news/canada/2016/09/20/trudeau-condemns-disturbing-racist-posters-on-university-of-alberta-campus.html>

Wyke T. (2016), «Far Right on the march», παρατίθεται στο: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-3320841/Paris-terror-attacks-pave-way-march-Far-Right-Le-Pen-demands-immediate-halt-new-migrants-France-PEGIDA-hopes-draw-record-crowds-tally-tonight.html>

λόγημα στον καπιταλισμό οδηγεί τους εργαζόμενους να φοβούνται μήπως χάσουν τα ντόπια "προνόμια" τους στην εργασία (καλύτερο μισθό, ασφάλιση, καλύτερη ποιότητα εργασίας) και να στρέφονται ενάντια των μεταναστών και των προσφύγων, σαν να ήταν οι πραγματικοί τους εχθροί αυτοί.

Και ποια είναι η λύση; Με τους εργατικούς αγώνες πρέπει να δώσουμε την απάντηση που πρέπει στις κυβερνήσεις, στο κεφάλαιο και στο μακρύ δεξί (ακροδεξιό για την ακρίβεια) χέρι τους, στην Χρυσή Αυγή, στο UKIP, στους γιους του Όντιν στην Σουηδία, στους ψεκασμένους του Τραμπ που ωρύονται «**Μας κλέβουν τις δουλειές!**». **Ο μόνος που μας κλέβει (και ντόπιους και ξένους) είναι τα αφεντικά μας, αλλά να το ξέρουν, θα κερδίσουμε!** Γιατί καθώς γράφονται οι τελευταίες αυτές γραμμές, και καθώς ο πλανήτης περιμένει τα αποτελέσματα των αμερικάνικων εκλογών από λεπτό σε λεπτό η εργατική τάξη έχει δείξει πως ξέρει να σπάει τα διλήμματα.

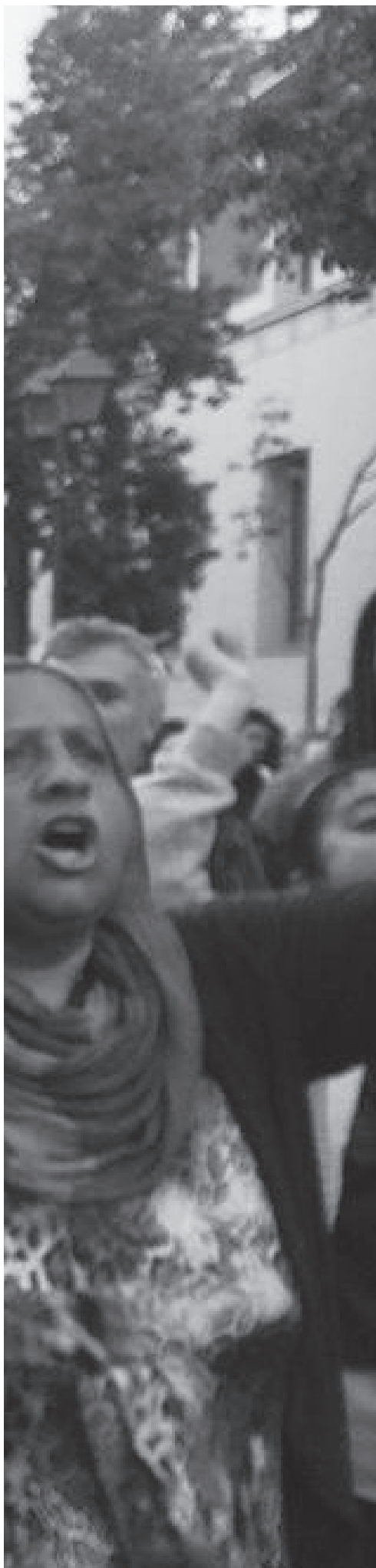

ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ

Από την πρώτη στιγμή που άρχισαν να καταφτάνουν οι πρόσφυγες στην Ελλάδα, ξεδιπλώθηκε ένα μεγάλο κύμα λαϊκής αλληλεγγύης, το οποίο εκφράστηκε όχι μόνο μέσα από την υποδοχή των προσφύγων αλλά και μέσα από την προσπάθεια για κάλυψη όλων των βασικών τους αναγκών σε τρόφιμα, στέγαση και περίθαλψη. Φυσικά, αυτό το κύμα λαϊκής συμπαράστασης δεν ταυτίζεται σε καμία περίπτωση με την «αλληλεγγύη» των ΜΚΟ, διαφόρων επιχειρηματιών (που έβλεπαν το προσφυγικό ζήτημα σαν πεδίο κερδοφορίας), της εκκλησίας και των κρατικών θεσμών, αφού συγκροτήθηκε εξ αρχής αυτοτελώς μέσα από τις δικές του δομές, με στόχο να εκφραστεί μια άλλου τύπου αλληλεγγύη που έχει ως βάση την κατανόηση ότι τα συμφέροντα ντόπιων και προσφύγων είναι κοινά και στρέφονται απέναντι στους πολέμους, στις καπιταλιστικές ολοκληρώσεις και στο κεφάλαιο.

ΚΙΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΟΜΕΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΣΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Χαρακτηριστικό παράδειγμα τέτοιου εγχειρήματος εργατικής αλληλεγγύης, αλλά και μίας προσπάθειας για συνολική απάντηση στο ζήτημα, αποτέλεσε ο Συντονισμός Σωματείων-Φοιτητικών Συλλόγων-Συλλογικοτήτων για το Προσφυγικό-Μεταναστευτικό. Ο Συντονισμός δημιουργήθηκε τον Οκτώβριο του 2015 με πρωτοβουλία εκπαιδευτικών σωματείων και έθεσε ως σκοπό την δραστηριοποίηση των εργατικών σωματείων και των φοιτητικών συλλόγων γύρω από το εν λόγω ζήτημα, δίνοντας όμως ένα άλλο στίγμα στην αλληλεγγύη συγκριτικά με αυτό που επιχειρούσαν να δώσουν οι ΜΚΟ και το κράτος. Έδειξε έμπρακτα την στήριξη του στους πρόσφυγες και στους μετανάστες, μέσα από την συλλογή και παράδοση τροφίμων, φαρμάκων και ειδών πρώτης ανάγκης, κυρίως στην πλατεία Βικτωρίας και στο λιμάνι του Πειραιά, όπου διέμεναν οι πρόσφυγες που αρνούσαν να οδηγηθούν στα hotspots. Έδωσε και συνεχίζει να δίνει την μάχη για την εγγραφή των προσφυγόπουλων στα δημόσια σχολεία και στην ομαλή ένταξή τους στην ελληνική κοινωνία. **Ο σκοπός αυτού του εγχειρήματος δεν ήταν μόνο το να κάνει υπόθεση του εργατικού-λαϊκού κινήματος την ύλικη στήριξη στους πρόσφυγες, αλλά και το να της προσδώσει πολιτικά και διεκδικητικά χαρακτηριστικά μέσα από την κοινή οργάνωση και πάλη των ντόπιων εργαζόμενων και των προσφύγων-μεταναστών απέναντι στους κοινούς τους εχθρούς.** Γι αυτό το λόγο πρωτοστάτησε στην οργάνωση συλλαλητηρίων σε αρκετές πόλεις της χώρας απέναντι στην κυβερνητική και ευρωπαϊκή πολιτική, προωθώντας συγκεκριμένα αιτήματα για την υπεράσπιση των δικαιώματων των προσφύγων και στοχοποιώντας τους πολέμους και τους ιμπεριαλιστές που κρύβονται πίσω από αυτούς. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ήταν το πανελλαδικό συλλαλητήριο στο φράκτη του Έβρου στις 24/1/16. Παράλληλα, ήρθε σε επικοινωνία με σωματεία Τούρκων εργαζομένων, με αποτέλεσμα να συγκροτηθεί η «Διακήρυξη της Κεσσάνης», δηλαδή μια δήλωση φιλίας, ταξικής-διεθνιστικής αλληλεγγύης, κοινών αιτημάτων και αγώνα μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων εργαζομένων απέναντι στην ελληνική και τουρκική κυβέρνηση, στην ΕΕ και στο ΝΑΤΟ που σπέρνουν τη διχόνοια μεταξύ των λαών για να εξυπηρετήσουν τα συμφέροντα των οικονομικών ολιγαρχιών.

Ταυτόχρονα, υπήρξαν και άλλες εκφράσεις λαϊκής αλληλεγγύης. Τέτοια παραδείγματα έμπρακτης στήριξης αποτέλεσαν οι Εργατικές Λέσχες (Ν.Σμύρνη, Κερατσίνι κλπ) και οι Λαϊκές Συνελεύσεις (πχ Κολωνού), οι οποίες προσέφεραν στέγη, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και είδη πρώτης ανάγκης στις οικογένειες των προσφύγων. Σε άλλες περιπτώσεις η αλληλεγγύη πήρε έκφραση μέσα από Πρωτοβουλίες στους πρόσφυγες οι οποίες συγκροτήθηκαν και δραστηριοποιήθηκαν γύρω από αυτό το ζήτημα σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας, ειδικά σε αυτές που συγκεντρώνονταν μεγάλος αριθμός προσφύγων-μεταναστών με σκοπό να διαφύγουν προς την υπόλοιπη Ευρώπη. Αρκετά σημαντικά ήταν και τα εγχειρήματα που πήραν την μορφή καταλήψεων άδειων χώρων για να διαμείνουν οι πρόσφυγες. Παράδειγμα αποτέλεσε η κατάληψη Νοταρά, μια αυτο-οργανωμένη πρωτοβουλία αλληλεγγύων, αλλά και η κατάληψη του ξενοδοχείου City Plaza που προσέφερε σημαντικό χώρο σε οικογένειες προσφύγων για να διαμείνουν. Οι ένοικοι σε αυτές τις καταλήψεις δεν ήταν έγκλειστοι, αλλά αποτελούσαν ζωντανό κομμάτι της περι-

οχής που τους φιλοξενούσε, έχοντας τη δυνατότητα να ενσωματωθούν στον τρόπο ζωής των κατοίκων της γειτονιάς του κέντρου της Αθήνας. Εκδηλώθηκαν δραστηριότητες, ψυχαγωγικού και εκπαιδευτικού-μορφωτικού χαρακτήρα, με σκοπό την ευκολότερη ενσωμάτωσή των προσφύγων στην ελληνική κοινωνία. **Πέρα από την κάλυψη των βασικών αναγκών των οικογενειών, τέτοια εγχειρήματα επιχειρούν να προωθήσουν έναν άλλο τρόπο οργάνωσης, μέσα από τη διεξαγωγή συνελεύσεων αλληλέγγυων και προσφύγων για τη διαχείριση του χώρου, της καθημερινότητας και των προβλημάτων τους, αλλά ταυτόχρονα να προάγουν την διεκδίκηση, μέσα από τη στήριξη και τα καλέσματα στα αντιπολεμικά-αντιφασιστικά συλλαλητήρια που οργανώθηκαν.**

Ο χαρακτήρας και τα όρια των δομών αλληλεγγύης

Οι δομές ταξικής αλληλεγγύης προς τους πρόσφυγες-μετανάστες και οι καταλήψεις στέγης, είναι αντιπαραθετικές προς το κράτος και τους μηχανισμούς του, στρέφονται ενάντια στην κυρίαρχη προπαγάνδα και την αστική πολιτική. Πρώτα και κύρια στοχεύουν στο να διασφαλίσουν την ενότητα των φτωχών, να αναδείξουν ότι οι Έλληνες εργαζόμενοι είναι από την ίδια πλευρά με τους πρόσφυγες και τους μετανάστες, να τσακίσουν το ρατσιστικό δηλητήριο που έρχεται να διαιρέσει την εργατική τάξη και να νομιμοποιήσει την όξυνση των μηχανισμών καταστολής και περιστολής των ελευθεριών. **Επιχειρούν, με έναν πρωτόλειο ακόμα τρόπο, να συνενώσουν και να ριζοσπαστικοποιήσουν όλα τα εκφραζόμενα ρεύματα στήριξης των προσφύγων-μεταναστών από ταξική σκοπιά, να προωθήσουν ένα άλλο πρότυπο και κουλτούρα για το πώς μπορούν ντόπιοι και μετανάστες να συμβιώνουν μαζί ειρηνικά μέσα από τη δικιά τους αυτο-οργάνωση και να αναδείξουν, ίσως με αντιφατικό ακόμα τρόπο, ότι ο πραγματικός εχθρός είναι το κεφάλαιο, οι ιμπεριαλιστικοί μηχανισμοί και οι κυβερνήσεις του.** Με αυτόν τον τρόπο, οι πρωτοβουλίες του λαϊκού παράγοντα μπαίνουν σφήνα στην πολιτική διαχείρισης του μεταναστευτικού που ακολουθεί η κυβέρνηση και η ΕΕ με τα hotspots, τις επαναπροωθήσεις και την εκμετάλλευση των προσφύγων.

Το ότι καλλιεργείται ένα ρεύμα διεθνιστικής αλληλεγγύης και αδερφοσύνης των λαών εντός της ελληνικής κοινωνίας, ενάντια στο σκοταδισμό και την ξενοφοβική-ρατσιστική προπαγάνδα των αστικών κομμάτων, ενοχλεί το σύστημα για αυτό και επιχειρεί να το τσακίσει. Έτσι πλάι στην ρατσιστική ρητορεία των ΜΜΕ, που αναπαράγει και η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, πλάι στον χαρακτηρισμό των προσφύγων ως «πηγή κινδύνου για τον ελληνικό λαό», έρχεται και η στοχοποίηση όλων των λαϊκών πρωτοβουλιών και των δομών αλληλεγγύης. Δεν είναι τυχαίο ότι το προηγούμενο διάστημα τα ΜΜΕ κατασκευοφαντούσαν τον Συντονισμό για το Προσφυγικό-Μεταναστευτικό, χαρακτηρίζοντας τον ως μια ΜΚΟ, οργάνωση-φάντασμα η οποία θέλει να «ξεσπκώσει» τους πρόσφυγες, ενώ η κυβέρνηση σε πολλές περιπτώσεις δεν επέτρεψε την παρέμβασή του στα hotspots. Αντίστοιχα, δεν είναι καθόλου τυχαία η εκκένωση καταλήψεων στέγης στη Θεσσαλονίκη από τα ΜΑΤ κατόπιν εντολής της κυβέρνησης, ούτε βέβαια η εμπρηστική, παρακρατι-

κού τύπου επίθεση που έλαβε χώρα στην κατάληψη Νοταρά.

Παρόλο το θετικό πρόσημο που έχουν όλα τα εγχειρήματα λαϊκής αλληλεγγύης που έχουν λάβει χώρα έως τώρα, πρέπει να είναι ξεκάθαρο και το ποιά είναι τα όριά τους. Καταρχάς, η δράση γύρω από το προσφυγικό ζήτημα δεν αρκεί να περιορίζεται μόνο γύρω από τη στέγαση και την υλική κάλυψη των αναγκών των προσφύγων. Τα τεράστια κύματα προσφύγων και οι ανάγκες που έχουν οι χιλιάδες αυτοί άνθρωποι, δεν μπορούν να ικανοποιηθούν στο σύνολό τους από τα εγχειρήματα στέγασης, ούτε από την έμπρακτη καθημερινή στήριξη που μπορεί να παρέχουν διάφορες πρωτοβουλίες του εργατικού-λαϊκού κινήματος. Άλλωστε, δεν μπορούν και δεν πρέπει να υποκαταστήσουν την ευθύνη της κυβέρνησης και των κρατικών δομών για την παροχή φροντίδας στους πρόσφυγες. **Απαραίτητο στοιχείο για να δοθεί μια απάντηση κάτω από την εργατική ηγεμονία στο ζήτημα του προσφυγικού είναι η πολιτικοποίηση της αλληλεγγύης και η αγωνιστική διεκδίκηση για τα δικαιώματα των προσφύγων.** Αυτό το κριτήριο πολλές φορές υποβαθμίζεται σε εγχειρήματα λαϊκής αλληλεγγύης ή πιο σωστά οι ίδιες οι δομές με τα χαρακτηριστικά που παίρνουν δεν δρουν προωθητικά προς αυτή την κατεύθυνση. Οι καταλήψεις στέγης, λοιπόν, πέρα από το ότι αφορούν ένα μικρό αριθμό προσφύγων - μπροστά στα μεγάλα κύματα ανθρώπων που παραμένουν χωρίς στέγη ή διαμένουν αναγκαστικά στα hotspots - υπάρχει πάντα ο κίνδυνος να καταλήξουν να λειτουργούν με όρους «νησίδας» τελείως αποκομμένες από το αναγκαίο αντιπολεμικό-αντιιμπεριαλιστικό κίνημα, αλλά και να μην δρουν προωθητικά στην συμμετοχή των ίδιων των προσφύγων στη διεκδίκηση και στην γενίκευση του αγώνα. **Εδώ αναδεικνύονται τα όρια που έχουν αυτά τα εγχειρήματα, τα οποία όμως σε καμία περίπτωση δεν καθιστούν τις δομές αλληλεγγύης χωρίς κάποια χρησιμότητα στο σήμερα, αλλά αντίθετα σημαίνουν ότι οι δομές αλληλεγγύης πρέπει να αποτελούν οργανικό κομμάτι του συνολικού αντιπολεμικού-αντιιμπεριαλιστικού-διεθνιστικού αγώνα, να συντονίζονται με τις πρωτοβουλίες του εργατικού-λαϊκού κινήματος και με τις ανεξάρτητες από το κράτος εργατικές δομές συσπείρωσης και αγώνα, με στόχο να εκφράσουν μια ενιαία κίνηση που θα παλεύει για τα δικαιώματα ντόπιων και μεταναστών απέναντι στις αντιλαϊκές και αντιπροσφυγικές πολιτικές.**

Τα σύγχρονα καθήκοντα του κινήματος

Για το ζήτημα της αντιμετώπισης των προσφυγικών ροών, υπάρχουν αυτή τη στιγμή εντός της ελληνικής κοινωνίας δυο διαφορετικές απαντήσεις που ανταγωνίζονται για το ποιά θα ηγεμονεύσει. Από την μια υπάρχει η **αστική αφήγηση**, η οποία αποκρύπτει την αιτία του ξεριζωμού των προσφύγων ή άλλοτε την παρουσιάζει σαν κάτι αναπόφευκτο, από τη μια μιλάει για έναν γενικόλογο ανθρωπισμό και για μια αφηρημένη αλληλεγγύη στους πρόσφυγες, προκειμένου να ενσωματώσει την λαϊκή διάθεση για στήριξη στους «κατατρεγμένους» και από την άλλη σπέρνει σε κάθε ευκαιρία το ρατσιστικό δηλητήριο για να διασπάσει την εργατική τάξη, να εντείνει την εκμετάλλευση και να προωθήσει τον εμφύλιο των φτωχών. Η αφήγηση αυτή διαχωρίζει σκόπιμα τους πολιτικούς και τους οικονομικούς με-

τανάστες, προσπαθεί να δημιουργήσει εύφορο έδαφος χτίζοντας την απειλή του «εξωτερικού εχθρού» ώστε να νομιμοποιηθούν οι επαναπροωθήσεις, οι απελάσεις, οι φράκτες στα σύνορα και γενικότερα η αντιδραστική θωράκιση του κράτους στο όνομα της «ασφάλειας». Από την άλλη υπάρχει η **εργατική αφήγηση**, η οποία αντιλαμβάνεται ότι η αιτία της μετανάστευσης είναι κοινή για όλους τους ξεριζωμένους, ότι έχουν τους ίδιους εχθρούς με τους ντόπιους εργαζόμενους. Επιχειρεί όχι μόνο να τους στηρίξει έμπρακτα δείχνοντας μια άλλου τύπου αλληλεγγύη με εργατικά-διεθνιστικά χαρακτηριστικά, αλλά κυρίως στοχεύει στην κοινή οργάνωση και πάλη ντόπιων και μεταναστών απέναντι στις κυβερνήσεις, στους αστικούς μηχανισμούς, στην εγχώρια και διεθνή ολιγαρχία.

Η σύγκρουση για το ποιά απάντηση θα ηγεμονεύσει εντός του λαού στο ζήτημα του προσφυγικού είναι σύγκρουση δύο διαφορετικών κοσμοθεωριών και αντιλήψεων, συνδέεται με την συνολικότερη ταξική αναμέτρηση εντός της ελληνικής κοινωνίας και έρχεται να επιδράσει άμεσα στην ταξική πάλη.

Αυτό το δεδομένο προσδίδει στο εργατικό-λαϊκό κίνημα συγκεκριμένα καθήκοντα. Οφείλει να ενισχυθεί η δραστηριοποίηση και η ενεργός συμμετοχή όλων των σωματείων και των εργατικών συλλογικοτήτων γύρω από το ζήτημα του προσφυγικού. Το ζήτημα της αλληλεγγύης πρέπει να πάρει ταξικά χαρακτηριστικά μέσα από την αυτοτελή δράση του εργατικού κινήματος σε αντιπαράθεση με την «αλληλεγγύη» των ΜΚΟ και την φιλανθρωπία της εκκλησίας και των εταιριών. Γι αυτό το λόγο, είναι αναγκαία η μαζικοποίηση και διεύρυνση του εγχειρήματος του Συντονισμού σωματείων-φοιτητικών συλλόγων-συλλογικοτήτων για το Μεταναστευτικό-Προσφυγικό, μέσα από την συσπείρωση όλων των ταξικών σωματείων και των φοιτητικών συλλόγων, με στόχο να λάβει μόνιμη και πανελλαδική έκφραση. Στον συντονισμό είναι καθοριστική και η συμμετοχή των ίδιων των προσφύγων-μεταναστών, τόσο στις συνελεύσεις που πραγματοποιεί, όσο και στις δράσεις. Φυσικά, σε αυτή την κατεύθυνση μπορούν και πρέπει να συμβάλλουν όλες οι πρωτοβουλίες που εκδηλώνονται με διαφορετικά χαρακτηριστικά, όπως οι καταλήψεις στέγης (city-plaza, Νοταρά κλπ), ώστε όλες μαζί, μέσα από την ειδική συμβολή της καθεμίας, να συνενώσουν τις δυνάμεις τους για να ηγεμονεύσει η λογική της ταξικής αλληλεγγύης και του αγώνα.

Η δράση υπεράσπισης των προσφύγων-μεταναστών πρέπει να αναβαθμιστεί πέρα από το πεδίο της έμπρακτης υλικής στήριξης και σε αυτό της διεκδίκησης για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων τους. Να διεκδικηθεί και να μπει τέλος στο έγκλημα που συντελείται στο Αιγαίο με ευθύνη ελληνικής-τούρκικης κυβέρνησης, ΕΕ και ΝΑΤΟ. Να σταματήσουν οι δολοφονικές επιχειρήσεις αποτροπής και επαναπροώθησης της Frontex και της ελληνικής συνοριοφυλακής που καταλήγουν σε χιλιάδες νεκρούς πρόσφυγες-μετανάστες. Από εκεί και πέρα, η ευθύνη για την στήριξη των προσφύγων που εισέρχονται στη χώρα μας παραμένει στο κράτος και δεν μπορεί να υποκατασταθεί, γι αυτό και το εργατικό-λαϊκό κίνημα μαζί με τους πρόσφυγες πρέπει να απαιτήσουν ποιοτική φροντίδα, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και στέγασση σε ανθρώπινους χώρους (και όχι σε στρατόπεδα συγκέντρωσης) με χρήση δημόσιων πόρων. Ταυτόχρονα, να δίνεται το δικαίωμα

εγγραφής όλων των παιδιών των προσφύγων στην δημόσια εκπαίδευση (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και ΑΕΙ-ΤΕΙ) με στόχο την ομαλή ένταξη τους στην ελληνική κοινωνία κόντρα σε λογικές γκετοποίησης και περιθωριοποίησης.

Ο αναγκαίος διεκδικητικός αγώνας ντόπιων και μεταναστών οφείλει να έχει αντιπολεμικό, αντι-ιμπεριαλιστικό, ταξικό προσανατολισμό, να ιεραρχεί πολύ ψηλά την πολιτική πάλη. Ο αγώνας για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των προσφύγων-μεταναστών είναι **αντικυβερνητικός** και πρέπει να στοχοποιεί τις ευθύνες που έχει η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, όχι μόνο για τη διαχείριση των προσφύγων, αλλά και για την στήριξη που παρέχει στην ΕΕ και στο ΝΑΤΟ μέσα από τις βάσεις για την υλοποίηση των πολεμικών τους επιδιώξεων, για την υπογραφή της συμφωνίας Ελλάδα-Τουρκίας κλπ. Είναι ταυτόχρονα **αντι-ιμπεριαλιστικός-αντιπολεμικός** στρέφεται δηλαδή ενάντια στις πολεμικές επεμβάσεις και τα συμφέροντα της ΕΕ, του ΝΑΤΟ και των άλλων ιμπεριαλιστικών δυνάμεων (Ρωσία κλπ), βάζει ως αιτήματα την έξοδο από την ΕΕ και το ΝΑΤΟ, το κλείσιμο των στρατιωτικών βάσεων, την ακύρωση της συμφωνίας Ελλάδας-Ισραήλ-Αιγύπτου κλπ. Ένας τέτοιος αγώνας, για να είναι νικηφόρος δεν μπορεί να μην πιάνει τη ρίζα όλων των δεινών των ντόπιων και των μεταναστών που είναι κοινή, δεν μπορεί να μην συγκρούεται με τα συμφέροντα των αστικών τάξεων, άρα να λαμβάνει **αντικαπιταλιστικά χαρακτηριστικά**. Γιατί η κοινή πάλη ντόπιων και μεταναστών για ειρήνη και αδελφσύνη των λαών κόντρα στους πολέμους και στην προσφυγιά, για εργασία και ζωή με αξιοπρέπεια κόντρα στις αντιλαϊκές πολιτικές και στην εξαθλίωση, για λαϊκές ελευθερίες και δημοκρατία κόντρα στον φασισμό και στον κοινοβουλευτικό ολοκληρωτισμό, αν θέλει να είναι νικηφόρα πρέπει να μετασχηματιστεί σε επαναστατική πάλη ενάντια στον ολοκληρωτικό καπιταλισμό της εποχής μας· επικρατεί μόνο όταν βάλει στόχο να καταργήσει την εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο και επιχειρεί να χαράξει έναν άλλο δρόμο, αυτόν της κοινωνικής απελευθέρωσης και του κομμουνισμού του 21ου αιώνα.

Εν συνεχεία ακολουθούν 3 σύντομες συνεντεύξεις με πρόσφυγες από τη Συρία και το Αφγανιστάν, 2 παιδιά, τη Ρούλα και τον Αμπουλφάζ, και έναν ενήλικα, τον Αχμάντι, που ήρθαν στην Ελλάδα τους τελευταίους μήνες.

Δίνοντάς τους το λόγο προσπαθήσαμε να δούμε πως οι ίδιοι βίωσαν και βιώνουν την παραμονή τους στην Ελλάδα, πως συγκροτείται η καθημερινότητά τους εδώ, ποια προβλήματα αντιμετωπίζουν, ποια είναι τη σχέση τους με κινήματα και δράσεις αλληλεγγύης, αλλά και τι σκέψεις έχουν για το μέλλον...

τις συνεντεύξεις επιμελήθηκαν οι Έλσα Βαρελίδου και Ελένη Τριανταφυλλοπούλου

Ρούλα, 6 ετών, Σύρια, διαμένει σε σπίτι στους Αμπελόκηπους

Πότε ήρθες στην Ελλάδα? Τι σου έκανε περισσότερο εντύπωση από τη διαμονή σου εδώ;

Στην αρχή ήρθαμε στο λιμάνι του Πειραιά, όπου τα πράγματα ήταν αρκετά δύσκολα. Δεν είχαμε καλό φαγητό, δεν μπορούσαμε να κάνουμε μπάνιο και μέναμε σε σκηνές. Ειδικά με το κρύο και με τη βροχή ήταν δύσκολο να μένουμε εκεί. Υπήρχαν και πολλοί τσακωμοί μεταξύ Αφγανών και Σύριων στο λιμάνι.

Όμως μετά τα πράγματα έφτιαξαν κάπως και μου αρέσει πολύ στην Ελλάδα. Νομίζω είναι μία πολύ όμορφη χώρα, με πολύ ωραία μέρη.

Ποια είναι η οικογενειακή σου κατάσταση;

Έχω δυο αδερφούς, έναν μεγαλύτερο, τον Ράμι, και έναν μικρότερο, τον Ιμπραήμ, και δύο μεγαλύτερες αδερφές, τη Ράμα και τη Ρούα. Στην Ελλάδα είμαστε μαζί με τη μητέρα μας όμως ο πατέρας μας είναι ακόμα στη Συρία. Ο πατέρας μου είναι δάσκαλος ζωγραφικής, ενώ η μητέρα μου δε δουλεύει εκτός σπιτιού.

Πως περνάς τη μέρα σου;

Το πρωί πηγαίνω πλέον στο σχολείο. Το μεσημέρι γυρίζω στο σπίτι όπου τρώω μεσημεριανό και μετά προσπαθώ να μελετώ τα μαθήματά μου. Ύστερα βλέπω ίσως λίγη τηλεόραση και μετά συνήθως πέφτω νωρίς για ύπνο.

Πως σου φαίνεται το ελληνικό σχολείο;

Μου φαίνεται πολύ ωραίο το σχολείο. Η δασκάλα που έχουμε είναι πολύ καλή και μου αρέσει πολύ.

Και οι συμμαθητές σου? Με τι παιδιά κάνεις παρέα? Έχει και άλλους πρόσφυγες στο σχολείο σου;

Κάνω παρέα με αρκετά παιδιά. Και με παιδιά από την Ελλάδα, αλλά και από άλλες χώρες. Έχω και δύο φίλες που είναι από την Κίνα και μου εξηγούσαν στην αρχή στα Αγγλικά το τι γίνεται στο σχολείο. Αυτό με βοήθησε πολύ. Υπάρχουν στο σχολείο και κάποια άλλα παιδιά από τη Συρία, αλλά πηγαίνουμε σε διαφορετικές τάξεις. Η καλύτερή μου φίλη είναι όμως από την Ελλάδα. Κυρίως τους βλέπω όλους και παίζουμε στο σχολείο.

Τι σου λείπει περισσότερο από την πατρίδα σου;

Μου λείπει ο πατέρας μου και η φίλη μου, η Ζιν, που είναι ακόμα στη Συρία. Αυτοί μου λείπουν πιο πολύ από όλα.

Τι θα ήθελες να κάνεις στο μέλλον? Σε ποια χώρα θα ήθελες να ζήσεις;

Θα ήθελα να πάω στην Ελβετία και να σπουδάσω μηχανικός. Θέλω να σπουδάσω στο πανεπιστήμιο, αλλά ακόμα δεν ξέρω τι ακριβώς. Μου αρέσει πολύ και να ζωγραφίζω όταν έχω χρόνο. Ο πατέρας μου που είναι ζωγράφος και είχαμε πολλούς όμορφους πίνακες στο σπίτι.

Αμπουλφάζ, 14 ετών, Αφγανός, διαμένει στο City Plaza

Πόσο καιρό είσαι στην Ελλάδα; Που έμενες όταν πρωτοήρθες;

Ήρθα στην Ελλάδα από το Αφγανιστάν πριν από 8 μήνες. Στην αρχή που ήρθαμε μέναμε σε ένα κέντρο κράτησης, στη Μαλακάσα. Ύστερα ήρθαμε στο City Plaza. Ήρθα εδώ με τη μητέρα μου και τις αδερφές μου, μία μεγαλύτερη και μία μικρότερη. Ο πατέρας μου έχει πεθάνει.

Πως ήταν η κατάσταση στο κέντρο κράτησης που ήσουν αρχικά;

Για μένα ήταν καλά, καθώς ήμουν με αρκετούς φίλους και μπορούσαμε να παίζουμε ποδόσφαιρο. Όμως το βράδυ ειδικά η κατάσταση ήταν δύσκολη λόγω του κρύου. Μέναμε σε σκηνές και το φαγητό ήταν και αυτό σε κακή κατάσταση, αρκετά κρύο και πάντα το ίδιο. Όμως εγώ κρατάω το ότι ήμουν με φίλους, κρατάω σαν καλές στιγμές τα παιχνίδια ποδοσφαίρου που παίζαμε.

Πως είναι τώρα η ζωή σου στην Ελλάδα;

Τώρα τα πράγματα είναι πολύ καλύτερα. Μπορώ και πηγαίνω σχολείο και μαθαίνω σιγά σιγά την ελληνική γλώσσα και έτσι μπορώ να επικοινωνώ καλύτερα και με τον κόσμο εδώ. Η γλώσσα σας είναι αρκετά εντυπωσιακή, αλλά και δύσκολη για κάποιον να τη μάθει. Πηγαίνω και στο σχολείο, στη Δευτέρα Γυμνασίου, στο Β4. Οι καθηγητές μπορούν και μιλούν αγγλικά και έτσι και εγώ καταλαβαίνω. Είμαι και σε ένα τμήμα μόνο για πρόσφυγες και μετανάστες. Εκεί είμαι μαζί με έναν άλλο Αφγανό και ένα παιδί από το Πακιστάν και μαθαίνουμε εκεί την ελληνική γλώσσα. Μάλιστα μας είπαν ότι μετά τα Χριστούγεννα θα έρθουν και άλλοι μετανάστες από την Αλβανία, που και οι ίδιοι δεν ξέρουν τόσο καλά τη γλώσσα.

Στο σχολείο έχεις κάνει παρέες;

Ναι έχω κάνει κάποιους φίλους. Κυρίως βέβαια κάνω παρέα με τους άλλους πρόσφυγες, από το Αφγανιστάν, το Πακιστάν. Επειδή δεν μπορούν να μιλήσουν πολύ καλά Αγγλικά συνήθως τους μεταφράζω κιόλας ώστε να καταλαβαίνουν. Έχω και κάποιους Έλληνες φίλους από το σχολείο.

Έχεις αντιμετωπίσει περιστατικά ρατσισμού;

Έχω υπάρξει αρκετά τυχερός ως προς αυτό. Νιώθω ότι και στο σχολείο έχουμε γίνει αρκετά αποδεκτοί, δεν είχαμε κάποια τέτοια προβλήματα.

Πες μας μερικά πράγματα για το City Plaza...

Εδώ τα πράγματα είναι πολύ καλύτερα. Έχουμε καλές εγκαταστάσεις, μπορούμε και κοιμόμαστε σε κρεβάτια. Το φαγητό επίσης είναι πολύ καλύτερο. Εδώ έχουμε αξιοπρεπείς συνθήκες για να ζούμε. Και το κυριότερο είναι ότι ζούμε στο κέντρο της πόλης και όχι στην απομόνωση. Έτσι μπορούμε να πηγαίνουμε βόλτες όποτε έχουμε χρόνο.

Πως θα περιέγραφες μία μέρα της καθημερινότητάς σου;

Καθημερινά ξεκινάμε από εδώ γύρω στις 8 το πρωί για το σχολείο και μετά ανάλογα το πρόγραμμα σχολάμε είτε νωρίς- όπως σήμερα- είτε το μεσημέρι γύρω στις 2. Κάποιες από τις ημέρες, Τρίτες και Τετάρτες, έχουμε και τα μαθήματα των Ελληνικών μετά το κανονικό πρόγραμμα του σχολείου. Ελληνικά κάνουμε και στο City Plaza, δύο φορές τη βδομάδα. Αλλά έχω και έναν φίλο μου από το σχολείο, που μπορεί και μιλάει φαρσί και αραβικά, ο οποίος επίσης έρχεται τις Κυριακές και μας βοηθάει.

Συνήθως μετά το σχολείο πηγαίνω και παίρνω την αδερφή μου από ένα άλλο κοντινό σχολείο και ερχόμαστε μαζί στο City Plaza. Μετά νωρίς το απόγευμα πηγαίνουμε για μπάλα με τους φίλους μας σε ένα γηπεδάκι. Όταν γυρίζουμε συνήθως καθόμαστε εδώ στο μπαρ του City Plaza και μιλάμε με ανθρώπους από όλον τον κόσμο, από Ιταλία, Ισπανία, οι οποίοι συμμετέχουν εδώ στο εγχείρημα. Μετά κάνω ότι μαθήματα έχουν απομείνει και κάπως έτσι κλείνει η μέρα μου.

Τι γνώμη έχεις για το κλείσιμο των συνόρων; Θα ήθελες να ανοίξουν τα σύνορα και να φύγεις από την Ελλάδα;

Οι πιο πολλοί που έχουμε έρθει εδώ θέλουμε βέβαια να ανοίξουν τα σύνορα και να πάμε σε πιο πλούσιες χώρες, όπως η Γερμανία, ή άλλες χώρες του Βορρά όπου μπορεί πιο εύκολα να βρεθεί μία δουλειά. Εμένα μου αρέσει η Ελλάδα και θα ήθελα να μείνω εδώ. Είμαι αρκετά μικρός και μπορώ να μάθω τα πάντα, να μάθω τη γλώσσα. Η μητέρα μου όμως είναι πιο σκεπτική στο αν θα ήθελε να μείνουμε τελικά εδώ, ανησυχεί περισσότερο για το μέλλον.

Τι σου λείπει από το Αφγανιστάν;

Μου λείπει ο καιρός που είχε η χώρα μου, αλλά και το φαγητό μας. Ειδικά το φαγητό που μας μαγείρευε η γιαγιά μου, η οποία είναι ακόμη εκεί.

Πως σκέφτεσαι το μέλλον σου; Που θα ήθελες να μένεις στο μέλλον;

Θα ήθελα να γίνω ποδοσφαιριστής, μου αρέσει πολύ το ποδόσφαιρο. Επίσης μου αρέσει πολύ και η μουσική, θα ήθελα να συνεχίσω τα μαθήματα κιθάρας που κάνω. Ακόμη στον ελεύθερό μου χρόνο σχεδιάζω, μπορώ να σου δείξω μερικά από τα σχέδιά μου. Όταν μεγαλώσω θα ήθελα πολύ να πάω στην Αμερική, ή στο Ηνωμένο Βασίλειο. Και οι δύο αυτές χώρες μου αρέσουν πολύ και θα ήθελα να ζήσω εκεί κάποτε.

Αχμάντ, 19 ετών, Αφγανός, διαμένει στο camp του Σκαραμαγκά

Ποια είναι η οικογενειακή σου κατάσταση;

Είμαστε 6 αδέρφια, 3 αγόρια και 3 κορίτσια. Έχω έρθει εδώ με τον μικρό μου αδελφό που είναι 14 χρονών. Οι υπόλοιποι είναι ακόμα στο Αφγανιστάν μαζί με τους γονείς μας, αλλά όλοι θέλουν να φύγουν.

Πόσο καιρό είσαι στην Ελλάδα, πώς ήρθες εδώ και πως αποφάσισες να φύγεις;

Είμαι στην Ελλάδα εδώ και 9 μήνες και ήρθα με βάρκα. Το ταξίδι ήταν πολύ δύσκολο, ήμασταν 77 άτομα σε μία μικρή βάρκα. Δεν ξέραμε πού είναι η Ελλάδα ούτε θα φτάσουμε ή αν θα φτάσουμε. Ο τρόπος που έρχονται εδώ οι πρόσφυγες είναι τρομερός, πολύ δύσκολος και επικίνδυνος, μπορεί να πεθάνεις στο δρόμο, να μην φτάσεις ποτέ. Ξέρεις, για να φτάσουμε με τον αδερφό μου στην Ελλάδα περάσαμε από βουνά με τα πόδια, κοιμόμασταν στο δάσος και τρώγαμε μόνο ψωμί. Μετά στη θάλασσα. Πολλοί άνθρωποι έφτασαν έτσι, τεράστια ταλαιπωρία και πολλοί έχουν ψυχολογικά προβλήματα. Αλλά το να μείνεις είναι ακόμα πιο επικίνδυνο. Σου ορκίζομαι ότι στο Αφγανιστάν η κατάσταση είναι πολύ δύσκολη πλέον, νιώθεις ότι δεν είσαι ποτέ ασφαλής.

Που έμνες όταν ήρθες στην Ελλάδα;

Στην αρχή φτάσαμε στη Λέσβο. Από εκεί φύγαμε και ήρθαμε στον Πειραιά. Οι συνθήκες διαμονής στο λιμάνι ήταν πολλοί κακές. Δεν μπορούσαμε να κάνουμε μπάνιο, το φαγητό ήταν πολύ κακό, όλοι είχαν πρόβλημα. Στον Πειραιά μας έλεγαν ότι δεν θα μείνετε στο λιμάνι για πάντα. Αλλά δεν μας έλεγαν που θα μας πάνε. Εγώ εκπροσωπούσα κατά κάποιο τρόπο τους Αφγανούς και είχα πάει να δω πως είναι τα camp στη Λάρισα, στη Μαλακάσα και στη Νέα Μάκρη. Σε διαβεβαιώ ότι η συνθήκες είναι πολύ κακές, αυτό το camp του Σκαραμαγκά ίσως είναι το καλύτερο.

Πως είναι οι συνθήκες διαμονής στο camp;

Είναι καλύτερα από το λιμάνι δεδομένου ότι τουλάχιστον μένουμε σε κοντέινερ και όχι σε σκηνές. Ωστόσο, έχουμε διαμαρτυρηθεί πολλές φορές για το φαγητό και για την κατάσταση γενικώς, αλλά κανείς δεν μας ακούει. Επίσης, δεν έχουμε τίποτα να κάνουμε μέσα στη μέρα εδώ. Και δεν αφήνουν κανέναν να μπει, μόνο μέλη ΜΚΟ. Ωστόσο, έχει δημιουργηθεί μια κοινότητα στο camp που αποτελείται από όλες τις εθνικότητες που υπάρχουν εδώ. Κάθε μια έχει και τους αρχηγούς της και προσπαθούμε να λύσουμε τα προβλήματά μας.

Έχεις κάνει αίτηση ασύλου;

Ναι. Έκανα αίτηση ασύλου πριν 4 μέρες.

Ήταν μια εύκολη διαδικασία.

Εγώ ξέρω αγγλικά και δεν είχα πρόβλημα. Είναι όμως πολλοί που τους φαίνεται πολύ δύσκολο, δεν ξέρουν πού πρέπει να απευθυνθούν και τι πρέπει να κάνουν.

Πιστεύεις ότι το ελληνικό κράτος σας βοηθάει?

Όχι και δεν τους εμπιστεύομαι.

Η ελληνική αστυνομία;

Σε καμία χώρα οι αστυνομικοί δεν είναι καλοί άνθρωποι. Ειδικά με εμάς τους Αφγανούς. Είμαστε οι τελευταίοι που μας αναγνωρίζονται δικαιώματα και οι αστυνομικοί μας συμπεριφέρονται πιο άσχημα από όλους. Ξέρω για πολλούς Αφγανούς που τους έχουν βάλει στη φυλακή, ενώ δεν ξέρω για κανέναν Σύριο, για παράδειγμα. Δεν είναι σωστή αυτή η διάκριση. Όλοι είχαμε τον ίδιο πόλεμο και φύγαμε από τη χώρα μας και όλοι είμαστε άνθρωποι.

Τι γνώμη έχεις για τους Έλληνες; Έχεις βιώσει ρατσισμό;

Αγαπώ πολύ τους Έλληνες και έχω πολλούς φίλους Έλληνες. Ξέρω ότι κάποιοι άνθρωποι είναι ρατσιστές, αλλά αυτό συμβαίνει σε κάθε χώρα. Οι Έλληνες που έχω γνωρίσει είναι πολύ καλοί άνθρωποι, μας έχουν βοηθήσει πολλοί. Αυτός ήταν και ένας από τους βασικούς που έκανα αίτηση για άσυλο στην Ελλάδα.

Που δουλεύεις?

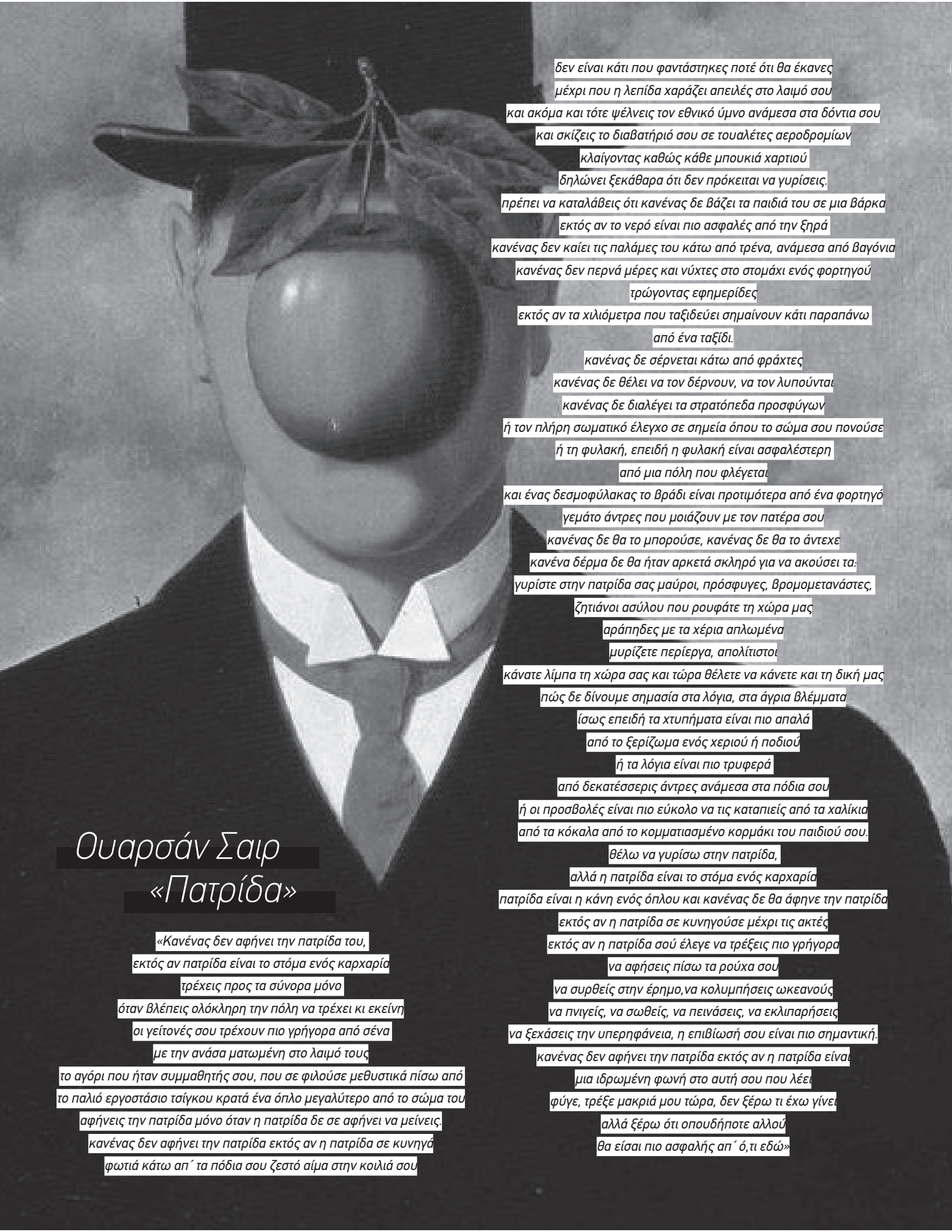
Δουλεύω σε έναν οργανισμό που εγκρίνει χρήματα για τους πρόσφυγες που λέγεται CRS.

Τι θέλεις να κάνεις στο μέλλον και σε ποια χώρα θέλεις να μείνεις;

Ονειρεύομαι να πάω στον Καναδά, όπου ξέρω ότι είναι πολύ καλά για τους πρόσφυγες. Ή στη Γερμανία, όπου έχω συγγενείς. Τώρα όμως είμαι στην Ελλάδα και έχω και δουλειά.

Τι πιστεύεις ότι πρέπει να γίνει για να λυθεί το προσφυγικό ζήτημα;

Θα πρέπει να είναι πιο εύκολες οι διαδικασίες relocation και για περισσότερους ανθρώπους. Οι άνθρωποι που θέλουν να φύγουν θα πρέπει να μπορούν εύκολα να φύγουν, όχι σαν τώρα που είναι τόσο δύσκολο. Μακάρι να άνοιγαν και τα σύνορα, αλλά το βλέπω πολύ δύσκολο. Τέλος, όσον αφορά στον πόλεμο, η χώρα μου είναι ήδη μια κατεστραμμένη χώρα, αλλά ακόμα μας επιτίθενται από παντού: ISIS, Ταλιμπάν, Ιράν, Πακιστάν, Αμερική... Αυτό πρέπει να το καταλάβουν όλοι.

Θουαρσάν Σαιρ «Πατρίδα»

«Κανένας δεν αφήνει την πατρίδα του,
εκτός αν πατρίδα είναι το στόμα ενός καρχαρία
τρέχεις προς τα σύνορα μόνο
όταν βλέπεις ολόκληρη την πόλη να τρέχει κι εκείνη
οι γείτονές σου τρέχουν πιο γρήγορα από σένα
με την ανάσα ματωμένη στο λαιμό τους
το αγόρι που ήταν συμμαθητής σου, που σε φιλούσε μεθυστικά πίσω από
το παλιό εργοστάσιο τσίγκου κρατά ένα όπλο μεγαλύτερο από το σώμα του
αφήνεις την πατρίδα μόνο όταν η πατρίδα δε σε αφήνει να μείνεις.
κανένας δεν αφήνει την πατρίδα εκτός αν η πατρίδα σε κυνηγά
φωτιά κάτω απ' τα πόδια σου ζεστό αίμα στην κοιλιά σου

δεν είναι κάτι που φαντάστηκες ποτέ ότι θα έκανες
μέχρι που η λεπίδα χαράζει απειλές στο λαιμό σου
και ακόμα και τότε ψέλνεις τον εθνικό ύμνο ανάμεσα στα δόντια σου
και σκίζεις το διαβατήριό σου σε τουαλέτες αεροδρομίων
κλαίγοντας καθώς κάθε μπουκιά χαρτιού
δηλώνει ξεκάθαρα ότι δεν πρόκειται να γυρίσεις.
πρέπει να καταλάβεις ότι κανένας δε βάζει τα παιδιά του σε μια βάρκα
εκτός αν το νερό είναι πιο ασφαλές από την ξηρά
κανένας δεν καίει τις παλάμες του κάτω από τρένα, ανάμεσα από βαγόνια
κανένας δεν περνά μέρες και νύχτες στο στομάχι ενός φορτηγού
τρώγοντας εφημερίδες
εκτός αν τα χιλιόμετρα που ταξιδεύει σημαίνουν κάτι παραπάνω
από ένα ταξίδι.
κανένας δε σέρνεται κάτω από φράχτες
κανένας δε θέλει να τον δέρνουν, να τον λυπούνται
κανένας δε διαλέγει τα στρατόπεδα προσφύγων
ή τον πλήρη σωματικό έλεγχο σε σημεία όπου το σώμα σου πονούσε
ή τη φυλακή, επειδή η φυλακή είναι ασφαλέστερη
από μια πόλη που φλέγεται
και ένας δεσμοφύλακας το βράδι είναι προτιμότερα από ένα φορτηγό
γεμάτο άντρες που μοιάζουν με τον πατέρα σου
κανένας δε θα το μπορούσε, κανένας δε θα το άντεχε
κανένα δέρμα δε θα ήταν αρκετά σκληρό για να ακούσει τα:
γυρίστε στην πατρίδα σας μαύροι, πρόσφυγες, βρομομετανάστες,
ζητιάνοι ασύλου που ρουφάτε τη χώρα μας
αράπηδες με τα χέρια απλωμένα
μυρίζετε περίεργα, απολίτιστοι
κάνετε λίμπα τη χώρα σας και τώρα θέλετε να κάνετε και τη δική μας
πώς δε δίνουμε σημασία στα λόγια, στα άγρια βλέμματα
ίσως επειδή τα χτυπήματα είναι πιο απαλά
από το ξεριζώμα ενός χεριού ή ποδιού
ή τα λόγια είναι πιο τρυφερά
από δεκατέσσερις άντρες ανάμεσα στα πόδια σου
ή οι προσβολές είναι πιο εύκολο να τις καταπιείς από τα χαλίκια
από τα κόκαλα από το κομματιασμένο κορμάκι του παιδιού σου.
θέλω να γυρίσω στην πατρίδα,
αλλά η πατρίδα είναι το στόμα ενός καρχαρία
πατρίδα είναι η κάνη ενός όπλου και κανένας δε θα άφηνε την πατρίδα
εκτός αν η πατρίδα σε κυνηγούσε μέχρι τις ακτές
εκτός αν η πατρίδα σου έλεγε να τρέξεις πιο γρήγορα
να αφήσεις πίσω τα ρούχα σου
να συρθείς στην έρημο, να κολυπήσεις ωκεανούς
να πνιγείς, να σωθείς, να πεινάσεις, να εκλιπαρήσεις
να ξεχάσεις την υπερηφάνεια, η επιβίωσή σου είναι πιο σημαντική.
κανένας δεν αφήνει την πατρίδα εκτός αν η πατρίδα είναι
μια ιδρωμένη φωνή στο αυτί σου που λέει
φύγε, τρέξε μακριά μου τώρα, δεν ξέρω τι έχω γίνει
αλλά ξέρω ότι οπουδήποτε αλλού
θα είσαι πιο ασφαλής απ' ό,τι εδώ»

για την νεολαία
**ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ
ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ**

www.nka.gr
www.narnet.gr

συμμετέχουν στην
ΑΝΤΑΡΣΙΑ

